2015. okt. 61.

Nyugat-Magyarországi Egyetem

Kapocs

XLIV. évfolyam, 61. szám Vancouver, BC, 2015 október 15

A SOPRON ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

A TARTALOMBÓL

HONORIS CAUSA
Megtiszteltetés....2

IN MEMORIAM
Gyászjelentések....2
Megemlékrzések....2

VISSZATEKINTÉSEK
Közelmúlt....5
Kimaradtak sorainkból....8
A Műszakiak....11

IROGATÁSOK
Magunkról....17
Recenzió....25
Rflekció....26
Nosztalgia....27
Egyéb....3.1

KÖZÖS ÜGYEINK
Ügyes-bajos dolgaink....32
Találkozók....33
Hirek/Közlemények....36

HONORIS CAUSA

MEGTISZTELTETÉS

A 'Sopron Lane'

Sopron Alumni közösségünk örömmel veszi tudomásul és nagy megtisztelésnek tekinti a UBC vezetősége által elfogadott, Tony Taite, az Erdész Fakultás nyugalmazott professzorának felterjesztett javaslatát, hogy az Erdészeti Tudományok Épülete melletti Nyugat-Kelet irányú utcát a Sopron Divisió emlékére Sopron Lane-nek nevezzék el.

A 'Sopron Lane' utcát jelző tábla a Forest Sciences épület (jobbra) és a 'Sopron Gate' székelykapu (balra) között, a University of British Columbia területén, Vancouver, BC-ben.

IN MEMORIAM

GYÁSZJELENTÉSEK

-2015 március 28.-án hosszú betegség után elhúnyt, Chilliwack, BC-ben **Tóth József** aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '60) Sopron Alumni társunk, életének 79.-ik évében.

-2015 április 18.-án váratlanul elhúnyt, Williams Lake, BC-ben **Ambach Mihály** erdész, Sopron Alumni társunk, életének 77.-ik évében.

-2015 június 12.-én hosszantartó betegség után elhúnyt, Richmond, BC-ben **Szalkainé Somogyi Eszter**, aranyokleveles erdőmérnök (UBC Class of '58) Sopron Alumni társunk, életének 89.-ik évében.

Béke poraikra! Őszinte részvétünk a gyászoló családoknak!

MEGEMLÉKEZÉSEK

Tóth József, 1936 - 2015

Tatán, Komárom megyében született 1936 március 8.-án, gazdálkodó családba. Elemi iskoláit Szőnyben, középiskoláját Komáromban fejezte be. 1955-ben felvételt nyert a Soproni Erdőmérnöki Főiskolára, ahonnan mint második évfolyamos hallgató került Kanadába és fejezte be tanulmányait a University of British Columbia, Faculty of Forestry keretében működő 'Sopron Divisió'-ban. 1960-ban szerzett 'Batchelor in Science of Forestry' diplomát. Még iskolai évei alatt, 1959-ben házasságott kötött Skiba Piroskával. Röviddel végzése után elhagyta az erdészeti gyakorlatot és a vendéglátóiparban helyezkedett el és feleségével hamarosan, 1976-ban átvették a vancouveri Kis Budapest vendéglő vezetését, amit nagy sikerrel működtettek 20 éven keresztül. Három gyerekük született, Jutka (1960), Sándor (1963) és Tibor (1967), akik mind tagjai voltak a vancouveri Magyar Ház által működtetett népi tánc csoportnak. Nyugalomba vonulásuk után Jóska és Piroska egy Vancouver közeli Harrison Hot Springs-i családi házba költöztek, majd újabban, Jóska betegeskedése okán Chilliwack, BC-ba. Röviden hetvekilencedik életévének betöltése után érte a halál, 2015 március 28.-án. *(A Szerk.)*

In Loving memory of Joseph Toth

Joseph came to Canada with the Forestry division of the Sopron University of Hungary in 1956. While attending Mass at Our Lady of Hungary Church, his eye was caught by a beautiful girl, Piroska. They married and lived in Vancouver, where they welcomed three children into the world - Judy, Sandor and Tibor. Together, Joseph and Piroska owned and operated The Little Budapest Restau-rant, a favourite among all of the Hungarian community in Vancouver. Their business thrived and they were able to retire early. Their lives were filled with six grandchildren, Matthew, Kaitlin, Richard, Patrick, Steven and Andrew, and recently a great grandchild, Brooklyn. They spent many years caring for their grandchildren. When it was time, they moved to Harrison Hot Springs, where they enjoyed their retirement together. The family all enjoyed visiting them in their beautiful retirement loca-tion. Recently, they decided to move to Chilliwack, a move they both welcomed and loved! Joseph loved to connect with his family on Facebook, and through e-mail. He was always the 'fixer man.'" In fact the grandchildren, when faced with a problem, always said: "Papa can fix it." This has become a term of endearment when speaking of their grandfather. He loved his family both here and in Hungary. There is a huge hole in our hearts but we have many fabulous memories of his life with us. Although he lived a long life, it wasn't long enough. We will miss you always, Papa. *(Ex family eulogy).*

Jóska emléke

Mindannyiunk korábbi vancouveri éveinek 'házigazdáját', a Kis Budapest vendéglő mindig mosolygós, előzékeny 'mindenesét' vesztettük el Tóth Jóska barátunkban. Bár korai visszavonulásával megszűnt a kiszámítható vendégszeretet vendéglőjében és a rendszeres találkozás lehetősége, itt-ott azért ritkán megjelent Sopron Alumni összejöveteleinken és így tudatában maradtunk jelenlétének. A szomorú hír haláláról annak a tudatnak vetett most véget. Szeretettel és tisztelettel emlékszünk rád, Jóska. *(A Szerk.)*

Michael George Ambach, 1938 - 2015

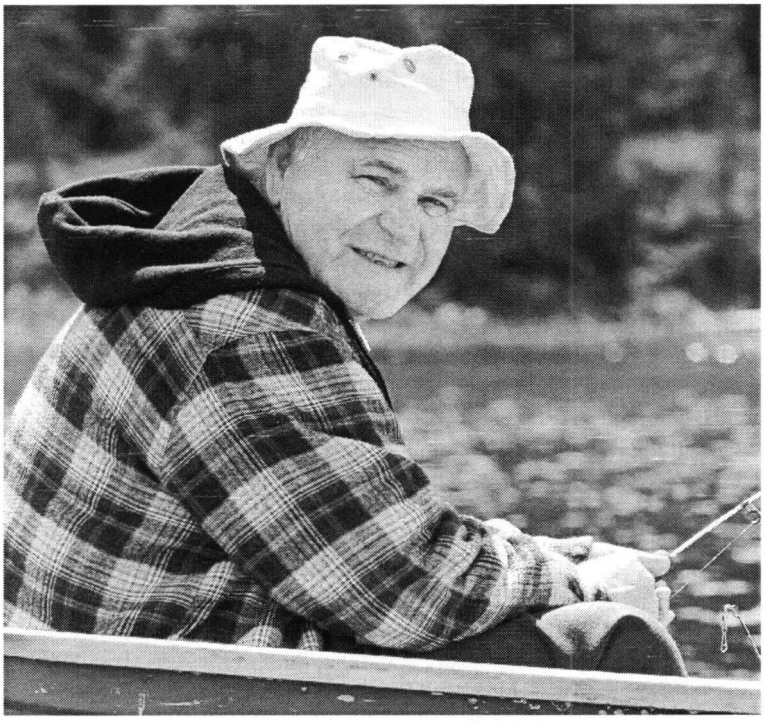

'Bee man' Mike was born in Hungary and immigrated to Canada with the Sopron University group in 1956. He was employed by the BC Forest Service in various locations in northern and central BC before settling in Williams Lake in 1975. He retired from Horsefly in 1995 after 35 years of service.

Mike poured his energy into many interests, from curling to ice-fishing to wine making and more. He especially enjoyed peering down a hole in the ice, pressing the grape and tasting the wine. He became an avid beekeeper in the early 80's and was always eager to share his enthusiasm for bees and honey. He was thrilled when the Central Cariboo Beekeepers Association presented him with an Honorary Mentor plaque in 2004. Later he was granted Life Membership in the BC Honey Producers Association.

Throughout, Mike's life was enriched by his many friends and acquaintances.

Mike is survived by his wife of 46 years, Pearl and children Annette (Jim) and Michael (Adrianne). He will be remembered by his sister-in-law Olgi Ambach, a nephew, two nieces and their families in Hungary and also by his lifelong friend Rudy. No service will be held.

How doth the little busy bee
Improve each shining hour.
And gather honey all the day
From every opening flower!

Isaac Watts *(Ex newspaper obituary)*

Ambach Mihály György

"Ezt a rövid életrajzot a 2001 Szeptember 23-27 közti soproni találkozó alkalmára írom

1938 április 18-án születtem Nemeskér községben, ahol elemi iskoláimat is végeztem. Egyszer negyedik elemiben a tanító kérdésére, hogy mi akarok lenni én azt feleltem, hogy erdőmérnök A gimnáziumot Szekszárdon végeztem. Egyetemi felvételimet a Bp-i Agráregyetemen tettem le, dolgozatom az Alföld fásításáról szólt. A másik pálya amire gondoltam az elektromérnöki volt. Miután megkaptam az értesítést, hogy felvettek az Erdőmérnökire örömmel készültem Sopronba.

A két hónapi egyetemi hallgatás és tanulás alig adott időt, hogy hallgató társaimat megismerjem a Templom utcai kamarásaimon kívül, amikor az '56-os forradalom láza elfogott bennünket (és az egész országot). November 4-én a 'kijöttek' többségével én is a soproni hegyekbe indultam gépkocsin valami ellenálás céljával, de amint sötétedett Ausztriában találtuk magunkat, ahol

lefegyvereztek majd busszal tovább szállítottak. Én azzal a részleggel voltam, ami Siezenheimben kötött ki. Decemberben csatlakoztunk az emigráns egyetemi és tanári karhoz Wolfgansee-ben majd 1957 január l-én Kanadaba indultunk az igért nagy kialkudott egyetemi tanulás befejezésére. A magyar hazába való visszatérés kezdett homályosodni
Az 1956-57 évet, így mi mind elvesztettük, leírhatjuk angol tanulásra és az új haza ismeretére
Én még két évet jártam a soproni magyar erdészeti fakultáson, '57 nyarát a Britísh Columbiai Erdészettel töltöttem, újjulat mérésekkel, de a következő két nyáron már csak vasúti munkát kaptam. Ez volt az egyik oka, hogy pályát változtattam az elektromérnökire, amit hamar nem kivántam folytatni.
1960 májusában, 17 dollárral a zsebemben, egy kis háborus Hillman autóval, amit Koós Bélától 100 dolláros igéretre vettem, elindultam Prince George-ba munkát keresni. A nyarat útépítésscl töltöttem, de minden nap bementem az Erdőgazdaság irodájába kérvényezni erdőbecslési vagy művelési mérési munkákat. Végre szeptemberben felvettek 'compass-man'-nek (segéd becslő) s így kezdődött 35 éves erdészetí karrierem. A két évi soproni és középiskolás tanulmányaim jól jöttek ezekhez a munkákhoz. 1962-ben 'Cruiser' (becslő), '62-'72 között 'Assistant Ranger' (segéd erdész) lettem' 1972-73-ban már mint 'Silvicultural Coordinator' működtem, majd 1973-han 'Ranger School' -re (erdész-vezetői kiképzés) küldtek. Ezután 1973-85-ig mint 'CruisÍng Supervísor' (gyakorlati becslési felügyelő) működtem a 'Caríbou' Erdőgazdaságban, Williams Lake városi székhellyel, 1985-95 között már mint a Horsfly-i Kerület Erdőművelés és Védelem 'Operations Manager'-e (Működési Vezetője) és egyben a kerület általános vezetője voltam, Innen mentem nyugdíjba,
1968 ban feleségül vettem Pearl A Moore, egy angol-ír származású de már 5. generációs kanadai leányt. Lányunk, Anette Cathlene 1969-bcn és fiunk, Michael Allan 1970-ben született. Mindketten házasok, de unoka még nincs, Lányom állami alkalmazott (adó becslő), fiam képzőművész végzettségű, de angol tanítással foglalkozik Quebec province-ban, Kanada francia nyelvű részén
2001 august 26, Williams Lake, BC."

Barátom, Ambach Miska

Bár egyszerre érkeztünk Sopronba 'balek'-ként megkezdeni erdőmérnöki tantárgyaink hallgatását, első személyes emlékem Miskáról rövid soproni jelenlétünk utolsó napjáról való. 1956 november 4 délutánján többen, mi balekok rövid 'kiképzést' kaptunk egy idősebb diáktól [lehetett az idősebb nem-diák is, akinek személye mára emlékezetünk homályába süllyedt (lásd Erdészertört. Közl. 49:273, Bp. 2003] ellenséges tankok megsemmisítésére (!) és mindennemű összetűzés elmaradása után egyidőben szállhatunk fel az osztrák határ felé haladó katonai teherautók egyikére. Barátságunk a siezenheimi táborban kezdődött Ausztriában, amikor Miska rettenetes torokgyulladásom gyógyítására kézséggel használatomra bocsájtotta féltve őrzött 'csodagyógyszerét', amit korábban a Nyugatról érkezett segítő csomagok egyikéből szerezhetett. Azért csodagyógyszer, mert torkomat nyelhetetlenségig elzáró gyulladt manduláimat hihetetlen rövid idő alatt lecsillapította. Nem tudtuk mi volt benne, de használt! Barátságunk alapja sokban apáink hasonló katonai háttere lehetett s amig apám hosszú hároméves hadifogsága és visszatérte után a mostoha állami bánásmód volt az én panaszolni valóm, Miskának apja hősi halála volt a keserű emlék. A családnak posztumusz 'Vitéz'-i címet és Nemeskéren birtokot adományozott a hálás állam, ami talán megmentette közvetlen családját a bosszúálló kitelepítéstől. (Nem úgy a rokonságát, akiket valamikori felmenőik vidékére, Bajorországba toloncolták. Jóval később, a 60-as években, miután Miska felkereste őket egyik európai látogatásán, az akkorra már jómódú emberek nevetve mondták, hogy bennszülött szomszédaik még akkor is 'magyaroknak' hívták őket).
1957 őszén Vancouverben külön találtunk elszállásolást, én a Szy Furiék által bérelt lakás fölszintjén, majd emeletén béreltem szobát többedmagammal, Miska pedig Gerencsérék bérelt lakásának alagsorában, ahonnan hirtelenében szerzett motorbiciklijével járt be az előadásokra. Érdeklődésünkre, hogy mennyit fogyaszt a masinája csak a fejét rázta, hogy nem tudja mert azidáig nem kellett még benzint vennie, bár már közel a decemberi vizsgaidőszakhoz jártunk. A motorkerékpár további sorsára nem emlékszem, lehet hogy amikor kifogyott az üzemanyag megvált tőle. Miska sajnos másodév után elhagyta vancouveri csoportunkat és a 'BC Interior'-ba ment munkát keresni. Nem is láttuk csak hosszú évek mulva, amikor megjelent a Kis Budapest ebédlőt rendszeresen látogató 'soproniak' között vadonatúj meggypiros Ford Mustang autójával, valamikor 1964 táján. Nagyon büszke volt szerzeményére, ami azt is bizonyította, hogy képes volt megállni helyét az akkori szűkös erdészeti munkapiacon. Azért emlékszem tisztán az esetre, mert Miska megautóztatott az akkor épülő 'Port Mann' híd irányába haladó alig kész négysávú autóúton (furcsa rágondolni, hogy az akkori 'új' építményt az idén bontották el kimustrált állapota miatt).
Azután sokáig nem találkoztunk, Miska építgette karrierjét a BC Forest Service kötelélében az 'interior' berkeiben, jómagam pedig mentem messze keletre, részben vissza nyugatra majd ismét keletre, miután sikerült végleg (?) visszaköltöznöm a Nyugati Partra. Tudtam hogy- és hol-létéről a Vancouverben újra felelevenített soproni kapcsolataim révén és azonnal fel is kerestem, amikor munkám Williams Lake, BC-be vitt. Hivásomra egyből jött a motelhoz, de alig ismertem rá. A valamikor homlokát is majdnem ellepő sűrű sötét haja erősen 'megritkult' s a kemény felépítésű fiatalember ugyancsak 'megemberesedett'. Több pohár sör mellett mondtuk el egymásnak a velünk történteket. Később Miska is felkeresett minket ritka vancouveri látogatásai alkalmával, ami vagy méh tenyészetével, vagy szakszervezeti szerepével volt kapcsolatos. Ezen utóbbi témakör okozott is köztünk nézeteltérést, de nem sokáig gyengítette baráti viszonyunkat.
2001-ben lelkes résztvevője volt az 1956-ban kezdő és 1961-ben végző hallgatók első közös kanadai-magyar találkozónak Sopronban. Részvételét későbbiekben a Nanaimóban tartott 'Örökösbalek' találkozóinkon viszont a szükséges hosszú autózás nem tette lehetővé. Nagyon érdekelték a Sopron Alumnival történtek és 'Kapocs' szerkesztőségem kezdetén ő volt a leglelkesebb támogatónk. Később is bőséges méz ajéndékaival járult hozzá lapunk megjelenéséhez. Említeni való az általunk sokra értékelt nagy mennyiségű pirospaprika ajándéka, amit nemeskéri (részben Németországból visszatért) rokonai küldtek neki, Kondor Györgyi segítő közbenjárásával és amit velünk olyan nagylelkűen megosztott.
Kapcsolatunk telefonon sokáig megmaradt, főleg az ő kezdeményezésére. Amikor azok hirtelen elmaradtak tudtam meg, hogy szélütés érte, ami nagyban visszavetette képességeiben, de erős fizikuma és életereje még sokáig megmaradt. Később én voltam a kezdeményező a telefon hivásokkal s amikor kedves felesége 'Gyöngyi' válaszolt, mert Miska valahol kint volt a méheit kezelni, 'jéghalászni' vagy éppen kávézni Williams Lake-i barátaival, nem aggódtam csak akkor amikor hosszabb időn keresztül nem kaptam visszahívást tőle. Azután jött a szomorú hír. *(Rétfalvi László, 2015 augusztus 28, Vancouver, BC)*

Szalkai (Somogyi) Eszter

Passed away on 2015 June 12, at the age of 88. Eszter is survived by her husband of 52 years András (Andy) Szalkai, her sons Stephen (Marta) and Dennis (Shannon) and her four grandchildren Daniella, Gabriella, Joshua and Olivia.
Eszter Somogyi was born on May 30, 1927 in Túrkeve, Hungary. She was raised on a farm where she developed her love for all God's creatures. Her tender heart and care towards animals would continue throughout her life. Eszter's studies at the famous Sopron University were cut short when she and thousands of other students and countrymen left Hungary during the 1956 Revolution. With much gratitudte in her heart Eszter came to Canada in 1957 completing her Bachelor of Science in Forestry at UBC in 1959. Eszter proudly became a Canadian citizen in 1962. She married her loving husband Andy in 1963, first settling in Williams Lake, BC. In 1965 she and Andy moved to Quesnel, BC. Eszter spent 30 happy years there staying close to the forestry profession while raising her children. She was proud to be a great wife and mother. In 1995 Andy retired, and he and Eszter moved to Richmond, BC. During this period Eszter was abIe to travel extensively within BC, Canada, the USA and overseas creating lasting. happy memories for herself and Andy.
Eszter's family will never forget her. Faith, sacrifice, work ethic, generosity, humility and fighting spirit. She was a 25 year cancer survivor. Eszter felt blessed and was truly grateful for all the love and support she received from her friends and relatives in Canada and Hungary. We were blessed to shane in her 1ife.
Special thanks to Dr. John Havens, Dr. John Clowley and the staff of Fraserview Intermediate Care Lodge in Richmond.
(ex Eulogy by Stephen and Dennis Szalkai)

VISSZATEKINTÉSEK

KÖZELMÚLT

Fekete Tibor: **Soprontól Calgary-ig**

1956 november 4.-én délután 3 óra körül, mi 'olajosok' többi egyetemi társainkkal tanakodtunk a Muk tetején, hogy mi legyen a következő lépésünk. Menjünk vissza Sopronba vagy át Ausztriába. Sokszor jártunk fenn a hegy tetején gesztenyét szedni, talán egy kilométerre a határőr állomástól, de ilyen közel a határt soha nem tudtuk megközelíteni. Voltunk talán ötszázan, egyetemisták és katonák, tanakodtunk mi tévők legyünk. Két kézigránáttal a zsebünkben és katonai puskával a vállunkon reménytelen lett volna felvenni a harcot az orosz tankokkal. Egy pillanatra még reménykedtünk, hátha az osztrákoktól kaphatnánk olyan fegyvereket amelyekkel eredményesen tudnánk harcolni. Végül úgy döntöttünk, hogy elindulunk és próbálunk eljutni a legközelebbi osztrák faluba még sötétedés előtt. Trux Maját és Karasz Margitot, a két lány évfolyamtársunkat még délelőtt, kézigránáttal a zsebükben, útnak inditottuk Ausztria felé. Szürke, sötét, őszi délután volt, szántóföldek és szőlők között bandukoltunk, mélyen süllyedve a sárba mire végül is pár kilométeres út után, már sötétben, megérkeztünk Deutschkreuzba. A falu szélén fegyvereinket és a kézigránátokat leraktuk egy épületben. Nagy szeretettel fogadtak a helyi magyarok, meghívtak vacsorára. Már jó fáradtak és éhesek voltunk, jól esett a magyaros étel. Vacsora után a helyi Kultúrközpontban gyülekeztünk, ahonnan a járási székhelyre szállitottak bennünket ás a Vöröskeresztes kirendeltségbe tereltek személyi adataink felvételére. Az első kérdés az volt, hogy 'menekültek' vagy 'szabadságharcosok' vagyunk? A társaság fele szabadságharcosnak, a másik fele pedig menekültnek vallotta magát. Kilépve az épületből eldőlt kálváriánk első fejezete. A magukat szabadságharcosnak vallókat egy nagy terembe terelték, ahonnan a kilépést megakadályozták az osztrák hadseregtől kiendelt katonákból álló őrök. Tanácstalanok voltunk, nem tudtuk mi fog történni velünk, hová lett az évfolyamtársak másik fele. A padlón feküdve vártuk a reggelt.
November 5-én reggel Klosterneuburgba szállitottak egy volt második világháborús orosz laktanyába, ahol teljes katonai felügyelet alatt töltöttünk pár napot. Ott tudtuk meg, hogy miért tartanak fogva. Az osztrák függetlenséget biztositó Genfi Egyezmény alapján minden személyt, aki fegyverrel lépi át Ausztria határát, fogva kell tartani addig, amig az országban, ahonnan jött, háborús vagy forradalmi állapotok uralkodnak. Pár nap múlva egy éjjel különvonattal Salzburgba szállitottak bennünket, melynek egyik külvárosában egy volt amerikai katonai laktanyában helyeztek el. Mire megérkeztünk, a laktanyát szöges drótkeritéssel vették körül, tilos volt elhagyni a területet. Osztrák katonai őrizetben tartottak, katonai zsoldot és kosztot kaptunk. Az osztrák koszt nem izlett magyar gyomrunknak, végül a magyar katonai szakácsok vették át a főzést. Mivel pénzünk volt és költésre nem volt lehetőség, a velünk fogva tartott katonák kantint próbáltak beinditani üditők, csokoládé és pár más apróság árusitására. Fogalmunk sem volt hogyan kezdjenek hozzá. Az apám üzletében töltött idő alatt és a kereskedelmi középiskolában felszedett üzleti ismeretek segitségével átvettem a kantin beinditását és vezetését. Ez elfoglaltságot jelentett számomra, a többiek csak semmittevéstől tespedtek. Bár nyereségmentesen történt az áruk eladása, az ügynököktől kapott pénzből sikerült később a női télikabátomat és a második világháborús csizmámat lecserélni normális öltözékre. Pár hét múlva újabb elégedetlenség ütötte fel a fejét a bizonytalanság miatt, mert semmit sem mondtak a kiszabadulásunk felől. A bezártság és bizonytalanság hangulata Fogarasi Janót viselte meg legjobban, a szobában fel-alá járkálva szidta a fogvatartónkat és mindenki mást. A feszült hangulatot Sipos Zoli fokozta gúnyos

megjegyzéseivel, mire Janó kijelentette, hogy öngyilkos lesz de előtte megöli Zolit. Éhségsztrájkba kezdett a társaság amely gyorsan véget ért, nem birtuk az éhezést. Persze Pintér Karesznak könnyebb volt, a zsoldon egy hatalmas tábla csokoládét vett. Hanyadt feküdt az ágyában és monta "ne zavarjatok, amig meg nem ettem". Nehéz napokat éltünk át, nem hallottunk semmit az otthon történtekről. Itt-ott volt látogatónk a másik táborból, de csak a keritésen keresztül történt a társalgás. Horváth Szabolcs ki-ki szökött a táborból a kerités alatt és hozott hireket.
December 8-án szabadok lettünk, amire leverték a szabadságharcot. Másnap elvittek bennünket St. Wolfgangba csatlakozni a soproni menekült egyetemista társainkhoz, akik egy volt bentlakásos iskola épületében kaptak elhelyezést kezdettől fogva. Ott tudtuk meg, hogy az erdészek teljes létszámmal a kanadai Vancouverbe utaznak rövidesen és az ottani egyetemen magyar tanáraikkal, saját anyanyelvünkön befejezik tanulmányaikat és kanadai diplomát kapnak. (Meg kell jegyezni, hogy Magyarországon egy ismert iró regényt irt róluk, eltorzítva a tényeket és Kanadát úgy jellemezte mint rabszolga tartót). Az ötödéves olajosok ajánlatokat kaptak különböző országok egyetemeitől és többen már útban is voltak Anglia, Svédország és Hollandia felé. Dudás Jóska és Nagy Karcsi évfolyamtársaink szintén ott voltak a táborban korábban, de kijövetelük után pár héttel visszamentek Magyarországra menyasszonyaikhoz és szüleikhez. Trux Maja Fogarasi Jancsit, Nádasi Gitta pedig Horváth Szabolcsot várta, hogy kiszabaduljanak a fogvatartásból. Csoportos házasságkötések történtek a helyi katolikus templomban, köztük volt a Fogarasi házaspár is. Fodor Imrével mi voltunk voltunk a tanúk.
Összeültünk és tanakodtunk, hova is menjünk. Addigra a menekült olajos évfolyamtársaink már elmentek Hollandiába, Angliába és Svédországba. Végül két csoportra szakadtunk, az egyik Európában akart maradni, a másik pedig a tengerentúlt választotta. Fogarasiék, Fodor Imre, Bornemisza Árpád és én Kanadát választottuk. A kanadai kormány vállalta az utazási költségeket, míg a Toronto Egyetem, a Vöröskereszt és egyes bányavállalat biztosította elhelyezésünket és az angol nyelvi tanfolyam költségeit. Igéretet tettek, hogy a továbbtanulást is támogatni fogják. Pintér Karcsi, Horváth Szabolcs, Sipos Zoltán és György László Ausztriát választották és ott folytatták tanulmányaikat.
Karácsonykor csatlakozott a kanadai csoporthoz Czéman Géza és Köles István negyedéves olajmérnök hallgatók, akik később hagyták el Magyarországot, valamint Lukács József és Vetró Pál harmadéves olajmérnök hallgatók, akik a St. Wolfgangi táborban voltak kezdettől fogva. Jóska decemberben visszament Magyarországra menyasszonyáért, Kajati Icáért, és ugyan akkor magával hozta Kovács Péter évfolyamtársát, aki november 4-én, vakbél operációja miatt nem tudott kijönni. A kanadai olajos csoport így 10 személyes lett.
Végül 1957 január 5-én a Kanadába utazók részére elérkezett az utazás időpontja. Érzékeny búcsút vettünk az Európában maradottaktól s vagy 60 soproni egyetemista Dr. Vecsey György docens úrral és Kollár Ferenc adjunktus úrral, valamint családjaikkal, elutaztunk Le Havre francia kikötő városba. Hozzánk csatlakoztak még családjaikkal Balsa–Varga Józsi bácsi, aki az egyetemen dolgozott és Derényi Jenő bácsi, akinek a fia tanársegéd volt a geodéziai tanszéken. Nagy Dezső, Zsilinski Győző, ifj. Derényi Jenő, Radványi Tivadar tanársegédek és néhány korábban végzett soproni mérnök szintén a csoport tagjai lettek. Január 6-án este egy 10,000 tonnás öreg görög hajóval indultunk neki az Atlanti Óceánnak. Mindenkit eléggé megviselt a hajóút, pedig az út elején viszonylag csendes volt a tenger. Pár nappal kanadai érkezésünk előtt viharba kerültünk, hajónknak mechanikai problémái adódtak és a süllyedés veszélye is fenn állt. Másnap reggel tudtuk meg, hogy a személyzet a mentőcsónakokat is megkezdte leengedni. Szerencsére sikerült megjavitani a hajót s folytathattuk utunkat. Nem volt sok elfoglaltság a hajón, ütöttük a ping-pong labdát, amikor a tenger nem mozgatta a hajót túlságosan. A másik szórakozássunk a tarokkozás volt, amit a tenger erősebb hullámzása sem zavart. Akinek a gyomrát nem zavarta a tengeri út, az bőven válogathatott az igen izletes görög ételekben. Engem, szinte egyedül, nem zavart az itt-ott viharos tenger. A családos társaink szinte kivétel nélkül betegek voltak, én szórakoztattam az ifjúságot.
Január 15-én végre szárazföldet láthattunk volna, de a nagy hideg miatt a kikötő teljes ködben várt bennünket. Halifax kikötő városban léptünk kanadai talajra. (Amig vártuk, hogy mindenki megkapja a bevándorlási papirokat és elindulhassunk, én bementem a férfi mosdóba. Ott olyan tisztaság volt - szokatlan a magyar vasútállomási WC-k-hez hasonlítva - hogy, kijelentettem: "itt még vacsorázni is lehetne". Ez volt az első kellemes benyomásom Kanadában). A formalitások után vonattal folytattuk utunkat Montreál felé, ahol egy külvárosi menekült táborban kaptunk elhelyezést 10 napra, amig elkészitették helyünket Torontoban. Ott éreztük először milyen az igazi kanadai hideg. Azonnal elkezdtük az angol nyelvtanfolymot önkéntes tanárokkal, csupán vasárnapjaink voltak szabadok. Kosztunk igen jó volt, gondunk csak az angol nyelv mielőbbi elsajátitása körül forgott. Február végén átköltöztünk egy nagyon szép villába, a Chorley Parkba, ami valamikor a tartományi kormányzó lakása volt. Kényelmes körülmények között folytattuk a nyelvtanfolyamot. Időközben Lukács Jóska házasságot kötött menyasszonyával.
Április végén pár nagy olajvállalat személyzeti osztály vezetője, magyar tolmáccsal, meglátogatta a olajos egyetemi hallgatókat és felajánlottak nyári állásokat Alberta provinciában. A Fogarasi házaspár, Fodor Imre és Köles István az Exxon kanadai leányvállalatánál, én a Shell Olajnál, Lukács Jóska és Czéman Géza a Canadian Fina-nál kaptunk munkát a nyári időszakra. Kovács Péter és Vetró Pál Torontoban dolgoztak a nyáron és ősszel jöttek Edmontonba, Bornemisza Árpád pedig elment a USA-ba.
Május közepén Nyugat-Kanadába repültünk ki az olajvállalatok költségén. Az út akkor egy egész napba tellett, kora reggel indultunk és késő délután érkeztünk Calgaryba. Minenkit kivittek különböző olajmezőkre dolgozni.
A nyár folyamán felvettük a kapcsolatot az Edmontoni Egyetem olajmérnöki tanszék vezetőjével, aki igen készségesen segitségünkre volt. Minden külföldi hallgatónak angol nyelv-vizsgát kellett írni a felvételhez. Mivel a kérdések és a fogalmazás a különböző pisztráng fajták életével foglalkozott és nem olajos szakmabeli feladatokkal, a vizsgánk eredménye nem volt kielégitő. Ennek ellenére felvettek bennünket a negyedik évre, kis változtatással a tantervben. Két harmadéves tárgyat, differenciális egyenleteket és a helyi történeti és szerkezeti geológiát kellett felvennünk. Helyettük elengedték a gépészmérnöki tárgyat, mivel otthon több hasonló kurzust vettünk, és közgazdaságtant mert az akkori nyelvtudásunkkal képtelenek lettünk volna sikeresen levizsgázni. Megigérték, ha a felvett tárgyakból megfelelő eredményt érünk el, olajmérnöki diplomát adnak részünkre. Az alsóbb évesek maguk harcolták ki a felvételüket, Czéman Géza és Köles István volt negyedéves olajmérnök hallgatók, Kovács Péter és Lukács József volt harmadéves olajmérnök hallgatók a harmad évre, Vetró Pál volt harmadéves olajmérnök hallgató pedig a második évre iratkozhattak be.
1957 szeptemben megindult a harc a diploma megszerzéséért. A Fogarasi házaspár bérelt egy kis lakást, Fodor Imre és én kis pin-

ce lakást vettünk ki, ahol főzni is lehetett. A kanadai koszt nem ízlett, magunk főztünk olyan dolgokat, amik gyorsan elkészültek és magyaros izűek is voltak. Anyáink leveleken keresztül tanítottak főzni bennünket. Nehéz hét hónapon mentünk keresztül, nem volt megállás, a hét minden napján tanultunk. Annyi szabad időt adtunk magunknak, amig bevásároltuk az egyheti élelmet. Nem csak nyelvet és szakmát tanultunk, hanem egy új egyetemi vizsgáztatási rendszerhez is hozzá kellett szokni. Minden vizsga irásbeli volt (a professzor szeméből nem lehetett leolvasni a helyes megoldást!). A geológiai rétegek a helyi faluk neveit kapták, mi azokat soha sem hallottuk azelőtt. Más megoldás nem volt mint bemagolni az ismeretlen szavakat, ami minimális angol tudásunkkal nem volt könnyű feladat. Sokszor nem értettük tisztán a kérdést vizsgák alkalmával s egymástól kértünk segitséget magyar nyelven, amit a kanadai hallgatók nem vették jó néven és tudtunkra is adták. Minden laboratóriumi mérésről jegyzőkönyvet kellett készíteni, többször reggel hatig próbáltunk valamit papirra vetni s egy órai alvás után mentünk az egyetemre előadásokra. A karácsonyi szünet alatt is tanultunk, nem volt megállás. Az első szentestét Kanadában négyesben töltöttük Fogarasiék lakásán. Először éreztük, hogy nincs senkink, egy kis sziget vagyunk ebben a nagy országban. Egymás nyakába borulva sirtunk és vigasztaltuk egymást. Azzal az estével, legalábbis részemről, véget ért a honvágy. Elszigeteltségünket azzal enyhitettük, hogy körlevelezést folytattunk a Svédországba, Hollandiába, Ausztiába és Angliába távozott évfolyamtársainkkal (a kapcsolattartás később megszünt és mindenki a maga karierje építésén szorgoskodott). Végül sikerült a negyedévet befejezni és 1958 májusában felavattak, mint okleveles olajmérnököket. Végzés után Fodor Imre és a Fogarasi házaspár Calgaryba költöztek állást keresni. Alig volt kereslet végzett olajmérnökökre abban évben, így kénytelenek voltak megelégedni technikusi pozicióval egy-két évre. Főleg amerikai vállalatok foglalkoztak kutatással és termeléssel. Legtöbb mérnökük az USA-ból jött Kanadába, alig volt kanadai mérnök vezető állásban. Az év folyamán beszéltem egy pár amerikai olajvállalat magasabb beosztású mérnökével állás lehetőségéről. Azt a választ kaptam, hogy nem lehetek jó mérnök mert nem Oklahomában vagy Texasban végeztem. Később sikerült bebizonyitanunk, hogy máshol is képeznek jó olajmérnököket. Én a továbbtanulás mellett döntöttem, bentmaradtam az egyetemen megszerezni a mester fokú diplomámat. Egy év alatt lehallgattam a szükséges tárgyakat, közben végeztem a méréseket a kutató munkámhoz. Miután megirtam a disszertációmat, 1959 novemberében 20 dollárral a zsebemben Calgaryba költöztem, ahol már állás várt egy kis vállalatnál. Abban az évben a hideg tél már elkezdődött október közepén. Egyik nap kissé nagyobb erővel vágtam be kis autóm ajtaját, amire a zár darabokra törött. Pénzem felét a zár megcsináltatására kellett forditanom, 5 dollár kellett benzinre a lejövetelhez Calgaryba s a megmaradt 5 dollárból éltem két hétig.

1959 tavaszára másik négy magyar hallgató fejezte be az egyetemet. Egy éven belül mind a négynek állása volt Calgaryban (Kovács Péter megszerezte mester fokú diplomát is 1960-ban, Lukács József pedig 1962-ben ment vissza mesterfokú diplomájáért). Vetró Pál pár évig dolgozott és csak azután diplomázott. Jóleső érzés, hogy mind a kilenc volt soproni olajmérnök hallgató szerzett mérnöki diplomát az Edmontoni Egyetemen és pályafutásuk sikeres lett az olajiparban.

A hatvanas éveben két volt évfolyamtársunk, Bornemisza Árpád, aki az USA-ban, a Tulsai Egyetemen szerzett olajmérnöki diplomát és Kövér Tihamér Angliában szerzett geofizikus-mérnöki diplomájával szintén Calgaryban helyezkedett el. Nagy György volt évfolyamtársunk, aki az USA-ban a Berkley Egyetemen szerzett mester fokú diplomat szintén dolgozott Kanadában pár évet.

Ezidőtájt csupán Lukács Jóska volt nős. Mi nőtlenek elég sokat voltunk együtt, kanadai barátaink nem voltak. Fodor Imrével vettünk ki egy lakást, ahol magunk főztünk s a lakásunk volt a találkozóhelye a többi volt soproni olajos barátnak. Szombatonként együtt jártunk táncolni a német clubba, vagy csatlakoztak hozzánk magyar lányok, vagy ott ismerkedtünk össze fiatal hölgyekkel. Együtt jártunk kirándulni a hegyekbe vagy egy melegebb tó partjára. A focizás sem maradhatott el a hétvégi programokból. A hetvenes évek végén Toldi Géza, a harmincas évek nagy csatára, látogatóba jött egy barátunkhoz. Ő is csatlakozott hozzánk focizni, igen emlékezetes találkozás volt.

1960 őszén volt mondhatnám az első és utolsó összezörrenésünk kanadai fiatalokkal. Czéman Gézát két barátja hozta le Edmontonból, miután Fodor Imrével és Köles Pistával mi is csatlakoztunk hozzájuk egy italra az akkor megnyílt első bárban Calgaryban. Ahogy ballagtunk autóinkhoz, két lány, mögöttük két fiatal emberrel szaladt felénk. Azt hittük segitségünket kérik és megálltunk, míg hozzánk értek. A fiúk sértő megjegyzéseket tettek felénk, mint magyar bevándorlókra, mire Fodor Imre figyelmeztette őket, hogy vigyázzanak mit mondanak. Erre az egyik fiú Imrét orrba ütötte. Nem kellett nekünk se több, a két fiút jól kiosztottuk és pillanatok alatt eltűntünk még mielőtt rendőrök odaértek volna. Nagyon kellett vigyázni az első években, mert ha egy magyart valamiért tetten ért a rendőrség, másnap az újságban jól kicsavartan jelentették, hogy egy magyar ismét bűntettet követett el. Ahogy az évek teltek el ilyen nézeteltérések a helyiek és a magyarok között megszűntek.

Jónéhány évbe tellett, hogy munkánkban elismerjék szaktudásunkat. Küszködtünk az angol nyelvvel, kevés alkalmunk volt gyako-Űrolni az angol beszédet. Kezdetben egy kis vállalatnál dolgoztam, gáz kutakon végeztünk méréseket s az eredményekről jelentést kellett irni. Elég sok időt töltöttem északon a vadonban, ahol inkább cask vadállattal találkoztam. Egy alkalommal British Columbia észak-keleti részén ketten végeztünk termelési méréseket. Míg egyikünk aludt a másik dolgozott. Félóránként kellett egy 10 m magas olajtároló tetejére mászni a méréshez -30°C hidegben és 50 km/óra sebességgű szélben. Egy megcsúszász a véget jelentette volna. Még most is megborzodok ha rágondolok, milyen veszélynek voltunk kitéve. Egyedüli mérnök voltam a vállalatnál, kevés lehetőségem nyilt társalkodásra. Három év után átmentem egy nagyobb vállalathoz, munkaköröm kiszélesedett, bizonyitani tudtam szaktudásomat. Több fiatal mérnök dolgozott ott, érdeklődési körük a jéghockey, az amerikai vagy a kanadai football és a baseball mérkőzések eredményei körül forgott. Meg kellett tanulnom ezeknek a sportoknak a szabályait, néztem a mérkőzéseket a televizióban, hogy én is hozzászólhasak a társalgásukhoz. Igy sikerült gyakorolni és javitani az angolnyelvű beszélgetést. Lassan egyenrangú kollégaként kezeltek. A többiek is hasonló körülmények között kezdték kanadai pályafutásukat.

A hatvanas évek végére mindenki megházasodott. Hol Torontoban, hol Magyarországon kötöttek házasságot. Rövidesen mindenki házat vásárolt és hol itt, hol ott rendeztünk nagy táncos és énekes házi bulikat, amikor előjöttek a soproni bányász nóták, ki jobb, ki gyengébb hangjával segitette a kis kórus sikeres előadásait. Volt soproni kamarásaimmal, Fodor Imrével és Fogarasi Janóval (amig élt) rendszeresen összejöttünk ulti partikra, folytatni a hagyományunkat.

Jó barátságot tartottunk a magyar olajipar Kanadába települt idősebb korosztályával és családjaikkal. Köztük volt Dr. Vecsey

György geológia professzorunk, Zonda Pál az alföldi fúrások volt főmérnöke, Magas István, aki ugyanott főgeológusként működött, és Abzinger Gyula, aki a 'MAORT per' elől menekült ki Kanadába 1949-ben. Két évvel előttünk végzett Sopronban Balázs Béla, Farkas Károly, Varga Imre, valamint úgyszintén az olajmérnöki karon egy évvel előttünk végzett Tótszőllősi Béla is Calgaryban az olajiparban nyertek elhelyezést, mindnyájuk a soproni baráti körhöz tartozott. Az évek múlásával megritkultak majd elmaradtak az összejövetelek. Más baráti társaságok is kialakultak a munkahelyeken vagy hasonló érdeklődési körökben. A magyar barátikör egyre kisebb lett, elmaradtak a soproni bányász nóták éneklése és a soproni hagyományok ápolása.
Az európaiakkal minden öt évben összejöttünk Bécs körül egy napra s onnan mentünk Sopronba az évfolyam-találkozókra. Pintér Karcsival és Horváth Szabolccsal szoros baráti kapcsolatban maradtam, akár hányszor Európába megyünk mindig összejövünk és ők is meglátogattak minket Kanadában. Sipos Zolival is jó barárságban voltam, ő Németországban élt, sajnos korán meghalt. Az otthoniak közül Nyertes Antallal és Horn Jánossal tartom a kapcsolatot. A kezdeti találkozások alkalmával az otthoniak, egy- kettő kivételvel, eléggé hűvösen viselkedtek felénk, a bankettokon nem igen keveredtek velünk nyugatiakkal.
Évfolyamunk ötévenként találkozik Sopronban, az összejöveteleken sokan részt vesznek, de az utóbbi időben többen egészségi okok miatt elmaradtak. Az ott eltöltött pár napban újra élthetjük bányász egyetemi múltunkat. *(2015 June 10, Calgary, AB)*

KIMARADTAK SORAINKBÓL

Joe Barabas: **Turning points...4**

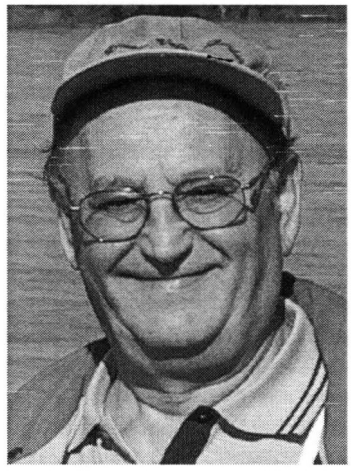

Logging, saw milling, roads, winter roads, freezing up, spring break, maps, muskegs, tree planting. Assuming everybody knows these terms. Need no explanations. My spouses and children, friends, neighbors, they all were familiar with it. But I assume that for the general reader it is somewhat boring to read. Especially as it is often rushing and jumping ahead in many years at a time. I was warned to write now, may not have much time. My wife's children say to her to write her story too, because if she did not write it, it did not happen. We are lucky to have a media that actually encourages us to write our life story and it will be published too. (Thanks to the 'Kapocs' and who and what it takes to do it for so many years now.) In the former three issues of Kapocs I wrote parts of my life. When reading it I realize that it is written almost solely to you. You, us, the Soproners in Canada. I feel and understand your stories, you understand mine. Even if I am rightly classified as the 'Kimaradtak Sorainkbol', the link, the 'kapocs' never broke.
One year ago, exactly and now too Laci Retfalvi phoned. I expected his call. Like last year, now too to fulfill our taste buds we are in the midst of the ritual of cooking 'lecso'. I told Laci, soon I will get started on the rest of my story, but he said to start now. So between pots of smelling peppers and tomatoes, I began to jot down the outline and highlights of the 4th part of my life story in Canada. Lucky for those or more so commendable who faithfully wrote down in their diary all that it matters now. I remember the diary my wife kept on me, where she claimed I spent 18 hours a day at work. For me, the years went by. The events for this next part of my life will have to be fished out from my 'memory'.
Before getting into the story, I have to make note of the present refugee migration crisis in southern Hungary and Budapest. Thinking of how and how many of us invaded Austria 59 years ago. Some of us may have had some hardship and adventure getting to and crossing over the border, but most of us had relatively easy time of it, even if at the time it was bearing down on us heavily. Do not remember being hungry, short of hygiene and other simple necessities of life. There was no need for fear once in Austria. Some of us who ended up behind barbed wires in Siezenheim did not have it bad at all. Others or the most of you who got refuge in Austria's resort areas by lakes and picturesque mountains should not complain either, but rather admit that we all had almost V.I.P. treatment. Then we had all the choices of countries we could go to with their universities opening their doors to us. Our story is concluded a long time ago, hopefully to the better for all of us. What is going on now is a beginning of large movement of human masses. How it is being handled is for the future to judge, and that may be more kind than now.
At writing time we tend to pick up issues of our Kapocs and by reading life stories and events described by others, I see the differences, the similarities how we felt often about the very same event. do not know how many trucks loaded with ammunition were out there on the frontline November 4 but I did get on one of them outside of Sopron, headed out to the Austrian border. As we were crowded, sitting on those boxes prying open some of them, we found 152 mm shells. Those were for big guns. Thought we were to stop tanks only. But then I was just a 'balek' as I am still. I think about how those of you felt sitting on this same truck, when the Russian tanks were pointing at it.
Even after 59 years, this simple event of border crossing is what occupies our mind, and the rest of it just happened because of it. I would like to get to the rest of the story, but it does not always want to roll easy. And yet the life in Canada rolled on. After making the painful but bold step of departing from the Sopron Faculty, the first 3 years in the logging camp in Port McNeil gave me the practical experience for later. It thought me how to get along and fit in. The moving years around the coastal areas with waterproof note books, ax, machete, the 200 feet steel tape and survey instruments dangling on our cruisers west also were the foundation for later progress in Canada's forests and forest industries. I can only refer to BC and Alberta, but in your stories I see further into Saskatchewan all the way to Nova Scotia and New Brunswick. In forest research and in classrooms, learning and teaching you appeared all over in the USA, even in South America.
In 1966, by invitation I packed over to Northern Alberta. Here as 'woodlands manager' then 'sawmill manager' put another 10 years in, successfully with 'Federated Co-op'. There is where I got tamed

to settle down, to start family life. Extremely busy with work, family and altogether everything. Life in northern Alberta was another experience. Six months snow and winter. Four months frozen forest. First you learn to dress for it, then you learn to drive in it, chose the right vehicle and always take good care of it and it will not let you down even in 40 below days. Spring time in the north is the most enjoyable. During my woodlands years in the north in those days we did not say 24/7, but in today's standard actually it was even more. Until that 'spring break' came, there was no let up. The irony was that when it did come it short cut us in different areas in our plans and commitment. But then even that was shortly forgotten. It became the first part of the next years plan. Spring was when the girls got out on the school's track and field courses. Julianna two years ahead of Agnes was her team's power house in running, high and long jumping. She did establish record in long jumping later in high school at the provincials. Agnes appeared on the slighter side, yet she too always finished ahead of her classmates in very keen competition. Watching them getting better every year, we were sure we will follow them to the Olympics too. They were equally good in the classrooms. Before they finished junior high we were already sure we will have a judge and a famous lawyer in the family. Serving as the president of the Parent Teacher Association I had to hand out to them many first awards at year ends at the local school.

Then in 1977 the company sold out to Ziedler Plywood Company in Edmonton. They had a new veneer plant at nearby Lesser Slave Lake and plywood plant in Edmonton. I was to stay and manage to diphase the saw mill in Smith in one year, when it was to be dismantled and auctioned away. Knowing my part in the deal I was free to look for and seek other employment. Answering ads and traveling around looking up different operations I stopped for an overnight stay in Rocky Mountain House in Alberta. In the motel telephone book I found Borsos Zoli's name. I called him up and he promptly invited me to their place. During a very pleasant evening with him and his wife we had lots of catching up to do about our work and whereabouts in the last twenty years. He even took me over to his worksite. He told me it was Rayonier that owned the place but also that it was part of the AT&T collection of companies. Being a relatively smaller operation, and far away from the big holders, he did not know much about AT&T. Someone at head office however took note, Zoli said, when his operation showed up on the company's ledger as one of the moneymakers. In those days it was not unusual to be on the losing side in our industry. On my departure Zoli wished me good luck in my job hunting and I to in his continuous good result at his work. The place I came to see near was not for me. The days and weeks were rushing by. This was 1978, the middle of December. I was home and the phone rang. Al Owen, the owner of Pelican Spruce Mills was on the phone. Had a planer mill at Boyle, AB and sawmills north of Wandering River and south of Fort McMurray. He invited me to visit his new operation at or on the banks of Hanging Stone River. I got in to our family car and drove the 400 km narrow but good paved road to the sight. Found Al in coveralls with a screwdriver in his hand up on the mill floor. I met him previously at our Association meetings and just recently at the auction sale in Smith. I was somewhat familiar with his company but here I met him in his element, and that was when he was in coveralls. It was late in season. The timber he was to bring into the mill was several years old windfall. The logging contractors were skeptical going ahead with the harvest, afraid of the large call factor in the wood harvested. Hardship and expensive logging. He asked me to find the consultant and visit the areas and make ways with the loggers. So in camp that evening I found Peter Deney was the consultant from Souse Forestry Services. These names then and later on more so became well known in the Alberta forest lands.

The timber under question was from prime stands of white spruce. True it shoved damage on the surface under the bark, but only an inch or so. It did not take too much to convince the parties of the success of their efforts for the season. Now we were 400 more km further into the north and definitely good winter logging condition for the next three months ahead. Assuming I will be taking over from Peter, and take care of all woodlands needs, he left me with it. Everyone went home for Christmas and so did I. It was a good Christmas - I was not unemployed anymore. Well, I did not actually get hired yet. After I told Al about the wood quality, he left us with saying: "see you after the New Year". We all stayed away till then. I purchased myself a good-working 3/4 ton pickup, and with my father in law made it nice and comfortable with tool box, extra spare wheel and fuel tank. I always did that to my bush vehicles. I packed up for camp, there was full accommodation with the saw mill, full comfort and warm. Log trucks were rolling in, beautiful wide dimension lumber was getting shipped to the Boyle planer mill. Al Owen showed up with some people around the middle of January, introduced them as from England, interested to see and purchase the lumber we produced in this mill. Al was in good mood when he asked if I like to work here. He said he was very pleased with what we produced at his new mill and would like me to stay. This was January 1979, I stayed with him until he sold all his operations to Weyerhaeuser in 1988-9. A very unique working arrangement it was. Being a winter operation in both woodlands and sawmill, we worked about four months out there during the solid frozen months. In summer we made harvesting plans, getting approval from the Forest Service to our logging plans of the next season. The reforestation activities were also done in the summer.

The winter of 1979/80 I got a phone call from Jack Kennedy. He was general manager for Ziedler the year I worked for them. He told me that now he was out in Vancouver and working for Rayonier. He was looking for a manager to their Rocky Mountain House operations. I said that was managed by Zoltán Borsos. Sadly, I heard from him that Zoli has died. I thanked him for the offer and said I had a satisfying job, but because I spent much time far from my family, I still would be interested to apply. Then several weeks later Rayonier wrote and said AT&T sold the operations in Alberta and my service was no longer required. I settled back to perform my work and still spent as much time home in Smith as I could.

The year 1983 we took the girls home to meet my family in Hungary. They were 14 and 12 that summer. They met their grandmother and all the cousins in the village. Sadly my younger brother's 17 year old son died in a motorcycle accident. The funeral was soon after we arrived. Two years later a letter of invitation came from the same family asking us to come to their older son's wedding. I remember the girls now 14 and 16 were jumping for the occasion and said we definitely must go. Since my mother was not with us anymore, we stayed at my youngest sister Kato's home. There was much grape picking, where all the cousins came together. One day we picked four tons of grapes, much fun doing it and everyone enjoyed the traditional mutton stew after. My youngest brother Lajos was the master chef and his wife Kati did the also traditional 'rétes'. The girls were just bursting with excitement of the things they were introduced to. One chance of showing off there Canadian virtues came when we went to the local swimming pool. As we had some smaller children with us, we settled down in the shallow and warmer water just next to the regular adult pool.

Julianna and Agnes were noticing that there was nobody in the big pool. People nearby were telling us that they are filling it with new fresh water and it is way too cold for getting into. When I translated it to the girls, they looked at each other and took off towards the big pool. Testing the water with their toes they giggled and jumped right in, splashing and calling their cousins to join in. Young people started gathering around the pool, saying: "Look at the crazy Canadians in that ice cold water". Then of course you cannot out do the Hungarians too long either, they were getting in also. Soon the pool was full of splashing and screaming youngsters. I was not old yet in those years but that water was cold as I tested it.

The wedding of cousin Robert and his bride Hajnal was the real highlight of all events. It took three days. 700 guests were invited. A day of preparation with people bringing in food stuff to cook, prepared and baked goods. Everybody helped cleaning onions, potatoes. Food was plentiful with vine and lots of soda with it. The second day was the procession and celebration of the marriage and the elaborate reception and feast for everyone. The old air was there but the new generations and the new political era brought in new traditions. The girls were naturally honored to be at the bridal table. We the older relatives were having an elevated area of tables from where we could observe the marry making. The third day still singing and partying, guests stayed and helped cleaning up. Being already fall, there was more grape picking, fish soup in the cauldron on open fire at other cousin's backyards. Since I had three sisters and three brothers, there were many cousins to visit. Much as I tried to teach some Hungarian to the girls, when after a day's outing they came back with stories all exited what they heard and were told I had to ask, just exactly how they could understand everything that was told, they replied: " but Dad, we did."

Arriving back to Northern Alberta after six weeks away, the aspen trees were in their beautiful display of yellow, orange and some red. It indicated the closeness of sudden change in the season.

Preparations for the winter logging operations were at hand. We packed special equipment to near the entrances of our winter roads for readiness of use when frost could be driven into the road surface at the sufficient sign of freezing. Sometimes it promptly came early in November, sometimes in December. Rivers had to be frozen to add more ice for an ice bridge. Then the below zero whether came and northern loggers were happy, and so were the gas and oil explorers and drillers too. Oil companies used our roads and we used theirs. The reforestation operations site preparation was also done in the winter on frozen grounds. Some grounds may have been accessible by all-terrain vehicles for tree planting, but more often we used helicopters. The seasons came and went, winter: logging and sawmilling, summer: planning, resting, holidaying, tree planting and getting ready for another cold winter. Sometimes the family came up to join me at work. The girls got introduced to my life as a forester in the summertime. They got to know the trees, the white and the black spruce, the aspen trees and black poplars. They helped me at surveying, cruising and even with layout and flagging of cut blocks for the logging. At one time we took our 8-wheeler Argo in on the Thick Wood Tower road by Fort McMurray to flag out some cut blocks far in from the main road. We could only drive so far and walk to the cut block in question from the vehicle. Julianna was the 'compass-man', Agnes was flagging the line, me the book keeper. It was a mixture of large and tall white spruce, some aspen and some underbrush with a mixture of knee high ground cover. This ground cover was very wet still in the morning hours. We put on our light but very strong and pliable rain pants. As work was progressing with much noise made, we had to get over all kinds of obstacles including some hefty size of old and decayed wind falls. Climbing over one of these with slippery surface, and dry limbs sticking all over I heard Agnes behind me talking to herself.. Shortly we came up to a small clearing inviting us to stop for a rest and a cup of tea. We observed that our younger daughter did not look so good. She said she fell on the windfall and hearting a bit on her upper leg. Asked her to take her rain pants off, and as she was doing so noted a large patch of wet area with a tear in the middle of it on her blue jean. Now I spoke up and got her to push her jean down. There I saw a large and deep hole on her upper leg. Quickly, the first aid kit was opened and bandage was applied. We got her leaning on us and guided her back to our bush bogy. Once on the pickup truck, a little food and rest she was looking better as we got to the emergency side at the hospital. A doctor did see her right away but had to wait for a considerable time for the stitches to come. And stitches way inside and deep in the wound as I watched the process. Back at camp she had some story to tell to her mom. She did not have to come out to tramp through the bush no more that summer, but she had shown the mark on her leg proudly to her friends for years to come. Just a week ago, at her home sitting by the fire in their backyard she was showing it to Miki and Elisabeth Vari and her young son Patrick. Now we live in the SE corner of Alberta in Redcliff. I drove to Calgary, from where Julianna drove me to Edmonton to Agnes' place for a weekend visit.

Back than in the 'Hanginstone' days in the latter eighties Al Owen was looking for a new venture in the industry. Our waste land of aspen stands were not being utilized and valued at all. There may have been one plant in the USA that began to use the species, and here and there they made poplar plywood, but Alberta used almost none of it. Al found out about some very effective German machinery and process that got him to start us to search out areas of possibility in Alberta. Peter Deney and his cruisers were busy around Rocky Mountain House area. I flew over the Athabasca, Lac La Biche areas, then I drove up to Edson, where there were miles of good summer access roads and visibly better quality aspen stands on the vicinity of Highway 16. The Alberta Forest Service was eager to help with the exploring, giving me maps, photographs to study. When I told Al Owen my findings, he said he was very pleased that it is Edson, because he was somewhat hoping it so. In his earlier ventures his family has worked the area in both construction and in the woods too. Did not take him long to convince the Forest Service to put up a public sale for the rights of harvest of the deciduous stands of the Edson Forest region. Al took me along for the sale. There was only him and I and only one other person from the public. The Association manager came as an observer. There was only one envelope to open, as no one else was interested. Al was able to acquire all the necessary deciduous timber quotas to start serious planning and soon construction of an 'Oriented Strand Board' (OSB) manufacturing plant in Edson, the first of its kind in Alberta and in Canada. The formula for this product in the plant was aspen only. It did not take too long, however, before other deciduous species like black or balsam poplar, birch and alder were mixed in. A second and even larger plant was built in Drayton Valley, AB. As the popularity of the OSB board grew, the larger international lumber and plywood manufacturers with pulp and paper companies got interested in the ownership of this raw material. Other OSB plants sprung up in Dawson Creek and Hundred Mile House, BC and in different states of the USA too.

The Hangingstone operations were still mine to look after. Julianna was soon to graduate from high school. Agnes was just finishing junior high and joined her sister in high school in Edmonton. According to some people around the school: "That ended the Barabas Dynasty in the Smith school." For us parents it was a great pride and satisfaction. The high school in Edmonton did challenge the girls.

They were running together again, and did get their honor points toward the scholarship for their university later. It did not appear that we will have employment near our home in Smith, and did not want to move up to Fort McMurray, it was time to sell out. Selling out did not just happen immediately. My wife Doreen took employment in Edmonton and with Agnes rented an apartment near the school. Now still working up north I commuted to our home in Smith and to Edmonton alternatively. Julianna entered University of Western Ontario. For the next four years we have seen her at summer and Christmas only.

Once Al Owen told us that he likes to personally have control over all his operations and all of us were working direct for him. His holdings and operations large and wide spread that was not so possible anymore. When we heard about Weyerhaeuser seeing Al frequently, we knew that change of ownership is imminent. There again, I was sold with the company assets. Weyerhaeuser was mainly interested in the highly successful OSB plants and 'Deciduous Quota' holdings in the Edson and Drayton Valley areas. Our smaller lumber operations were earmarked for sale from the beginning. I was in the danger of being sold too soon again. But a few of us were still staying in the north and did supervise the lumber production in the northern mills. Still were keenly interested in the activities of the new company in the west central regions of Alberta. When Weyerhaeuser took possession of the Slave Lake area hardwoods too, I was asked to compete for managing the woodlands there. By now I was considered the old one, who is about to take his last stand.

I was not too keen on getting on with my application but happy to be transferred to the Edson Woodlands as one of the boys in the team there. From left and right and from over, so many crucial changes were on the go or forced on my agenda at this turning point, that I could not pick any one for detail in this part of my story. My next story will be in Edson from 1993 to my retirement at the full age of 65. In Edson as the oldest member of the team I enjoyed the last 8 years of my work. With my present wife Doris we purchased a little old house on an acre on the edge of Edson.

At the end of this period in 2001 and right on September 11 we were in Hungary at my sister Kato's place. The time after that another move, another house, another turning point in my life.

(J. Barabas, September 12, 2015, Redcliff, Alberta)

A MŰSZAKIAK

Fekete Tibor: **81 év emlékei - jók és rosszak**

Visszatekintve, az elmúlt 81 esztendő igen rövidnek tűnik, viszont nagyon eseménydús volt, sikerekben bőven volt részem, de a nehézségek sem maradtak el. Önbizalomra, kitartásra és főleg hitre volt szükség, hogy van valaki, aki az ember kezét fogva átvezeti a felmerülő nehézségeken.

Szerencsére sikerült visszaszereznem a vallási hitet, amelyet a kommunista középiskolai és egyetemi nevelés próbált kiverni mindannyiunkból.

Életem hajszálon múlott születésemkor. Anyám élet és halál között volt, ahogy megszülettem az ágy végébe tettek és próbálták anyámat megmenteni. Végül a bábaasszony megállapitotta, hogy ver a szivem s erre hideg s meleg vizbe raktak mire én elvakkantottam magam. Igy indult földi pályafutásom.

Apai ágon a család esztergomi, iparos céhmesterek leszármazottai. Az egyik ükapám osztrák származású ács meter volt, a Bazilika épitésekor jött Magyarországra. A Bazilika oszlopainak az épitése az Ő nevéhez fűződik. Később templomépités mellett házakat is épitett. Ő épitette fel a Hutt partot Esztergomban. Jelentős vagyonra tett szert, nagy birtoka volt Kétyen, a Duna északi oldalán.

Fekete ükapám pedig szűcsmester volt, a céhszervezet elnöke szintén Esztergomban. Fekete nagyapám a Komárom melletti Szentpéteren működött mint kántortanitó a 20-ik század első felében.

Anyai ágon az ükapám egy számadó juhászból lett földbirtokos, 500 katasztrális hold földet gyűjtött össze élete végére. Az ő lányát vette feleségül dédapám, nemes Istenes Ferenc földbirtokos. Az Istenes család a nemesi oklevelet VI. Károly német-római császártól (III. Károly néven magyar király) kapta 1717-ben. Anyai nagyanyám ennek a családnak a leszármazottja. Férje, Miholics István Érsekujvár közelében Kolta és Udvard községek főjegyzője volt. Anyai ágon ennek a családnak a leszármazottja vagyok.

Fekete nagyapám részt vett az első világháborúban tartalékos tisztként, orosz fogságba esett és csak 1918-ban került haza. Távolléte alatt négy fia növekedett, a két idősebb már a középiskola felső osztályait végezte. Nagyanyám képtelen volt négy fiút egyszerre tanittatni, igy apám és öccse részére a kereskedői szakma kitanulása maradt. Ez nagy nyomot hagyott apámban, nagyon szeretett volna tanulni, katonatiszt lenni. Elfogadta sorsát, próbált a szakmájában kiemelkedő teljesitményt nyújtani. Miután elvégezte a tanonc és segéd éveit, Nagysallóba került a Hangya Fogyasztási Szövetkezethez mint üzletvezető. Nagyanyám korán meghalt s a Hutt családi vagyon ráeső részét szétosztották apám és testvérei között. Igy nyilott lehetősége apámnak saját üzletének beinditására.

Apám 1933-ban vette feleségül Miholics Jolánt s ebből a házasságból születtem 1934-június 15-én Nagysallóban. Mindkét szülőm családja igen vallásos volt, ez a családi vallásos érzelem nagyban befolyásolta gyerekkoromat s majd későbbi életemet.

Születésemkor a Mátyusföld már Csehszlovákiához tartozott. A visszacsatolásig, mint gyerek nem tudtam felfogni, mit is jelentett magyaroknak egy más országban kissebségként élni. Élesen emlékszem rá amikor 1938. novemberében a magyar katonaság bevonult a falunkba és újra Magyarországhoz tartoztunk. Elemi iskoláimat igy magyarul kezdtem és végeztem el, apácák tanitottak.

Anyám és az apácák befolyására minden nap a templomban ministröltam, beoltották belém a keresztény érzést. A négy elemit Nagysallóban fejeztem be, majd szüleim beirattak a lévai gimnáziumba 1944 szeptember elején. Korábban a faluból mindenki bejáró volt, a háborús időszak miatt a vonatok csak éjjel jártak s igy bennlakónak kellett lennem. Az orosz front egyre közeledett s október végén mindenkit hazaküldtek. Apámat szeptemberben behivták katonának, anyámmal és két húgommal, négyesben vészeltük át az oroszok bejövetelét. Virág Vasárnap bombázták, lőtték a falut s csak hajszálon múlott, hogy egy hatalmas bomba nem tarolta le a házunkat. A félelemtől feszültségben éltünk, ilyen körülmények között jelentek meg az orosz katonák. Sok bor volt a faluban, rövid idő alatt részegek lettek, alig maradt nő érintetlenül a faluban. Anyámat csak úgy mentettük meg, hogy a hat és a másfél éves húgaimmal ordítottunk, amikor egy orosz katona közeledett hozzá.

Amig a pincében voltunk, pár szomszéd családdal, az oroszok kitakaritották a házunkat, csupán a bútorok maradtak. Anyám ott volt három gyerekkel élelem nélkül. Szerencsére jó szomszédaink voltak, elláttak élelemmel, amig a kertben az első zöltség szedhető lett. Ma egy 11 éves gyerek esze csak a szórakozáson jár, akkor a házkörüli tennivaló elvégzésének egy része az én feladatom is volt. Két kis húgomra vigyáztam, a kertet locsoltam, nyulakat tenyésztettem a család gyors húsellátására, szedtem a gazt a nyulak etetésére. Gyorsan felnőttem, megtanultam a felelősségérzetet. Május végén megindult az elemi iskolai oktatás a faluban, jobb hiányában beiratkoztam az ötödik osztályba. Egy hónapi oktatás után kaptam bizonyitványt az ötödik osztályról. Közben visszaállitották az 1938 előtti határokat, egyik napról a másikra ismét Csehszlovákiához tartoztunk.
Apám hazajött a hadifogságból 1945 szeptemberében. Kinyitotta az üresség től kongó üzletet és lassan kezdett árut szerezni hitelre, de mindennek gyorsan vége lett. A szlovákok partizánok eljöhettek a magyar lakta területre és megigényelhették ami megtetszett nekik. Elvették apám üzletét és ki kellett költöznünk a ház hátsó felébe. Apámat koholt vádakkal bíróság elé állitották, de bizonyiték hiányában felmentették. 1946 végén újra bíróságra vitték a váddal, hogy a szlovák telepeseket bántalmazta 1939 tavaszán. A bírónak ki volt adva, hogy bizonyiték hiányában is el kell itélni. A jóindulatú biró leültetése előtt adott apámnak két hónap betegszabadságot, ami azt jelentette, hogy tűnjön el. Rövidesen össze is csomagolt, öccséhez ment Dunaradványra, onnan két halásza vitte át éjjel Magyarországra. Bátyjánál kapott hajlékot s onnan próbálta megalapozni új életét.
1945 őszén beszüntették a magyar iskolákat, igy szlovák nyelven kezdtem a hatodik osztályt a falunkban, 20 magyar és 10 szlovák diák között. A magyaroknak nem tetszett a szlovák nyelv elsajátitása. Tanitónőnk egy darabig csak tűrte, hogy a magyar tanulók egy szót sem tudtak mondani a házi feladatból, aztán kivezényelte az egész társaságot s nádpálcával kaptunk párat a hátsó felünkre. Ez a figyelmeztetés megadta a kezdő sebességet s két hónapon belül már egészen jól beszéltem szlovákul. 1946 őszén beiratkoztam az újonnan nyílt polgári iskola első osztályba. Akkor már tökéletesen irtam és beszéltem szlovákul, talán jobban is mint magyarul.
1947 tavaszán már folyamatban volt áttelepitésünk Magyarországra és tudtuk, hogy előbb-utóbb magyar nyelven kell folytatnom az iskoláimat. Június végén a rokonság segitségével engem átjuttattak Magyarországra egy áttelepülő család tagjaként. Óbudára kerültem tanár nagybátyámhoz, akinek saját fiát egy másik nagybátyám vette magához a nyárra. Egy kis bőrönd ruhaneművel kezdtem magyarországi életemet. Mivel Szlovákiában a hatodik elemi után kezdtem a polgárit, két év hátrányban voltam amelyet gyorsan be kellett hoznom. Nagybátyám feláldozta a nyarát, hogy engem felkészitsen a különbözeti vizsgára és a második-harmadik osztály anyagának az elsajátitására is. Vegytan szakos tanár volt, de minden tárgyból foglalkozott velem, kivéve a matematikát és fizikát, amiket egy tanár barátja vállalt el. Reggel hétkor keltünk, nagybátyám kikérdezte az előző napi anyagot, új feladatokat kaptam majd mentem barátjához. Este nyolcig tanultam s mentem aludni. Két hónapig szó nélkül húztam az igát. Rájöttem, hogy van akaraterőm és kitartásom, amely nagyon fontos volt életem későbbi szakaszaiban is. Végül kitünően levizsgáztam minden anyagból s 1947 szeptemberében beiratkozhattam a negyedik polgáriba.
Közben nagybátyám megbízást kapott a nyolcadik általános iskola vegytan könyvének megirására, amit figyelemmel követtem és igy belém oltódott a kémia szeretete. Nagybátyámék úgy bántak velem mint saját gyerekükkel, ami nagy nyomot hagyott bennem és befolyással volt egész életemen át.
Közben apámnak kiutalták egy kitelepitett német család házát és üzletét Tevelen, Tolna megyében és anyám és húgaim áttelepitésére is sor került 1947 őszén. Csak a nagy család fele került át Magyarországra, 1955-ig nem is láthattuk a rokonokat. A negyedik polgári befejezése után én is Tevelre utaztam. Ismét válszút előtt álltam. Gimnáziumi beiratkozáshoz különbözeti vizsgát kellett volna tenni a polgári után. Még egy nyarat nem voltam hajlandó feláldozni tanulásra, a továbbtanulás egyedüli formája a kereskedelmi középiskola volt. A közeli Bonyhádon 1945-ben nyilott meg kereskedelmi középiskola, elmentem felvételire és fel is vettek.
A nyarat apám gyorsan felépitett üzletében töltöttem. Barátaim mentek szórakozni, nekem ott kellett maradni segiteni kiszolgálni. Akkor megfogadtam, hogy tanulni fogok, nem akarok kereskedői pályára menni. Nem sokáig tartott apám önállósága, 1949-ben államosították üzletét és a helyi Földműves Szövetkezet alkalmazottjaként lett üzletvezető volt saját üzletében. Próbálták bevinni Bonyhádra egy nagyobb üzlet vezetésére, mivel kitűnő üzletember volt, de félt a felelősségtől s inkább a kis falusi üzletnél maradt. Végül otthagyta szakmáját és a nagymányoki brikettgyárban segédmunkásként dolgozott, ami tönkretette egészségét s korai halála lett az eredmény. Igy végződött az élete egy kitűnő üzletembernek.
Kitűnően végeztem a középiskola minden évét. Mindig az osztály élén akartam lenni, nem kiméltem a fáradtságot célom elérésére. Eredményeim alapján ingyenes voltam a kollégiumban, aminek költségét szüleimnek nem is tudták volna megengedni szerény anyagi helyzetük miatt. Tanáraimmal jól kijöttem, talán többet is megengedtek nekem mint amit megérdemeltem, élveztem az iskolát (kis osztály voltunk, mindössze 12-en jutottunk el az érettségiig és egy-kettő kivételével mind egyetemet végzett - egy ideggyógyász, egy jogász, egy agrármérnök, három közgazdász és jómagam olajmérnök diplomával rendelkezünk, a többi öt mint vállalati könyvelők működött. Sajnos alig egy-kettő él már csak, eleinte tartottuk a kapcsolatot, itt-ott összejöttünk). Nyaranként cséplőgépnél dolgoztam, mint ellenőr és zsákoló, amiért gabonát kaptam. Igy tudtam segiteni szüleimet és öltözködésre is jutott a keresetemből. Érettségi után mint körzeti cséplőgépekellenőr dolgoztam Bonyhád környén.
A szerves kémia iránti érdeklődtem alapján textil vegyészmérnöki pályára szerettem volna menni, de tanáraim próbáltak lebeszélni a jelentkezésről, de én makacsul a felvételi jelentkezési ív mind három választási helyére a Budapesti Vegyészmérnöki Kart irtam be. Végül is behivtak felvételire, de ott is próbáltak lebeszélni a pályáról, mivel volt bőven gimnáziumban kitűnően végzett jelentkező. Javasolták a Közgazdasági Egyetemet, majd hosszú vita után felajánlották a Miskolci Egyetem Bányamérnöki Karát, ahová felvételi vizsga nélkül fel is vettek. Gondoltam, csak legyen bent az egyik lábam egy műszaki egyetemen, onnan majd megpróbálok átmenni a vegyészmérnöki szakra. Az első évben kilincseltem hol az Oktatásügyi Minisztériumban, hol a vegyészmérnöki karon, tervem azonban nem sikerült.
1952 szeptember elején a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen újonnan elkészült diákszállójának nyolcszemélyes szobáiban helyezték el az elsőéves hallgatókat. Egy-két nap után sikerült az üres vaságyakra matracokat is szerezni, de amikor mind a nyolcan benn voltunk nem maradt hely a mozgásra. Igy napjaink nagy részét a tankörben töltöttük. Viz nem volt a fürdőszobában pár napig, így az épület mellett lévő csapot használtuk tisztálkodásra. Mivel politikai foglyokkal végeztették az épitési munkákat, az egyetem területére a belépéshez állandóan igazoltattak.
Mindjárt az első napon megrenditő volt hallani egy hallgató nyilvános tárgyalását, akit apja második világháborús felderitő tiszti volt-

ja alapján osztályellenségnek nyilvánitották s azonnali hatállyal kitessékelték az egyetemről. Később a saját tankörömből egy igen értékes és értelmes fiatalembert zártak ki, mivel nagyapja cséplőgép-tulajdonos volt a harmincas években. Az én életemet is megkeseritették egyesek, akik nem voltak tisztában a magyarok helyzetével Csehszlovákiában. Mondták mi biztosan kulákok voltunk azért kellett otthagyni a szülőföldünket, amikor megemlitettem a Felvidékről való átlepitésünket. Fogalmunk sem volt a magyarok elnyomásáról Csehszlovákiában. Egy besúgót állitottak mellém, hogy megtudják miért mentem mérnöki pályára kereskedelmi érettségivel. Az illetőben megbíztam mert egy tankörben voltunk, együtt játszottunk egy asztalitenisz csapatban és gyanítlanul tettem egy-két felelőtlen megjegyzést (pl. hogy egy magyar mérnök külföldön is az). Hamarosan hivattak a DISZ irodába, ahol az évfolyam és a bányamérnöki kar DISZ és pártvezetőségi tagjai vártak. Először csak kérdezgettek egyet-mást, végül előjöttek azokkal a kijelentésekkel amelyeket a barátomnak tettem. Mindennek elmondtak s mivel a magyar nép ellenségének nyilvánitottak, gondolkodásom megváltoztatására az orosz katonák és az orosz nép hősiességével kapcsolatos könyvek olvasását tették kötelezővé. Ezzel nem volt vége az ügynek. A következő DISZ gyűlésen felállitottak s mindent újra a fejemhez vágtak az egész évfolyam előtt, majd jelentkeznem kellett a Személyzeti Osztály vezetőjénél (állitólag az ÁVH tisztje volt), aki leszidott és megfenyegetett, hogy ha matematikából nem megyek át az első félév végén akkor úgy rúgnak ki, hogy a lában a földet sem éri. Azonnal irtam apámnak és kértem vegyen egy-két 'féldecit' a helyi párttitkárnak mert az egyetemtől rövidesen véleményt fognak kérni rólam. Azután semmit sem hallottam, gondoltam biztosan kielégitő véleményt kaptak a párttitkártól. Az 1956-os forradalom alatt megszerezett személyzeti kartotékomban megtaláltam a párttitkár támogató levelét, ami megmenthette egyetemi pályafutásomat. Már Kanadában tudtam meg, hogy egy volt évfolyamtársam még a második éven is próbált kinyomni az egyetemről.

Az első év után az olajos szakra kértem a felvételemet, mert a föld alá bányásznak nem akartam menni, a geológia nem tetszett, az olaj állt legközelebb a vegyészethez. Igy lettem 'olajos'. 1953-ban (Sztálin halála után) a feszültség kissé feloldódott, bátrabban mozogtunk és kellemesebb volt a második év. Jártunk táncolni, szinházba és jutott időnk udvarlásra is.

A harmadik évet már Sopronban kezdtük. A város életem egyik legszebb két évét adta. A kissé fellazult politikai feszültség egy szabadabb életformát tett lehetővé. Ez talán a tanulás rovására is ment. Több időt töltöttem szórakozással, udvarlással, s ez meglátszott vizsgáim eredményén is. Ott is játszottam az egyetemi asztalitenisz csapatban. Barátaimmal rendszeres látogatói voltunk a városi Várkapu bárnak, a Fenyőgyöngye étteremnek a Lőverekben és a Sotex Kultúrház hétvégi táncos rendezvényeinek. A harmadik év után Buzsákon egy hónapos izelítőt kaptam mélyfúrásból, dr. Vándorfi Róbert főgeológus és Szél 'Atya' főfúrómester nagy berendezésnél. 1956-ban egy hónapot töltöttem a Zalaegerszeg-Devecser olajvezeték épitésénél. Mint 'ötödéves' olajosok egy romániai tanulmányúton megtekintettük a Ploesti olajmezőt és üdültünk Bukarestben és a Fekete Tenger partján is. Ősszel nagyban készültünk a végzésre, különös tekintettel a Valéta Bálra. November 3-ra volt kitűzve a ballagás és a bál, de arra már nem kerülhetett sor az októberi események miatt. A szalagavatót és a szakestélyt még megtartottuk október 23-ika előtt, ez az egyedüli emlékem maradt a soproni egyetemi végzésből.

A forradalom kitörése után az osztrákok ruhaneműt, gyógyszert és élelmet hoztak át a határon, egyes egyetemi épületek raktárrá lettek átalakitva. Autóbuszok és katonai teherautók szállitották a gyógyszert budapesti kórházaknak és az élelmet egyetemi diákszállóknak. Páran mi egyetemisták kisértük a szállitmányokat Budapestre, hogy minden a rendeltetési helyére jusson. November 3-án délelőtt érkeztem vissza Gödöllőről, ahol a kollégiumba vittünk élelmet. Pest előtt találkoztunk orosz tankokkal és Komárom előtt egy órát várakoztunk amig a tankok a főutat szabaddá tették. Jó fáradt voltam s korán lefeküdtem. Reggel 7 órakor ébresztettek, hogy az orosz tankok bevonultak Budapestre. Nekünk fegyvereket kellett felszedni az egyetem területén. Megfelelő ruházat hiányában az egyetemi épületekben tárolt ruhákból válogattunk. Én egy melegebb kabátot választottam (csak Ausztriában vettem észre, hogy női kabát) és második világháborús német csizmát húztam a lábamra. Nekünk ötödéves olajosoknak az egyetem területének a megvédése volt a feladatunk, a többi hallgatót kivezényelték a vasúti töltés elé várni az orosz tankokat. Amikor őket az oroszok lefegyverezték, mi felmentünk egy teherautón a muki határőr épülethez. Tanakodtunk, hogy mi legyen a következő lépésünk: menjünk vissza Sopronba, vagy lépjünk át Ausztriába. Végül úgy döntöttünk, hogy elindulunk és megpróbálunk eljutni az első osztrák faluba még sötétedés előtt. *(Az évfolyamtársaival közösen átélt megpróbáltatások Ausztriában és a szintén közösen választott 'hova-tovább' utirány részleteit lásd a szerző 'Soprontól Calgary-ig'című irásában (jelen szám 4-6 oldalán, A Szerk.).*

Csak Torontóba érkezésem után vettem fel a kapcsolatot Magyarországon maradt szüleimmel. Tudták, hogy kijöttem, mert évfolyamtársaim hazaküldték ruháimat Sopronból. Nem tudták viszont, hogy merre mentem, nehezen tudták elfogadni a tengerentúlra való távozásomat.

Január 15-én Halifax kikötővárosban léptünk kanadai földre, és a formalitások után vonattal folytattuk utunkat Montreál felé, ahol egy menekült-táborban kaptunk elhelyezést 10 napra, amig elkészitették helyünket Torontoban. Ott kényelmes körülmények között folytattuk az angol nyelvtanfolyamot. Kosztunk nagyon jó volt, gondunk csak az angol nyelv mielőbbi elsajátitása körül forgott. Április végén pár nagy olajvállalat reprezentásai eljöttek közénk és nyári állásokat ajánlottak fel. Engem a Shell olajvállalat vett fel, május 15-én repülőn utaztam Calgaryba, a kanadai olajkutatás és termelés központjába. Azonnal kivittek egy 150 km-re fekvő olajmezőre, ahol a vállalatnak jelentős termelése volt. Betanitottak az olajkutak termelésének napi ellenőrzésére. A kutak a mező különböző részében helyezkedtek el, autóvezetői jogositványt kellett szereznem, hogy közlekedhessek vállalati teherautóval. Az olajos szakkifejezésekkel egyáltalán nem voltam tisztában. Volt egy szótáram, szereztem 'reservoir-mérnöki' és termelési szakkönyveket és próbáltam minél több szakkifelyezést elsajátitani szabadidőmben. Az egyedüllét alkalmat adott hosszú meditálásokra, többször végigszaladt az agyamon életem 23 éve. A vallásos hitemben találtam meg a megnyugvást s az erőt adott az előttem álló nehéz esztendőre. Nagyon jó könyveket sikerült szereznem, a nyár végére kialakult bennem az érdeklődés a reservoir mérnöki szakma iránt.

A nyár folyamán évfolyamtársammal felvettük a kapcsolatot az Albertai Egyetem olajmérnöki kar tanszékvezetőjével Edmontonban. Igen segitőkész volt, a volt ötödéveseket felvette a negyedévre. Egy módositott programot állitottak össze nekünk, elengedték a közgazdaságtant és a gépészmérnöki tárgyat, helyettük Alberta geológiáját és differenciális egyenleteket kellett felvennünk. *(Az 1957-58-es tanév megpróbáltatásainak részleteit szintén lásd a fent említett irásban. A Szerk.)*

1958 április végére megkaptam a mérnöki diplomát. A továbbtanulás mellett döntöttem s beiratkoztam a 'mester' programra. A tanszékvezetőtől kaptam egy nyári állást és ősszel elkezdtem a prog-

ramot a reservoir mérnöki professzor irányitása alatt. Kaptam ösztönndijat és demonstrátori feladatok elvégzéséért is kaptam fizetést. A két bevételből egészen jól megéltem, mire tanulmányaimat befejeztem mindössze 150 dollár adósságot kellett visszafizetnem. 1959 áprilisában levizsgáztam az előirt tárgyakból s azután erősen összpontositottam kutatómunkám befejezésére, mert november 15.-i kezdettel állás várt Calgaryban. Éjjel-nappal dolgoztam, szerencsére segitségemre volt Czéman Géza barátom (aki előtte kapta meg olajmérnöki diplomáját) és sikerült a disszertációmat időben beadni.

A 320 km-es út Calgaryba a hóeséstől alig látható úton, -20°C-os hidegben, öt órát vett igénybe. Egy két hónapja alapitott kis vállalatnál gázkutak hozam és nyomás méréseinek (termelékenységi) kiértékelését végeztem s készitettem jelentést. Munkámnál sikeresen használtam fel azokat a szakcikkeket, amelyeket a masterkurzus alatt gyűjtöttem össze. A földgáz reservoir mérnöki szaktudás akkoriban igen kezdetleges állapotban volt, egyetemen csak olajmezők működésének kiértékelését tanitották. Az első gáz mezőket csak pár évvel korábban tették termelésre Albertában. Tanácsadásért nem volt kihez fordulni, magamnak kellett a megoldásokat megtalálni.

1961-ben nem vettem ki szabadságot, igy 1962 április végén négy hétre tudtam újonnan vásárolt autómmal indulni Kelet-Kanadában és az USA-ban lakó rokonaim látogatására és megismerni az ország keleti részét. Torontoban barátok bemutatták Lendvay Liviát, aki szüleivel és húgaival jött Kanadába 1957 elején. (Livia édesapja Zalaegerszeg polgármestere volt 1946-ig. B-listázták, kitelepitették az egész családot, s mint asztalos dolgozott egy állami gazdaságban. Mivel jövője nem volt Magyarországon, lányai érdekében inkább egy szabad idegen országot választott). Torontoban maradtam, a nagy túrázási tervből nem lett semmi. Találkozásunk után tiz nappal eljegyzést tartottunk és három hónap után visszarepültem megtartani esküvőnket.

Állásom három év után rutinossá vált és kissé unalmas is lett. Viszont kiváló ismeretet szereztem Kanada földgázmezőiről. Szakismeretem gyorsabban haladt mint nagyvállalatoknál dolgozóknak, akiknek évente kevés kút-kiértékelésére volt alkalmuk. Magabiztonságom és határozottságom késztetett a következő lépés megtételére, hogy ne csak kutakat vizsgáljak, hanem egy egész gázmező termelését tervezzem meg.

A hatvanas évek elején nagyon sok gázmezőt tettek termelésre, viszont a szakképzett mérnökök kinevelése csak lassan haladt. Ezt a lehetőséget használtam ki állásváltoztatásra. Egy közepes vállalat, Dome Petroleum Ltd. keresett földgázmérnököt, jó munkakörülményeket és sokkal magasabb fizetést ajánlottak. Szerencsére rám esett a választás s két héten belül, 1963 április elsején munkába is álltam. Egy működő gázmező optimális letermelésének megtervezéséhez kellett nekik a szakember. Bár még fiatal mérnük voltam, pályafutásom erőteljesen megindult felfelé. Az első feladatom a mező hatévi múltjának kivizsgálására és a további termelési stratégia meghatározására terjedt ki. Hatalmas munka volt, hat hónapig tartott mire a jelentést elkészitettem. (A ma rendelkezésre álló adatokkal és a számitástechnikával egy hasonló feladatot hihetetlen gyorsasággal lehet elvégezni). A tanulmány végső javaslata új kutak lefúrása volt, több kompresszort nem helyeztek üzembe 10 éves ottlétem alatt. 1965-ben kineveztek a vállalat összes termelő és termelésre kerülő mezők mérnöki munkáinak a vezetésére. Kaptam egy fiatal mérnököt, később egy másikat, technikust és titkárnőt, akikkel jelentős napi földgáz termelés után néztünk. Sokat foglalkoztam a termelési költségeket meghatározó tényezők vizsgálatával. A gáz ára egészen alacsony volt abban az időben, a bevételből kellett fedezni a termelési költségeket, és az újabb kutak lefúrási és bekötési költségeit. Jónéhány új mező és kút termelésbe hozatalát terveztem meg: a vállalat földgáz termelése jelentősem megemelkedett ottlétem alatt.

A vállalat egyre növekedett, sok érdekes vállalkozásba kezdtek. Fontos megállapodást kötöttek egy nagy földgáz szállitó vállalattal, hogy leválasszák az etánt, propánt és butánt a keleti piacra szállitott földgázból. A leválasztott folyadék szállitását távvezetékkel óhajtotta a vállalat megoldani, amelynek megépitéséhez az Állami Energia Hivatal jóváhagyására volt szükség. Az én feladatom Kanada gáz készletének a megállapitása volt, azt bizonyitani, hogy az USA-ba szállitandó gáz fölösleges Kanada szükségletére. A beadvány előkészitésekor hónapokig hosszú órákat töltöttem az irodában, családomat alig láttam, 1973 nyarán pedig részt vettem a Hivatal nyilvános tárgyalásán. Ottawai közreműködésem alatt láttam, hogy mire vagyok képes, szakmailag megértem. A tény, hogy szivesen dolgoztam, kitűnő szaktudást sajátitottam el, kapcsolatokat teremtettem és nem szaladtam el a nehézségektől, érlelte meg bennem az önálló vállalat megalapitásának a gondolatát. Már korábban is gondolkodtam az önállósodáson, de nem volt merszem hozzá. Végül 1973 novemberében felmondtam a vállalatnál, ahol pályafutásomat megalapoztam és amely anyagilag lehetővé tette, hogy saját vállalkozásba kezdjek. Az igazgató mekérdezte mit adjon, hogy maradjak. Válaszomban megköszöntem az ajánlatát, de elhatározásomon nem óhajtottam változtatni, önálló akartam lenni.

Két évvel korábban egy kevésbé konzervativ párt nyerte a tartományi választás és egyik igéretük az volt, hogy minden albertai lakosnak, városi vagy vidéki farmer, olcsó földgázt fognak biztositani. Minden helyi mérnöki iroda csak olajmezőkkel kapcsolatos munkát végzett, földgáz problémák megoldásához nem értettek. Könnyebb boldogulási lehetőséget és kevesebb konkurenciát láttam a földgázzal kapcsolatos problémák megoldására felállitani egy mérnöki irodát. Rövidesen felvettem egy technikust, aki főleg gázkutak termelékenységi méréseinek kiértékelését végezte, én főleg csak gázmezők letermelésének tervezésével foglalkoztam. Közben egy nagy lehetőség nyilott meg előttem a gázositási program keretében. Voltak olyan részei a tartománynak, amelyek messze estek az egész Alberta területére kiterjedő száraz gáz gyűjtőrendszer valamelyik ágazatától. Azokon a helyeken az ellátást helyi, még nem termelő kutakból kellett biztositani. Ezt a munkát sikerült megkapnom. A vállalatokkal szerződést kötöttem a gáz vételére, majd a kutakat kiképeztük termelésre és elvégeztük a bekötési munkálatokat. A tartományi kormány fedezte az összes költséget, ami biztos bevételi forrást jelentett számomra. Az irodát gyorsan jelentős nagyságúvá épitettem fel. Egy éven belül 15-re emelkedett alkalmazottaim száma. A földgázkutak termelékenységi méréseinek kiértékelése mellett gázmezők letermelését terveztük és vállalatok földgázkészletének meghatározását és gazdaságossági kiértékelését végeztük, amit azok bank kölcsönök felvételére vagy új részvények kibocsájtására használtak fel.

Mutatósan hangzott, hogy a hetvenes évek vége felé már 28 emberrel dolgoztam, viszont a vállalat vezetése állandó feszültséggel járt. Munkák megszerzése, mérnökök és technikusok felvétele, azok érdekelve tartása a munkában és határidőre befejezni az elvállalt feladatokat mind az én feladatom volt. Akkoriban nagy mérnökhiány volt az olajiparban, még a nagyvállalatoktól sem volt könnyű valakit elcsábitani. Ha végre valaki hajlandóságot mutatott, az annyit kért, hogy nem érte meg felvenni. Beláttam, hogy embereket számitógépekkel kell helyettesiteni. Amikor olyan feladatok megoldására kértek fel, amelyek elvégzése csak számitógéppel volt lehetséges, vettem egy közepes nagyságút. De én nem értettem a használatához, igy kényelmetlenül éreztem magam mert ki voltam szolgáltatva alkalmazottaimnak. Sokat törtem a fejemet, milyen

irányba tereljem pályafutásomat. Élveztem amit csináltam, a vállalat szépen fejlődött, viszont a magas működtetési költségek miatt jövedelmem csak jó megélhetést tudott biztositani. Ugyanakkor a kis olajvállalatok tulajdonosai jobb életszínvonalat tudtak biztositani maguknak az én segitségemmel. Végül eladtam a vállalatot alkalmazottaimnak 1980 végén, akik azt sikeresen tovább épitették. (2013-ban már 200 emberrel dolgoztak, munkájukat nem csak Kanadában, hanem világszerte elismeték és végig a 'Fekete Associates' néven működtek. A vállalat fennállásának 40 éves évfordulóján megvette őket egy amerikai nagyvállalat amelynek a világ 31 országában van irodája, így szolgáltatásaikat az egész világon használják az olaj és gáz iparban). Jó érzés töltött el amikor láttam mivé lett a vállalat, amelyet alapitottam s két kezem munkájával épitettem fel. Nem mást követtem, mert ilyen mérnöki iroda azelőtt nem működött Kanadában, hanem a saját meglátásom alapján a földgázipar akkori szükségleteinek a figyelembevételével alapoztam meg.

Mérnöki tanácsadó munkám felhasználásával sok vállalat sikeresen növekedett és értéke jelentősen emelkedett. Gondoltam, ha már másoknak hasznára váltak tanácsaim, akkor meg kell próbálni mit tudok elérni saját javamra. Összejöttem egy adminisztációhoz értő jó ismerősömmel, aki szintén saját vállalat felállitásán gondolkodott. Elhatároztunk, hogy együtt alapitunk olajvállalatot, lehetőleg pénz nélkül. Az első lépést azonnal megtettük. A barátom hirdetést talált egy szakújságban, hogy a Shell Olaj eladna egy kutat, amelyet egy régi olajmező szélén fúrt le korábban. Ez volt életem első nagy lehetősége, megpróbáltam kihasználni. Elgondolásom az volt, hogy ha a gázréteg nyomását lecsökkentjük, az olaj-gáz érintkezési szintje felemelkedik és a gáz kút olajat fog termelni. Hogy mindez megvalósuljon, egy 7 kilométeres távvezetéket kellett épiteni a legközelebbi gáztisztitó üzembe, amely egyben a piacot is jelentette a gáz részére. Ezzel az ötlettel elmentünk egy imerős bankba.

Tetszett nekik az elgondolásom, megadták a kölcsönt a kút megvételére, a felszini berendezésekre és a távvezetékre. Ezzel megalapitottuk olajvállalatunkat saját tőke befektetése nélkül. A vállalat neve Erskine Resources Ltd. lett, a kút mellett termelő olajmező neve után.

Pár hónap alatt megépült a távvezeték, a termeléshez szükséges berendezések s megindult a gázsapka letermelése. Három hónap múlva a gázkútból olajtermelő kút lett, napi 180 barrel-es kapacitással. A bank az eredmény láttára megemelte a kút értékét s azzal a kölcsönvehető pénz mennyiségét. Fellelkesedve, azonnal megásároltunk egyharmad érdekeltséget két újabb gázkútban, azok is azonnal termelésre mentek. Bár adósságunk volt, de jelentős értékre tettünk szert hat hónap alatt. Ez 1981 nyarán történt, az olajipar pangott abban az időben, mert a federális liberál kormány megnehezitette az amerikai olajvállalatok működését és a földgázra nem volt piac. Elég sok termelő olaj- és gázérdekeltség várt vevőre. Ezt az helyzetet használtuk ki vállalatunk továbbfejlesztésére. Megállapodást kötöttünk egy pénzügyi irodával befektetőket keresni. Sikerült érdeklődőket találni, köztük egy nagy életbiztositó vállalatot, sörgyárat és pénzügyi intézetet. Én kiértékeltem az olaj- és gázkészleteket s azokat közösen megvettük. A mi részünket a bank hitelünkből fedeztük. Felállitottunk mérnöki, geológiai és termelési osztályokat, saját alkalmazottakkal végeztük egy olajvállalat működésével kapcsolatos mindenfajta feladatot. A vállalat szépen fejlődött, az olaj és a gáz ára állandóan emelkedett, vele a bevételünk is.

Sajnos az olaj ára egyik napról a másikra 34 dollárról 22 dollárra esett 1986 januárjában. Hawaiiban voltunk akkor és én egy barátomtól halottam mi történt. Úgy jött a hir mint 'derült égből a villámcsapás'. Vállalatunk értéke egyik napról a másikra kevesebb mint felére esett. A lecsökkentett bevételből a bankot fizetni kellett, alig maradt pénzünk további kutatásra. A pénzhiányt részvények kibocsájtásával reméltük megoldani s privát vállalatunkat tőzsdén bejegyzett vállalattá alakitani. Készen volt az egész terv, amikor 1987 őszén a tőzsde összeomlott. Majd egy évig póbáltuk túlélni a nehéz állapotot. Bár sikerült a a tőzsdéi bejegyzés és valamennyi pénzt behozni részvényeladásából, de az már nem segitett a vállalat jövőjén. Nem tudtuk kiheverni az olaj árának drasztikus esését, a valamikor oly sikeres és virágzó vállalat eladására kényszerltünk 1988 őszén. Próbáltuk menteni a menthetőt. Nagyon jól indultunk, minden lehetőségünk megvolt egy nagy olajvállalat felépitésére, de két nagy hibát követtünk el. Nem tudtuk elhinni, hogy az olaj ára esetleg össze is omolhat és hogy túl sok pénzt raktunk egy mészkőüzem megépitésébe, aminek meglétével az anyagi nehézségeinket talán sikerült volna átvészelni.

Vállalatunk eladása után volt társammal nyitottunk egy irodát olaj és gáz érdekeltségek vásárlására, miáltal nyugalmasabb módon akartam értékesiteni olaj és gáz szakismereteimet. 1993 nyarára összevásároltunk elég sok termelő és lezárt olaj- és földgázkutat. Azok egy részét betettük egy új Signal Energy Ltd. nevű vállalatba, amit bejegyezzűk a tőzsdén. A részvényeket könnyen eladtuk, viszont egyre nehezebb lett tőkét felhajtani további kutatásra és fúrásokra. Három évig működtük kisebb-nagyobb sikerrel. Végül ismét az eladást választottuk.

Nevem és tudásom miatt meghivtak több olaj és földgáz vállalat igazgatósági tanácsába, s azokon keresztül közel maradtam szakmámhoz, képes voltam átadni és alkalmazni a hosszú éveken át összegyüjtött tapasztalataimat. Nem akartam többé magamat elkötelezni vállalatvezetésre és a vele járó feszültségekre, független életformát akartam teremteni 'nyugdijas' koromra. 2000-ben úgy éreztem, hogy elérkezett az idő üzleti elfoglaltságaim leegyszerűsitésére. egyre csökkentek a napi teendőim, nem láttam szükségesnek irodát titkárnővel fenntartani. végül otthon rendeztem be irodát, akkor dolgoztam amikor akartam, a könyvelési munkákat pedig kiadtam. Addigra lányaink, Victória és Klára, többé-kevésbbé befejezték egyetemi tanulmányikat, önállóak lettek, mi pedig feleségemmel szabadabban akartunk mozogni, utazni.

Victoria először a 'Californiai Brooks Institute'-ban két évig tanult fényképezést, majd a 'San Francisco Art Institute'-ban kezdett tovább tanulni, amikor jött a nagy földrengés és annyira megijjedt, hogy hazáig meg sem állt. Azután Montrealban, a Concordia Egyetemen szerzett 'photography art' diplomát. Kisebb-nagyobb sikerekben volt része pályafutásán. Klára mester diplomát szerzett 'political science'-ből a totontoi egyetemen. Próbáltam rábeszélni doktorátusra vagy jogra, egyik sem érdekelte. Végül kitanulta a kárpitosságot és abban a szakmában dolgozott pár évig. Egy 'interior decorátor'-ral együtt nyitottak egy sikeres lakásberendezési-bútor üzletet és most nyitottak egy igen elegáns kerti bútor salont. Élvezi munkáját, igen elfoglalt, szerencsére sikerekben gazdag. Sajnos unokánk nincs és koruknál fogva nincs is rá már reményünk.

Társadalmi elfoglaltságaim két területre terjedtek ki. Az egyik a kanadai közösségben végzett munkámra, a másik a magyarság érdekében kifejtett tevékenységeimre. Feleségemmel együtt nagyon szeretjük a klasszikus zenét, házasságunk után azonnal bérletet vettünk a Calgary Phylharmonic Orchestra han G versenyeire. A zenekar tagjainak nagy része csak amatőr zenész volt. A város lakóssága akkor 200,000 körül járt, minimális kultúrális érdeklődéssel. Az emberek nagy része a farmokon nevelkedett fel, soha sem vettek részt egy zenei vagy szinházi előadáson. Szórakozásunk otthoni összejövetelekre szűkült le, a hatvanas évek végén kezdődött némi változás ezen a téren. Mondtuk, ha nem támogatjuk a rendelkezésre álló kultúrális eseményeket, akkor soha sem fogunk kapni

jobbat. Hűségesen kitartottunk a szimfónikus zenekar mellett, élveztük ahogy egyre jobban fejlődtek. A hetvenes években megalakultak az opera és a balett társulatok is. Bár munkám eléggé lefoglalt, azért szakitottam időt az előadásokon való részvételre.
A kultúrális intézmények működéséhez a fedrális és tartományi kormányok is csak minimális támogatást nyújtanak, igy fenntartásukhoz a közösség jelentős anyagi hozzájárulására szorulnak. Jelentős egyéni adományok hiányában Kanadában nem lenne kultúrális élet. Úgy éreztük, hogy nekünk is csatlakozni kell a helyi társadalom azon rétegéhez, amelyik szivén viseli a kultúrális élet fennmaradását és előbbre jutását. (Sajnos, a magyar emigráció szinte teljesen távol tartja magát kultúrális eseményektől Calgaryban). Mivel a zenei és a kultúrális élet mindkettőnket nagyon érdekelt, megpróbáltunk bekapcsolódni a calgaryi közösségi életbe, felajánlottuk segitségünket különböző szervezetek munkájához. Részt vettem a szimfónikus zenekar megsegitésére rendezett összejövetelek rendezésében. Ezért végül a 1990-es évek elején meghivtak az igazgatósági tanácsba. Nem sokkal ezután kiderült, hogy a zenekar anyagi problémákkal küzd. Nagy pénzgyűjtési akcióba kezdtünk, kopogtattam az olajvállalatok ajtóin segitségért. Megmentettük a csődtől a zenekart, de egy év múlva újra a csőd szélén álltak. Az emberek előbb utób megúnják ha állandóan pénzért zaklatják őket. Akkor határoztam el, hogy olyan rendezvényeket kell szervezni, ahol az emberek jól érzik magukat, szivesen részt vesznek és támogatják. Először vacsorákat, majd később nagy borkóstolókat, bor árveréseket és elegáns vacsorákat szerveztem nemes francia borokkal. Más rendezvényeket is szerveztem s ezeken keresztül igen jelentős anyagi támogatáshoz juttattuk a zenekart. Közeli ismeretségeket sikerült teremteni nagy franciaországi borpincészetekkel (Később, mint ezek vendégei Franciaországban lehetőségünk nyilott végigkóstolni a legjobb pezsgőket, fehér és vörös borokat). Nem csak munkánkkal, de anyagilag is jelentősen támogattuk és ma is támogatjuk a zenekar működését. Feleségem jelentős részt vállalt kultúrális szervezetek munkájában, főleg a szimfónikus zenekar támogatását szorgalmazó egyesületekben. Munkánk elismeréséül a Calgary Philharmonic Orchestra 'Golden Baton' kitüntetését kaptuk 2007-ben. Igen nagyra tartjuk a kitüntetést, mivel sok év munkáját ismerték el. Mások is kiérdemelték de mégis minket választottak. Úgy érezzük ezzel nem csak magunknak szereztünk elismerést, hanem a magyarságnak is.
Szintén részt vettem jónéhány évig egy nagy helyi hagyatéki alapitvány (Calgary Foundation) kultúrális munkájában is. Lemondtam több más meghivást kultúrális egyesületek igazgatósági tanácsába mert nem akartam szétaprózni energiámat. Igy mindig maradtam a szimfónikus zenekar mellett. (Egy időre azért csatlakoztam a helyi profi amerikai footballcsapat igazgatósági tanácsához).
Kultúrális elfoglaltságaink mellett sokat sportoltunk mondván, nemcsak szellemileg, hanem testileg is frissnek kell lenni. Mindig találtam időt a rendszeress tornászásra, főleg a teniszezésre. Az ötvenes éveimben, a korcsoportomban tarmományi bajnok voltam és az országos versenyeken is jó eredményeket értem el. Még ma is rendszeresen teniszezünk feleségemmel együtt. 65 éves koromban a golfozásra is rászántam magamat.
A trianoni békeszerződés érintette Magyarország majd minden lakossát, kisebb-nagyobb mértékben. Az én családom gyökerei a Felvidékhez, a mai Szlovákiához kapcsolódnak. 1919-ben egyik napról a másikra Csehszlovákia tagjai lettünk. 1938-ban újra Magyarországhoz tartoztunk, majd 1945-ben ismét vissza Csehszlovákiához. Állampolgárai nem lehettünk az országnak. Csak szlovákul volt az oktatás az iskolában, még magyarul beszélnünk sem volt szabad. Jött a kitelepités, magunk mögött hagytuk a család felét, köztük nagyszüleimet, gyökereinket, a temetőket és mindent, ami olyan kedves volt gyerekkoromban. Sokszor megfordult agyamban, miért kellett mindennek megtörténni? Az én meglátásom az, hogy mi magyarok büszkék vagyunk, kiválóbbnak érezzük magunkat mindenki másnál s ezért elvárjuk mindenki elismerését. Masaryk és Benes eljöttek Észak-Amerikába az első világháború végén, összeszedtek 1 millió dollárt a cseh bányászoktól a azzal az újságokon keresztül szimpátiát keltettek ügyük iránt az amerikai népben a békeszerződés előtt. Ez nagyban befolyásolta a békeszerződés kimenetelét s ezért kellett nekünk szenvedni, különösen az elszakitott területeken.
Nekünk, akik 1956 előtt és után telepedtünk le Magyarországon kivül, egy küldetésünk van. A múltat nehéz visszaállitani, viszont Magyarország szebb jövőjéért tudunk dolgozni itt kinn. Akár mennyire is egy más életformában élünk, alkalmazkodunk a befogadó ország szokásaihoz, azért ereinkben még mindig magyar vér csörgedez. Tartozásunk van azon ország felé, amelynek szülöttei vagyunk. Miből is áll ez a küldetés? Kiválóan megállni helyünket a megélhetésért végzett munkában, beilleszkedni a befogadó ország életformájába és kultúrájába, büszkén megvallani magyarságunkat. Ezen keresztül a helyi emberek kapnak egy átfogó képet mivoltunkról és ezáltal kialakul bennük a megbecsülés Magyarország és a magyar nép iránt.
A magyarságért végzett munkám 1966-ban kezdődött, amikor egy idős barátom kezdeményezésére megalapitottuk az úgynevezett Széchenyi Társaságot. A szervezet célkitűzései közé tartozik a magyar nyelv, irodalom, kultúra és történelem tanitása egyetemi szinvonalon. Ennek érdekében egy egész Kanadára kiterjedő pénzgyűjtést szerveztünk 1975-ben. Az összegyűjtött $300,000 (amit duplájára egészített a kanadai kormány) a Torontoi Egyetemen helyeztük el egy alapitvány formájában, hogy évi kamatjaiból lehessen fedezni az ott felállitott Magyar Tanszék működését. A tanszék működése a magyar nyelv, irodalom és kultúra tanitásával indult el 1978-ben. A történelem tanitását viszont az egyetem nem engedélyezte, mivel azt csak a történelmi tanszék keretében lehet megoldani. Idős barátom meghalt a nyolcvanas évek végén, igy s a Széchenyi Társaság irányitása rám hárult. A Magyar Tanszék 2002-ig működött, amikor a professzor nyugdijba vonult, miután a tanszék átalakult Magyar Programmá közös megegyezés alapján. Ezzel lehetőség nyílt a nyelv és irodalom mellett a magyar történelem tanitására, hallgatók csereprogramjára magyar egyetemekkel, ösztöndij alapitványok felállitására és előadás sorozatok rendezésére meghivott előadókkal. A program további kiszélesitése tervben van, amennyiben sikerül tehetősebb magyarok támogatását megnyerni. Meggyőződásem, hogy Magyarországot és népét kultúrájáról és történelméről lehet legjobban megismerni. Hogy misszióm beteljesedjék, egy $400,000 alapitványt létesitettünk feleségemmel a Torontoi Egyetemen, amelynek bevétele örökre hivatott biztosítani a magyar történelem tanitását.
A Torontoi Egyetemen felállitott Magyarságtudományi Intézetnek is alapitó tagja vagyok, amelynek beinditásához és működéséhez $200,000 adománnyal járultam.
A magyar milleneumi megemlékezés, főleg calgary-i üzletemberek és közéleti személyek részvételével, nagyméretű diszvacsorával volt összekötve. Ennek megszervezéséhez feleségemmel jelentősen hozzájárultunk. Az 1956-os forradalom 50 éves megemlékezésére nagy, magyar témájú gála hangversenyt szerveztünk barátokkal, magyar karmester és zongoraművész közreműködésével. A hangversenyen és az utána tartott fogadáson Alberta Alkormányzója, politikusok és üzletemberek voltak jelen.
Munkám elismeréséül a Magyar Kormány az Elnöki középkeresztet adományozta, amelyet Göncz Árpád Köztársasági Elnök Úr a Parlamentben adott át 1999-ben. Az 1956-os szabadságharc 50-

éves évfordulóján pedig a Szabadság Hőse kitüntetést kaptam. A Torontoi Egyetemtől is kaptam kitüntetést a Magyar Program kiszélesitése érdekében végzett munkámért 2007-ben.
Igen közeli kapcsolatot tartunk fenn úgy az apai mint az anyai rokonságon belül, annak ellenére, hogy a család egyik fele Magyarországon a másik fele pedig Szlovákiában él. Három évenként jövünk össze unokatestvérek, gyerekeikkel unokáikkal. Általában 70 személy jelenik meg a találkozókon, egyik évben Magyarországon a másik évben pedig Szlovákiában. Egy hétvégét töltünk együtt, kirándulásokkal, borkóstolókkal egybekötve. Este nagy vacsorával és ivászattal ünnepeljük az együttlétet, felelevenitjük a családi történeteket. Én vagyok a korelnök, próbálom fenntartani a kapcsolatokat, levélen vagy e-mailen keresztül. Egyik unokahúgom történész fia elkészitette az ősök albumát a Fekete részről, én pedig az anyai Istenes-ág családfáját állitottam össze, több mint 500 név van rajta.
Visszanézve az elmúlt 58 évre felmerül az emberben a kérdés, hogy érdemes volt-e eljönni Magyarországról és egy idegen országban leélni életem nagy részét? Csak azt mondhatom, hogy az én egyéniségemnek a kanadai életforma felelt meg a legjobban. Fiatalkori iskolai nyelvcserélődések és a kereskedelmi középiskolai érettségi végzettség miatt bizonyos hiányosságaim voltak az egyetemi felkészüléshez. Nehéz lett volna versenyben maradni azokkal, akik alapos gimnáziumi múlttal kezdték az egyetemet. Megbélyegezett politikai múltam is megakadályozott volna sikeres előremenetelben. Nekem a szakmámat üzleti alappal kellett összekapcsolni, azon a területen tudtam eredményeket felmutatni. Mindig élvezettel végeztem munkámat. Mivel eredményes voltam igy egy magas szinvonalú életformát tudtam biztositani családomnak. feleségemmel beutaztuk a világot, résztvettünk a világ nagy teniszversenyein, neves operaházakban és hangversenytermekben hallottunk előadásokat. Kitűnő borokból áll pincém gyűjteménye. Nem tettem szert nagy vagyonra, csak annyit, amiből egy tartalmas és kényelmes életet tudtam magunknak biztositani. Sikeres eredményeim egyik fő oka a kiegyensúlyozott családi élet volt. Feleségem mindig megértő volt, soha sem próbált eltéríteni kitűzött céljaimtól, megértett, ha problémáim voltak s vállalta a többletmunkát, amikor üzleti elfoglaltságaim miatt a gyerekek nevelésére kevés időm maradt. Most együtt élvezzük a sok munka gyümölcsét, a gondtalan és eseményekben gazdag életet.
(Calgary, AB, 2015 julius)

IROGATÁSOK MAGUNKRÓL

Szabó György: **Készülődés a Sziklás-hegységbe**

(A Kapocs 60:22-25 oldalán megjelent irás folytatása). Hazafelé menet rendkívül jól éreztem magam. Úgy terveztük Ute-val, hogy aznap este megyünk táncolni az Alpen clubba, amit egyébként csaknem minden szombaton este megtettünk, mióta visszakerültem Pitt Lake-re. Nagyon jó helynek találtuk. Kiváló zenekar, kiváló zenével szórakoztatta a táncoló párokat. Itt még mindig a latin táncokhoz húzták a talpalávalót – tangó, rumba, szamba, mambó – és persze a keringő és a polka is műsoron volt. Másutt már igencsak a rock an' roll tüzes üteme dominált. Bill Haley számai még mindig nagyok voltak – Rock around the clock, ABC boogie, stb. és Elvis Presley csapágyon forgó térde és csípője tartotta lázban a teenager-ek millióit szédületes ütemű számaival – Jailhouse rock, stb, a szülők totális megrökönyödésére és abszolút megdöbbenésére. Millió számra voltak meggyőződve, hogy Elvis személyében megérkezett az Antikrisztus, a teljes erkölcsi romlás vette kezdetét, káosz lesz úrrá a világon hamarosan és elkerülhetetlen a társadalom katasztrofális összeomlása. Jó néhány egyházi vezető átkot szórt a fejére és azt állította róla, hogy magának a Sátánnak a földi megtestesítője.
Fogalmuk sem volt még akkor, hogy idővel, mint 'király' lesz számon tartva a Rock an' Roll történetében. S a teenager-ek milliói tovább pörögtek fáradhatatlanul.
És lám! káosz nem lett úrrá a világon, a társadalom sem omlott össze, az egyházi vezetők pedig beleuntak az átkozódásba. A teenager-ek felnőttek és nagy többségükből felelősségteljes szülő lett, keményen küzdve és dolgozva azért, hogy családjuknak tisztességes megélhetést biztosítsanak.
A nagy zenekarokból a legnevesebbek még tartották a népszerűségüket, főleg az idősebb generáció körében. Glenn Miller, Benny Goodman számai még mindig közkedveltek voltak, Tommy Dorsey harsonája és Jimmy Dorsey szoprán szaxofonja hallható volt gyakran a rádióban. Werner Müller kitűnő német együttese príma hangszereléssel játszotta a jobbnál jobb latin ritmusokat (El Cumbanchero, Ole Guapa, stb.), a nívósabb tánchelyiségekben a rock an' roll még ritkán csendült fel, ezeket a helyeket ugyanis a fiatalság 20 éven felüli rétege látogatta. De már ez a korosztály is kezdett a rock an' roll vad ritmusa hatalmába kerülni.
Ute-nak roppantul tetszett a tény, hogy autóval mentem el érte. Bár korábban jeleztem neki, hogy rá kell szánnom magam a vásárlásra, mert úgy kívánja a szerződésem, de azzal még nem rukkoltam elő, hogy úgy határoztam, itt az idő. Nem is az autóm tetszett neki elsősorban, hanem, hogy éjfél körül nem kell busszal közlekednünk. No, az igazság az, hogy ennek én is rendkívül örültem – határozottan osztályon alólinak tartottam.
A Pitt River-i hídnál béreltem egy garázshelyet és most már oda is autóval jártam ki. Úgy éreztem, felfelé léptem a létrán egy fokkal. És hogy ne menjek egyedül, Bakos Tibi is társult hozzám, megosztva velem a parkolási költséget és a benzin árát.
Most, hogy megbízható járművem lett, felébredt bennem az utazási vágy. Már régen készülődtem arra, hogy lássak valamit a Sziklás hegység szépségéből. Sóvárogva néztem minden képeslapot, könyvet, folyóiratot, ami mutatta a hófödte hegycsúcsokat, a smaragdzöld tavakat, a hegyek közé zárt völgyeket, s a völgyek alján zúgó folyókat. Ilyen tájakról álmodoztam gyakran, mikor még elemi iskolába jártam, de főleg középiskolás koromban. Azonban az akkori helyzetet megfontolva szomorúan konstatáltam, hogy valószínűleg soha nem jutok ilyen festőien szép tájak közelébe sem. Soha be nem teljesülő álom marad örökre. És lám! Most hirtelen előttem van a lehetőség. Eltökéltem, hogy ki is fogom használni az első kínálkozó alkalommal.
Közöltem Ute-val a tervemet, amit ő lelkesen fogadott. Hamarosan – honnan, honnan nem, 55 év távlatában már teljesen feledésbe merült – beszereztem egy ütött-kopott sátrat. Bizony, nem volt elragadó látvány! Kissé penészes volt itt-ott, s a dohos szaga szinte mellbevágott, mikor felállítottam, hogy belső szemlét tartsak. Azt azonban örömmel állapítottam meg, hogy nem volt rajta sehol szakadás.
Nagy szó! A penészt pedig le lehet mosni – gondoltam, magamat bá-

torítva. Egy jó szellőztetéssel meg talán meg lehet szabadulni a dohos szagától. Vagy legalábbis a legtöbbjétől. És végeredményben egy ilyen kis dohos szag! Valamit vállalni is kell az ügy érdekében! Ute legyen erős! A sátor mellett beszereztem egy propánnal működő gyorsforralót is, ami viharvert kinézete ellenére jól működött.
Ute közben szerzett holmi evőeszközöket és edényeket, amiben lehetett ételt melegíteni. Tányérokról, bögrékről is gondoskodott. Végezetül pedig egy nagy piros műanyagból készült tálat (lavórt) amiben majd az edények mosogatása fog megtörténni. Erre a konyhai kellékre jól emlékszem, mert bizony szomorúan ért véget a pályafutása.
Beszereztünk, természetesen, két hálózsákot és két légmatracot is, amik szépen elférték a sátor közepét fenntartó oszlop két oldalán. Két paplant és két kispárnát is, és ezzel úgy ítéltem meg a helyzetet, hogy tökéletesen felkészültünk egy Sziklás hegységi túrára. Ute járt énekelni egy kis német énekkarba, ahol találkozott barátnőivel. Az egyik próba után érdeklődött tőlem, hogy mit szólnék, ha jó barátja, Traudi és barátja (vőlegénye), Arthur is velünk jönne. Én határozottan jó ötletnek találtam ezt, hiszen barátságos, jó kedélyű párnak ismertem őket, főleg az Alpen club-ból, ahová gyakran mentünk táncolni velük szombat estéken. Arthur egyéként megrögzött Volkswagen tulajdonos volt, eszébe sem jutott, hogy más típusú autója legyen. Mikor számba vettem a sok felszerelést, amit Ute-val ketten viszünk, eltűnődtem, hogy Arthur ugyan hogyan szándékozik azt mindet belegyömöszölni a Volkswagenjébe. Úgy gondoltam, hogy nekik is kell legalább annyi cókmókot vinni magukkal, mint nekünk, és én nem találtam semmi feleslegeset a miénkben. Hogy ekképpen felkészültem a nagy útra, nem volt mást tenni, mint várni az alkalomra.
Közben egy kellemes meglepetésben is részem volt Pitt Lake-en. Kurucz Jancsi barátom jött oda dolgozni azután, hogy befejezte a tanévet a UBC-n. Most összesen öten voltunk ott, volt soproni diákok. Bakos Tibi kerített valahonnan egy tarokk kártyát, így munka után ment gyakran a tarokkozás, ha azt meguntuk, akkor a 'cribbage' nevű kártyajáték. No, és persze a dohányzás! Most, mikor épp 40 éve, hogy abbahagytam ezt a badar, és végtelen káros szokásomat (nem is említve azt a tényt, hogy ráadásul igen drága is!), eltöprengek, hogy hogyan tudtuk egyáltalán lélegzethez jutni abban a baromi füstben, amit négyen produkáltunk a bagózással! Milyen kimondhatatlan balgaság! Szerencsére mindannyiónkban győzött a józan ész, és idővel eldobtuk. Ki tudja, talán éppen időben, és megkíméltük magunkat a tüdőráktól, vagy más szörnyűségtől? Az ember mit ki nem talál a saját maga rombolására!
Teltek-múltak a nyári napok. A barátok társasága sokkal elviselhetőbbé tette az egyébként igen kemény munkát. Le-fel a hegyoldalon egész nap, drótkötéllel bajlódni, időnként 40 kg-os csigát cipelni a vállunkon, kötélpálya cserélésnél drótkötelet húzni hegynek fel! Jó fizikai erőnlétet követelt. Az erő, a szúnyogok és legyek ármádiája pedig megduplázta a nyomorunkat.
Ahogy haladtunk a nyárban előre, elmaradtak az esős napok, az esővel pedig a legyek és a szúnyogok. Egyre melegebb lett az idő, a melegtől erősödött a szárazság, amivel fokozatosan nőtt a tűzveszély. Úgy nézett ki, hogy ha nem jön eső és marad, esetleg növekszik a forróság, augusztus elején lezárja a vállalat a telepet 2-3 hétre, de lehetséges, hogy hosszabb időre is. Már nem is bántam, hogy ez van kilátásban, mert úgy éreztem, elkel egy kis pihenés. Ha két hétnél tovább tart a munkaszünet, úgyis folyamodhatunk munkanélküli segélyért. Egyébként is egyre forróbb lett a talaj a talpam alatt: látni akartam a Sziklás hegységet.
Már július utolsó hetében úgynevezett korai műszakban dolgoztunk. Hajnalban 5 órakor kezdtünk és délután fél egykor be is fejeztük a munkát. A hegyoldalt, a csigák környékét tűzőrök járták állandóan, figyelve, nehogy tűz üssön ki valahol a kábelek sziklán vagy csigán való súrlódásától. Augusztus első hetében már olyan száraz volt minden, hogy egy szikrától, a megfelelő helyen, lángra lobbanhatott volna az egész hegyoldal. A vállalat nem is kockáztatta tovább, bejelentette hogy hétvégével megszűnik a munka, majd mindenkit értesítenek hogy mikor kezdődik újra. Minden valószínűség szerint szeptemberben, az első hétvége után.
Na, kérem szépen, ez csodálatos zene volt a fülemnek. Eljött hát a várva-várt lehetőség, hogy meglássam a Sziklás hegységet. Teljesen izgalomba hozott az előttem lévő út élményeinek gondolata. Alig vártam, hogy újságolhassam Ute-nak. Ő már többé-kevésbé elintézte a bankban, hogy kapjon két hét szabadságot, csak a pontos időpontot kellett jeleznie.
Pénteken délután odahagytuk a telepet minden cókmókunkkal együtt, hiszen maradt hátra őr, aki vigyázott a dolgokra, gépezetekre, stb. Úgy emlékszem, két ott lakó alkalmazott volt ezzel megbízva. Még aznap este felkerestem Ute-t és közöltem vele a jó hírt. Ő is örömmel fogadta, ugyanis ő is várakozással volt tele az utunkkal kapcsolatban. Ő pedig értesítette Traudit és Arthurt. Úgy egyeztünk meg, hogy a következő hét utáni hétvégén indulunk. Remélhetőleg Traudi is tudja biztosítani a szabadságát. Arthurnak nem volt problémája az idővel, mert az ő üzemük is leállt augusztusra karbantartás miatt.
A kellemesen eltöltött hét vége utáni hét vége utáni hétfőn Ute is, Traudi is megtudták, hogy 2 hét szabadságot kaphatnak, így volt csaknem egy hetünk felkészülni az útra. Erős izgalom fogott el, majd kiugrottam a bőrömből. Sokat nem kellett készülődnöm, hiszen nagyjából beszereztem már mindent – úgy gondoltam – amire szükségünk lesz. Szombaton szándékoztunk elindulni, így pénteken akartam kivenni a bankból azt a pénzösszeget, amire számításom szerint szükségünk lesz. No, meg tudtam, hogy Ute is hozzá szeretne járulni a költségekhez. Ő így tartotta ezt egyenes dolognak. Annak idején még híre-hamva se volt a hitelkártyának. Manapság már csak arra van szükség (esetleg egy kevés zsebpénzre, a néhány dolláros költségek fedezésére). Indulásunk előtti nap jutott eszembe, hogy vegyek egy olyan térképet, amin jelezve vannak a sátorozó helyek. Ez egyébként még mindig megvan, s ha néha a kezembe kerül, újra átélem azt az izgalmat, ami hatalmába kerített a Sziklás hegységi utunk előtt.
Arthurral úgy egyeztünk meg, hogy az Okanagan felé indulunk el, és a Princeton és a Hedley közötti sátorozó helyen állunk meg éjszakára, amit már ismertem, egy korábbi út alkalmával. Nem volt messze, de abban az időben Manning Parkon átvezető út nem is hasonlított a maihoz. Girbe-gurba, hegyre fel, tele veszélyes kanyarral. Számtalan helyen le kellett lassulni 30, sőt 20 km-es sebességre is. Aztán le a völgybe, ugyanolyan veszélyes kanyarok. Évtizedeken keresztül az volt a meggyőződésem, hogy ez az egyetlen hely, ahol igen ajánlatos pontosan betartani a jelzett sebességet, egyébként könnyen bajba lehetett kerülni. Szinte bárhol lehetett csalni 5-6 km-t, sőt néhol 10-et is, különösebb veszély nélkül, de itt nem. Még 2-3 km is bajba sodorhatta azt, aki nem tartotta be a kitűzött sebességet.
A Fraser canyon felé semmi kedvem nem volt menni, bár arra még nem voltam. Hallottam, hogy nem kellemes az autózás arra felé ugyanis sok helyen (vagy egyáltalán?) nem volt az út leaszfaltozva. Nem akartam az újonnan beszerzett autómat afféle sóderes, kavicsos út durvaságai, kátyúi veszélyének kitenni, annak ellenére, hogy az rövidebb út lett volna végcélunk, Jasper National Park felé. Volt elég időnk, nem kellett sietni. Úgy terveztük, hogy kora délután odaérkezünk, és lesz bőven időnk sátrat verni, diskurálni, pihenni, sétálni.
Délután rendre meg is érkeztünk a sátorozó helyre (ma már inkább jó magyarosan kempingnek hívják, ahogy látom itt is, ott is kiírva, mikor Magyarországon jövök-megyek). Találtunk is két helyet egymás mellett és felállítottam a sátrat. Hát bizony még mindig volt egy

kis dohos szaga, annak ellenére, hogy 3 napig is szellőztettem. Kicsit zavartan éreztem magam emiatt, de Ute nem tett semmiféle meg-jegyzést erre célozva, amit igen méltányoltam. Nagyon sportszerű volt, ahogy ma egyesek mondanák.
Sátorverés után előkészítettük a vacsorához valót, majd körbe sétál-tuk a tábort. Bizony a sok díszes sátor, meg kisebb-nagyobb lakó-kocsi között az én kis dohos szagú sátram elég szegényesnek nézett ki. Azzal bíztattam magam, hogy idővel lesz nekem is egy-két fok-kal nívósabb.
Az este közeledtével megvacsoráztunk, s hogy itt is, ott is tüzet raktak a sátorozók, az oda épített katlanban, természetesen mi is megraktuk fával a miénket, meggyújtottuk és a lángokat bámulva beszélgettünk. (A három német honfi néha németül, de többnyire angolul.)
Az igazat megvallva, kicsit meglepett, hogy a tűz gyújtása nem volt betiltva, de úgy tűnt, hogy arrafelé a hatóságok még nem tartották túl magasnak a tűzveszélyt. Így hát bámultuk a lángokat, társalogtunk, nevetgéltünk. Közben a szúnyogok is megtaláltak bennünket, hiába hessegettük őket, nem akartak tágítani. Ellenálhatatlanul vonzónak találtak bennünket.
Ahogy ballagott az idő, szép lassan elálmosodtunk. Jó éjszakát és szép álmokat kívánva egymásnak bevonultunk a sátorba. Lefeküdtünk és a hegyi éjszaka csendje hamarosan álomba ringatott bennünket. *(Szeged, 2015. szeptember).*

Rétfalvi László: **Sorsdöntő évek (1968-9)**

Széles vonatkozásban három dolog jellemezte ténykedéseimet az **1968**-as esztendőben: nagy lendület, amivel elkezdtem majd folytattam munkám kivitelezését; nagyon sok szükséges utazás távoli munkahelyekre; és amilyen gyorsan csak lehetett, hazautazni az 'otthoni tűzhely' mellé.
A Nemzeti Parkokban (NP) dolgozó, CWS kutató-biológusok ('Park biologists'- ahogy mi neveztük magunkat) feladatköre a parkok természeti értékeivel felmerülő problémák tanulmányozása és lehetséges megoldása volt. Probléma volt bőven, sokkal több mint amivel foglalkozni tudott a csoport, ezért csak a legfontosabbnak tartott ügyek kerültek napirendre. A nekem kiosztott kérdés-kör a Kanada nyugati részén lévő NP-k 'természetes élőlény-közösségek' (biotic communities) általános meghatározása és helyzetének kiértékelése lett. Nagyjából ebben az időben a 'National and Historic Sites Branch' (korábbi munkaadóm!), a NP-okért felelős federális szervezet szintén új programba kezdett: mester-terveket készíteni a parkok potenciális fejlesztésére. Fejlesztési terveket készíttetni a természeti értékek paramétereinek meghatározása előtt a 'szekeret a lovak elé tenni' metaforával egyenlő, de akkor talán nekünk sem tűnt fel olyan tisztán mint most, hogy nekik a 'fejlesztés' volt a fontos, a természetes értékek meghatározása csak mellékes tényező.
A Nemzeti Parkokat létesítő és szabályozó törvény eredeti, de korszerűsített formájában is tisztán kimondja, hogy a parkok „Kanada népességének javára, oktatására és élvezetére vannak dedikálva olyan használatra, amely azokat károsítatlanul hagyja a következő generációk élvezetére". Fenkölt dedikáció, amit az évek során a 'felelős bürokraták' csűrtek-csavartak az uralkodó politikai érdekek szolgálatában. Nyakra főre építettek hoteleket, moteleket, sípályákat és hagyták az eredetileg kicsi településeket terjeszkedni. A politikai érdekek a 60-as évek végén ismét a 'fejlesztést' jelentették (legalább is a bürokraták érzése szerint). Egy másik nagyon fontos tényező a dolgok megközelítésében: a 'Public Servant' azaz 'közszolgálati alkalmazott' vagy 'polgári alkalmazott' fogalma. Mindkét magyarra fordított kifejezés, ugyanúgy mint az angol eredeti 'a közösségi érdek szolgálatát' jelenti. Logikusnak tűnik, hogy valaki olyan alkalmazásban képességei, lehetőségei és saját megitélése szerint a közjót akarja szolgálni. A 'saját megitélést' felejtsük el! A kanadai szisztémában (és gondolom legtöbb úgy nevezett 'demokráciában') csak a mindenkori illetékes kormánytagnak van arra felhatalmazása, amit vagy utasításként kommunikál az adminisztratív csoport felé, vagy a 'kedvébe járni' igyekvő funkcionáriusok, előléptetés reményében, maguk 'előre megéreznek'. Aknamezőn jár az az állami alkalmazott, aki hivatástudatból a vonatkozó törvényt veszi irányadónak! A terep ma is telítve van 'elesett köz-szolgákkal', akik hittek a törvények literális olvasatában. Talán csatatér volt ahová megint keveredtem?
Legelső teendőm a parkok megismerése volt. Hatalmas területeket foglalnak magukba a Sziklás Hegységben alapított Jasper (10,878 km²), Banff (6641 km²), Yoho (1313 km²), Kootenay (1406 km²), Glacier (1349 km²), Mt.Revelstoke (260 km²) és Waterton Lakes (505 km²) NP-ok, ezért megismerés helyett egyenlőre csak ismerkedést engedhettem meg magamnak. Általános ismerkedésre a beszerezhető nagyléptékű térképeket és légi felvételeket, sztereoszkóp párokban, használtam, amiken nagy vonalakban kijelöltem azokat a könnyen megközelíthető helyeket, amelyek közelebbi kivizsgálása adhat majd alapot más hasonló területekre is vonatkoztatni. Ismerkednem illett a parkok személyzetével is, hiszen sok múlott azok közreműködésén a következőkben. Ahogy az időjárás, munkaidőm és költségvetésem engedte, úgy vettem sorba a lehetőségeket. Nem emlékszem milyen meggondolásból, elsőnek az irodánktól legtávolabbit, Mt. Revelsoke NP-ot látogattam meg, egy 'skidoo'-val felszerelve. Mit hoz a sors, a park irodájában, a helybeli Park Suprintendent (a 'Sup'), régi ismerősöm a 'fanyar mosolyú' Harley Webb fogadott. Nem volt barátságtalan de nem is beszéltünk régi dolgokról.
Következőnek a legközelebbit, Jasper NP-ot látogattam meg, de a skidoo mellett helicoptert béreltem, hogy nagyobb területet és többet láthasson a szemlélő. Hinton, AB-ből repültünk át az első hegyláncon, Bob Southwood pilótával (Alpine Helicopters) és a parkban felvettük az ottani 'Sup'-ot (nevére sem emlékszem már, mint ahogy a többi park vezetőjére sem, mert gyakrori áthelyezésük egyik parkból a másikba megnehezítették nevük fejben tartását és különben is a későbbiekben nagyon kevés dolgom akadt velük elintéznivalókban) és Mac Elder Park Wardent. Főleg a hófedte Maligne völgyet vettük szemügyre, amit a következő hónapban, most már a földszinten, skidook segítségével utaztunk be ismét, teljes hosszában oda-vissza (64 km). A motoros hószán alkalmazását egy idősebb kollegám javasolta, mivel azzal gyorsan megközelíthetők távoli hóborított területek, de a 'skidoo' -kat rövid időn belül teljesen kihagytam közlekedésre használt eszközeimből, sőt csendháborító zajosságuk miatt erős ellenszenv ébredt fel bennem azok NP-okban való alkalmazására. Különben is légi szemléléssel sokkal több adatot lehet gyűjteni.
Tavasszal fülembe jutott a hír, hogy az 'illetékesek' Ottawában új NP létesítésén gondolkodnak a Csendes Óceán partján. Mivel az is 'nyugati' feladatkörömbe esne, gondoltam kapcsolatba lehet azt hozni a San Juan Szigeten szerzett, a fehérfejű sasokra vonatkozó ismereteimmel, amiket jó volna felfrissíteni. Feletteseim nyitottak voltak egy ottani látogatásra, amit azonnal tervbe is vettem, mivel az időtájt (április eleje) történik a madarak fészek foglalása/építése és amikor a párban lévők mellet az előző évben felnőtt fiatalok is a fészkek környékén lábatlankodnak.
Az USA-ba való állami-kocsis utazás körülményessége (és talán feleségem részvétele) okán a régen 'pihenő' kis saját VW-t vet-

tük ismét használatba és március 30.-án 5:00 órai kezdéssel, 16 órán keresztül 'egyfuttában', Jasper, AB-n keresztül, a Yellowhead Hwy-on át le a Thompson folyó völgyében Kamloops, BC-ig, majd a TCH-on Vancouverig autóztunk. Csak benzinért álltunk meg, még a Thompson völgyi 'P.Schilling' nevű farm képzeletre ható neve sem késztetett megállásra. Rendkívül szép emlékeink maradtak erről az (és a későbbiekben többször is megtett) útról a 'télből a tavaszba való utazás' érzése miatt. Nem kell hangsúlyoznom, hogy Edmonton soha nem volt vagy lett kedvenc lakóhelyünk, tehát minden alkalmat Vancouverbe utazni megragadtunk, sőt kerestünk és 'kreáltunk' is néhányat. A jégbedöngölt homokréteges hepe-hupás utcák után a hótlan úttest és a üde zöld környezet szó szerint lelket melegítő látvány volt.
Oda-vissza utazással három napot töltöttünk San Juan Szigeten. A sas megfigyelések mellett maradt időnk felkeresni néhány régi ismerősömet is. Jim Hudson és Wade Sundstrom, akiknek farmjain sokat madarásztam, rögvest megosztották velem sas-történeteiket és elmondták kivel mi történt távozásom óta. Alkalmunk volt találkozni Chuck Nash, talán leglelkesebb támogatómmal is, aki 1963 után rendszeresen folytatott évi felméréseket a sasok helyi előfordulásáról. Sajnos az idős Walling házaspárt, akik a legtöbbet tettek matériális támogatásomban, nem találtuk otthon. Otthon volt viszont hajdani 'game warden' (vadőr) Hal Rodgers barátom és új felesége Pam, akik meghívtak megszállni Cattle Point-i újonnan épített lakásukon. Hal akkor már nem foglalkozott vadakkal/halakkal hanem társtulajdosa lett egy jól prosperáló ingatlan ügynökségnek. A gyönyörű tengerpartot követő 'Chokonaught Drive'-ot követve vezettünk vissza Vancouverbe, majd a következő napon Phil Whitehead leendő kollegámmal, saját kis 'Champion tandem' repülőjével visszatértünk légi felmérést végezni a sasok előfordulásáról. Vancouverből hazafelé megálltunk Revelstoke, BC-ben, ahol Leone rövid orvosi ellátást igényelt én pedig repülőt bérelve szemügyre vettem Glacier NP-ban a Beaver folyó völgyét.
Májusban, valamennyien -'Park biologists'-, részt vettünk egy, a korábbiakban már említett 'warden school'-on, amit ezúttal Jasperben tartottak és aminek fő témája a wardenok növekvő részvétele volt a parkok természeti értékeinek felmérésében. Egy dolog a téma emlegetése, másik annak aktualizálása! Amikor röviddel azután Yoho NP-i látogatásomkor, jóhiszeműen felemlítettem a kérdést az ott 'regnáló' Superintendentnek, az majdnem leharapta a fejem idulatában, pedig ő volt az egyik legtanultabb és általunk 'leg-széleslátókörűbb'-nek tartott park vezető. Tehát volt min szomorkodnunk!
Június elején megérkezett nyári munkára a hozzám beosztott 'summer student', egy utolsó éves egyetemi hallgató, aki hamar tudtomra hozta, hogy a magával hozott fényképező felszerelés és annak használata fontosabb volt minden más munkánál, amit elvárhattunk tőle. Túl nem adhattam rajta, be kellett érnem azzal ami adatott. Felmentünk együtt Yoho NP Ottertail folyó völgyébe ismerkedni a területtel és ott hagytam egy hétre adatot gyüjteni emlős, madár és virágzó flóra előfordulásról. Szállásául szolgált a használatunkra bocsájtott 'warden cabin' és ellátásul a magunkkal vitt élelmiszer csomag. Biztonság-érzéséért vele hagytam egy '30-06' caliberű lőfegyvert és megkértem a közelben lakó Malcom McNab wardent, hogy időnként nézzen rá. Emlékeztem saját diákéveim hiábavaló reménykedéseire, hogy talán nekem is lesz szerencsém ilyen fajta nyári munkát kapni! Ahogy mondani szoktuk, egy szemfogat adtunk volna a szerencséért! Diákom viszont természetesnek vette, sőt meg volt győződve, hogy neki ez jár!
Június végén részt vettem egy 'tanácsadó csoport' munkájában, akik feladatul a Glacier NP-ban, a régi időkből (talán 1896-as alapítása óta) fentmaradt 'timber berths', azaz 'fakitermelési területek' igénybevétele (kitermelése) esetén kialakuló helyzet következményeinek kiértékelését kaptuk. Több napon át jártuk a terepet a park határán belül, majd a kivüli letermelt területeket és vizsgáltuk helikopterből a 'fenyegetett' részeket. Nem volt vita arról, hogy az erdők kitermelése messzemenő károkat okozna a Park meglévő értékeiben, ezért a csoport majd minden tagja egyedüli megoldásnak a 'fakitermelési jog' kivásárlását tartotta. Viszont voltak nagyon is eltérő meggondolások a közös vélemény kialakításában. Amíg a résztvevő 'park tervezők' fejlesztésekben, új területek utakkal való megnyitásában és azáltal a turisztikai látványosság fokozásában gondolkodtak, addig mi biológusok a vitatott területek meglévő és ritkaságuk miatt felbecsülhetetlen értékű 'wilderness'(sajnos nincs megfelelő magyar kifejezése, talán 'emberi kéztől nem vagy csak kevésbé módosított terület és annak biótája') -minőségének megőrzésében érvéltünk. Beszámoló-jelentésem következtetései egyhangban voltak a később örömmel vett felsőszintű döntéssel.
A nyári körülményeket kihasználva belekezdtem a légi fényképekről korábban kiválasztott területek növényi és állati előfordulásainak felmérésébe. Elsőnek Glacier NP-ban a Beaver völgy 'Mile 14 cabin' környékét vettük vizsgálódás alá. A helyi warden Terry Gibbons málhás lovainak segítségével bevittük felszereléseinket és elegendő ellátást 6 napos tartózkodásra. A térképen kiválasztott területet lokalizáltuk a terepen és azon több vonal ('transect') mentén felállított minták növényi összetevőit határoztuk meg. A kisebb emlősök előfordulását, szintén a 'transect'-vonalak mentén több napon át felállított élőcsapdákban elfogott, megjelölt, majd szabadon engedett egyedekkel mértük. A nagyobb emlősök és madarak előfordulását egyelőre csak esetkénti megfigyelésére alapoztuk. Medvékkel személyesen nem találkoztunk ottlétünk alatt, de gyakori előfordulásukat sűrű lábnyomaikból következtettük. Utolsó napunkon, amikor a kis fémből készült dobozszerű csapdákat a lovakkal való visszaszállításra az ösvény mellett raktuk egymásra, nagy csörömpölésre és mormogásra figyeltünk fel amint a többi csapdát szedtük össze. A szépen összerakott csapdahalmaz eltűnt és az itt-ott horpadt csapdákat nagy ívben szétszórtan találtuk. Nem fért kétség hozzá, hogy a helyben lakó medve hozta tudomásunkra ellenérzését jelenlétünkkel és szerszámainkkal kapcsolatban. (Agresszivitása nem sokkal később pusztulását is okozhatta, amikor Terry Gibbons, famászásra kényszerített hátrahagyott nyári diákom megsegítése közben, szükségből lelőtt egy feléje is támadóan viselkedő fekete medvét. Hogy a 'bruin' ugyanaz volt-e mint a korábbi csapda-rugdosó állat, viszont biztosra nem tudható).
Nagyon rövid 'otthoni' tartózkodás után ismét terepmunkára mentem Jasper NP Maligne völgyébe, veterán teknikusunk Joe McGillis kiséretében. Felszerelést és ellátásra valót szintén málháslovak segítségével oldottuk meg. A lovakat kezelő fiatal warden nem mutatott sok érdeklődést munkánk iránt és lepakolva dolgainkat, fordult is vissza. Sátrunkat a 'Jeck's Camp' nevű, mások által is többször használt helyen ütöttük fel. Kicsit hátborzongatóan emlegettük az alig másfél hónapja történt eseményeket a táborunkhoz közeli helyen, amiket warden barátaink nagy részletezéssel mondottak el nekünk. Leonard Jeck helybéli 'outfitter', azaz idegen vezető és két amerikai turista ügyfele összeakaszkodott egy grizzly anyamedvével és két nagy bocsával, amiből csak súlyos sérülésekkel kerültek ki. Egy hetet töltöttünk ott, többnyire esős időben, de munka közben állandóan pásztáztuk tekintetünkkel a környéket (alpesi tundra lévén elég messzire láttunk) és éjszakánként, szabály ide - szabály oda, nem hagytuk kialudni a tábortüzet.

A hónapból még maradt annyi, hogy félhivatalosan meglátogassuk (oda-vissza 850 mérföld!) Leone-nal közösen, kollegámat Lou Carbyn-t és feleségét Carole-t a Saskatchewan provinciabeli Prince Albert NP-ban, ahol Lou akkor kezdte a nyugati NP-okban található farkasok tanulmányozását. A park nevezetességei közé tartozik a nagyszámú bölény csorda is, aminek egy részét a látogató központhoz közeli karámban tartottak. Nem sokkal látogatásunk előtt történt egy halálos 'baleset', amikor egy, a 'jámbor' állatok közt szemlélődő férfit hátulról felöklelt az egyik állat. Nem nagyon kellett magamat emlékeztetni saját 'bölénnyel való játékom' (Kapocs 43:32, 2006) veszélyességére.

Újra vissza Yoho NP Ottertail völgyébe, ahol nyári diákom segítségével több 'transect'-et mértünk fel a Goodsir meadows nevű magasfekvésű alpesi réteken, majd pedig a McArthur patak völgyében. A nyár vége felé közeledett és diákom, a sok 'felhalmozott túlóra' beszámolásával alkalmazása végére ért és hazament. Nem lett hiányérzetem. Hamarosan ismét útra keltem és Glacier NP Cougar Valley/Balu Pass (hegyszoros) nevű, turista ösvénnyel ellátott alpesi magaslatra mentem további felméréseket végezni, ezúttal egy biológus kollegámmal, aki éppen két prérimunka között volt. Segítőm unszolására magunkkal vittük a 'böhöm' nehéz '30-06' lőfegyvert, mert warden informátoraink szerint a hallótávolság, a szoroson túl az enyhén lejtő Bear (Medve!) patakba jobbról-balról, belezúduló, hangosan zubogó kisebb vizerektől annyira leszűkül, hogy egymás tudta nélkül veszélyes közelségbe kerülhetünk grizzly medvékkel. Az pedig köztudott volt, hogy legtöbb komoly kimenetelű 'affaire' olyan helyeken történik. Nos, a felmérések után, vigyázóan közlekedve nem találkoztunk még medve nyomokkal sem, de a fegyver cipelése rendkívül fárasztó volt és nekem, megvallom, kompromittáló! Ha mi biológusok csak fegyverrel közelítünk meg távoli helyeket, mit várjunk el a közönséges park látogatótól (szerencsére nem találkoztunk olyanokkal sem). Ott és akkor elhatároztam, hogy fegyvert többé nem hordunk magunkkal és ha ez nem felel meg valamelyikünk biztonságérzetének, akkor annak más alkalmazás után kell néznie.

Szeptemberben Terry Gibbons (akit sok warden barátom között a legtöbbre becsültem) közreműködésével, de ezúttal málhás lovak nélkül, vittük fel hátunkon szükségleteinket a Copperstain patak völgyén át a Beaver völggyel párhuzamosan futó Bald Ridge-nek nevezett magas (2500 m) fennsíkra, az ottani adottságokat felmérni. Később, rövid otthoni pihenő után vissza Jasper NP-ba, de a korai hóesés meghiúsította tervem egy részét, ezért Joe McGillis segítőmmel a Poboctan patak völgyén keresztül, délről közelítettük meg a Maligne völgy alpesi részét. Velünk jött önszántából, mondhatni talán szerencsénkre, egy Wayne Maki nevű fiatal warden Yukon nevű szamoyed kutyájával, akit/amit, magasabbra érve pórázra fogott, nehogy az 'a nyakunkra hozzon egy felbőszült jávorszarvas bikát'. Nem sokkal azután, nyíltabb alpesi területre érve szembe találtuk magunkat egy szép termetű grizzly anyamedvével és két yearling (egyéves) bocsával. Körülbelül 10 méter lehetett közöttünk, amit Joe és jómagam túl közelinek éreztünk és lassan (de biztosan!) hátrálni kezdtünk. Fiatal warden barátunk (minket megszégyenítve?), morgó és felborzolt szőrű kutyájával mereven helyén maradt. A medvék nem túl meglepődve megnéztek minket, majd folytatták (dombnak fel) útjukat, többé ránk sem hederítve. Többszörös dicséretünkre, Wayne szabadkozott, hogy inkább okos mint bátor volt viselkedése. Ugyanis, ha támadt volna a medve, akkor kutyáját szabadjára engedi, ami magára vonta volna a medve figyelmét, időt adva neki a meghátrálásra. Lecsillapult idegekkel maradt időnk felmérni a tervezett 'transect'-et. Később, hazafelé Edmontonba, Joe-val több oldalról megtárgyaltuk az eseményt és 'kiértékeltük' mindannyiunk viselkedését. A fiatal wardent akkor is bátornak tartottuk.

Az év gyorsan elszaladt. A sok utazás és a terep munka szinte minden percemet felhasználta, szórakozásra alig maradt idő. Leone elfoglalta magát munkájával, mivel még az év kezdetén szerencsés volt munkát találni a helyi egyetem 'Extension Department' (a külső publikummal foglalkozó osztály) könyvtárában. Kettőnk keresetével nehézség nélkül tudtuk törleszteni bank adósságainkat, sőt megtakarításban is gondolkodhattunk. Ahogy az alkalom adta, kulturális eseményekben (Ashkenazy szólóest, 'UW-Ontario' és a kitűnő 'Magyar vonósnégyes', Afrikai Ballet, Szovjet Tengerész Együttes, stb.) rendszeresen résztvettünk. Szórakozásunk legfőbb forrásának megmardt az egyre bővülő LP lemezgyűjteményünk, aminek hitelesebb hangú kihasználására vettünk egy drága ($750) Bang & Olufsen hi-fi sztereo komplexumot, Dual lejátszóval. Közben jártunk antik dolgokkal foglakozó üzletekbe és figyelemmel kisértünk minden Nagy-Britanniából idehozott antik-bútor-aukciót. Az összegyűjtött darabjaink megengedték, hogy májusra feladjuk az utólsó bérelt berendezési darabot is, leredukálva a havi bérletet. Barátainknak megmaradtak az első évben megismertek, Leone munkáján keresztül pedik újakkal is gyarapodtunk. Szokásunká vált az erkélyünkön kis Hibachi-n sütött, a viszonylag olcsó, de jóminőségű albertai marha-szelet fogyasztása (a hozzá illő 'Gamza' nevű bolgár vörösbort palackonként $1-ért adták!). Vezekléskénti azt is megvallom, hogy minket is megfertőzött az akkor dúló 'Trudeaumánia' és az évi választáson (de utoljára!) a liberálisokra szavaztunk.

Karácsonyra és Újévre ismét Vancouverbe utaztunk egy kicsit kiendedni csontjainkból a hideget és egyúttal meghallgatni Leone testvérének, Sylviának és férjének (Molnár F) európai/magyarországi útjának történetét.

Az **1969**-es esztendő rendkivüli nagy és hosszantartó hidegekkel érkezett. (A jelenség azért is említésre méltó, mert az előző évi januárban még 52°F-ot (+11°C) is mértek zuhogó essőben, ami igazán rendhagyó). Az Edmonton Journal napilap egy 'elismerő oklevelet' adott közre, amire mindenki, aki átélte a 15 napig tartó 'below zero' (hidegebb mint -17°C) periódust, ráírhatta a nevét és dicsekedhetett máshol lakó ismerőseinek, vagy akár utódainak is annak túléléséről. Lakásunk csak egy 15 perces járásra volt irodánktól, a hideg viszont még gyorsabb lépkedésre késztette az embert, de a megspórolt idő kellett ahhoz, hogy érkezésekor 'ki-

engedjen' közel fagyott állapotából. Nejem Leone busszal járt munkahelyére, aminek menetrendjét 'kicentizte' de bajban volt ha késett a járat.
Fiatalok voltunk, egészségben teljesek, de irataimban turkálva feltűnően gyakoriak a fogorvosokkal való találkozások ebben az időben. Mindenkinek lehetnek kimeríthetetlen horror történetei fogorvosokkal kapcsolatban. Leone például átesett egy dupla 'impaktált zápfog' műtéten, ami az elaltatás mellett azért volt emlékezetes, mert díját a művelet előtt (!) kellett kifizetni és a fogor-vos fogadószobája a magyarországi rendőrség hasonló rendelteté-sű (kicsit tisztább) helyiségeihez hasonlított. Ugyanis, a pénzügyi tranzakció a 'beteget' ki-be engedő ajtó mellett csupán egy kis csapóajtó-szerű nyiladékán ment végbe. Barátok által ajánlott fogorvosom pedig a legügyetlenebb lehetett szakmájában és többszöri megkinzásom után hamarosan nyugalomba is vonult és 'megkuporgatott' jövedelméből megvette a Panoptikumot Victoria, BC-ben.
Szerencsénkre hamarosan találtunk egy fiatal és rendkívül ügyes fogorvost, akinek munkáját minden későbbi fogorvosunk (szakmájukban ritka jelenségként) dicsérte.
Említést tettem korábban, hogy az előző évek gyakori kinzó fejfájásai megszűntek, de gyomor bántalmaim nem, sőt fokozódtak. Orvosokat általában kerültem, de kipróbáltam én minden 'kuruzsló szert', amit szimpatizáló ismerőseim ajánlottak. Ekkoriban gyakran találkoztam az Alberta Forest Service-nek dolgozó Soós Jóska barátunkkal, aki hasonló bántalmait egy RECLU ('ulcer' azaz gyomorfekély visszafelé betűzve) nevű készítménnyel sikeresen kezelte. Azt viszont csak Vancouverben, egy kis(!) a Granville és Georgia sarkán lévő 'London Drugs' nevű üzletben lehetett kapni, amit amilyen gyorsan csak tudtam be is szereztem. Hogy segített-e? Talán az elején, akkor is inkább önszuggesztív hatásra.
Márciusban, még mindig hóborított állapotában újra szemügyre vettem a Medicine/Maligne vögyeket Jasper NP-ben, patások nyomai után kutatva Elder warden barátom társaságában, Hinton, AB-ből indulva, Bob Southworth helikopter pilóta segédletével. Hasonló célból, Golden, BC-ben béreltem helikoptert, hogy az előző nyáron kutatott területeket téli állapotában is láthassam. Először Glacier NP Beaver és Cougar völgyeit repültük be Bert Pittaway helyi főwarden kiséretében, majd újra tankolva Yoho NP Ottertail völgyét köröztük be Eckstrom warden részvételével. Derek Elliott (Bullock Helicopters), aki előző évi Glacier NP-i 'timber berth' vizsgálódásainkat is repülte, türelmes és ügyes pilótának bizonyult. Pilótáink neveinek hangoztatásával gondolataimban akarok emléket állítani nekik, mert röviddel ezek után D. Elliott hasonló feladat végrehajtása alatt lezuhant és életét vesztette és nem sokkal később az évben B. Southworth is hasonló sorsra jutott Jasper NP-on belüli munkája közben. Légi felmérések elengedhetetlenek legtöbb biológus (és erdész) munkájában, amik veszélyességei csak ilyen alkalmakkor jönnek előtérbe.
Április elején, az új fiskális év kezdetével örömmel vettük tudomásul, hogy a kutató munkát végző biológusokat a magasabb, több fizetséggel járó 'Bio 3' fokozatba sorolták.
Ugyanekkor alkalmunk nyílt a 'télből a tavaszba' utazás élményében újra résztvenni. A 'poros' (az erős szelek által felkavart, a tél folyamán a csúszósság csökkentésére a jeges utakra szórt homok keverék eredményeként) és a csikorgós telet hamar elfeledtette az üdezöld, nedves, rügyező növényekkel telített tavasz, amint a Thompson és Fraser folyók völgyének közelébe kerültünk. A kis VW jól viselkedett új motorral való ellátása óta, de országúti hasznossága, kiserejű hajtóműve miatt igen korlátolt volt (amit talán csak a nagy állami kocsik használata után éreztem). Leelőzni nagy kamionokat, 'előző sávok' hiányában csak nagy nekifutással tudtunk, ami sokban a szembejövő forgalmon múlott. Nagy emlekedőknél volt a legtöbb esélyünk, amit minden adott alkalomkor ki is használtunk, nagy elégedettségünkre. Viszont, nem egyszer kerültünk olyan helyzetbe, hogy az előzés 'sikeres' befejezése kritikussá vált! Visszagondolva, felelőtlenség volt részemről néhány olyan manőver megkockáztatása.
Természetesen Vancouver volt minden alkalommal tengerparti fő 'hadiszállásunk', de azúttal egyből Victoriaba igyekeztünk résztvenni a 'Wildlife Society' (északamerikai Vadbiológia Társaság) nyugati csoportjának és a 'Canadian Society of Wildlife and Fisheries Biologists' (Kanadai Vad és Hal Biologusok Társasága) együttes találkozóján. Mindkettőnek tagja voltam, az utóbbinak, diák korom óta egyben alapító tagja is. Említésre azért méltó az utóbbi társaság, mert kezdetét jelentette a szakmában dolgozók azon törekvésének, hogy (a műszaki mérnökökhöz hasonlóan) hivatalosan is elismertessék munkájuk professzionális voltát. A törekvések 'tarkabarka' eredményt hoztak (amit a későbbiekben még megemlítek).
A találkozón való részvétel hivatalommal volt kapcsolatos és alkalmat adott arra is, hogy helyben repülőt bérelve ismét szemügyre vegyem az onnan szinte kődobásnyira lévő San Juan Sziget szivemhez közel álló 'bald eagle' állományát, amit egy jó órás repülés alatt meg is tettem (Victoria Flying Services, Cessna 180, D. Reid pilóta). Még aznap (március 30.-án) át(komp)hajóztunk a sziget Friday Harbor nevű kikötőjébe. Egy évvel korábbi rövid látogatásunkon, távollétük miatt nem sikerült találkoznunk nagyszülő-korú pártfogóimmal, Wally és Georgia Walling-al, hogy eldicsekedhessek újházas voltommal és bemutathassam feleségemet. Gyakori és hosszantartó téli utazásaikról üdvözlő lapjaikon keresztül értesültünk, de azon kora tavaszon ezúttal 'otthon' voltak, szivesen fogadtak és láttak el éjszakai szállással is. Meglátogattuk 'lelkitársam'-at, Jim Hudsont és akkor már otthon gondozott, előrehaladott MLS kórban szenvedő feleségét Joant. Korábbi ottani munkálkodásom nyomot hagyhatott a helyi emlékezetben, mert olyanok, mint Charlie Schmidt ügyvéd és csinos kanadai felesége, akiket korábban csak látásból ismertem, még ebédre is meghívtak, hogy a sasokról beszélgethessünk. Kuriózumként, a Rip Tide Cafe-ban megvolt még a törzsvendégek személyes használatára fenntartott kávés csupor gyűjtemény között az'Eagle-man' feliratú is.
Hal Rogers barátommal és elvált feleségével Jerry-vel való találkozásra viszont várnom kellett Seattle-ba érkezésünkig, amit korábban telefonon már lerendeztünk. A törzshelyüknek számító vendéglőben egyből rátaláltunk Hal-ra és Jud nevű, szintén Friday Harborból ismert üzleti partnerére, koktélok fogyasztása közben, amihez mi is csatlakoztunk. Örültünk a találkozásnak, hisz ismeretségünk akkor már sok évre nézett vissza, de hiányoltam új felesége jelenlé-

tét, főleg Leone miatt, aki jobban érezte volna magát egy nemileg kiegyenlített társaságban.
Később, ebéd meghívásukat elfogadtam a feltétellel, hogy az italokat mi fizetjük. Hal ravasz-ás mosollyal bólintott rá ajánlatomra, aminek jelentését csak akkor értettem meg, amikor a számlákat hozta a pincér.
Elsáppadhattam, talán a lélegzetem is elállt az összeg láttán, amit Hal és Jud hangos hahotázással fogadott. Ugyanis az történt, hogy a hónap vége lévén, folyószámlájuk előző havi összegét kérték kifizetésre. Nem kellett nekem sokat bizonygatni, hogy tréfának szánták az egészet, de nevetni egy darabig nehezemre esett.
Jerry Rogers, azaz akkor már új férje után Jerry Meeks, is hamarosan megérkezett, hogy a tervek szerint elkalauzoljon bennünket a jó órányi vezetésre lévő Crystal Mountain nevű síparadicsomba, ahol 'chalet'-jük volt. Ismert természetéhez híven Leone-t nagy szeretettel fogadta és a legmesszemenően kedvünkbe járt. A chalet nem volt egyszerű faház, hanem folytonos lakásra is alkalmas nagyobb építmény, aminek az alagsorában a kőzetből kivájt majdnem uszoda nagyságú fürdőmedence volt velejárója a 'king-size'-ágyas hatalmas hálószobának. A külön-külön csapból folyó bor és sör talán tékozlásnak volt számítható! Jerry mindazt rendelkezésünkre bocsájtotta, sőt a nappali hatalmas kandallójában bifszteket sütött vacsorára, de Leone gyengélkedő állapota miatt nem tudtuk kényeztetéseit kellően értékelni. A chalet megközelítése az országúttól csak az arra dedikált hatalmas hernyótalpas hószánnal volt lehetséges, amilyent korábban csak a Columbia Gleccseren láttam használni. A 'felszereléshez' tartozott bernáthegyi kutyájuk is, (amiről csak a nyakörvön hordott rumoshordó hiányzott)! Jerry új férje Ward, akivel nem találkoztunk, jómódú lehetett, még nászutjukat Seattle és Chicago között is saját helikopterével utazták be. Jerry (és Hal) négy gyermeke közül csak a legkissebb volt anyjával akkor, akinek érkezését 1963-as San Juan Szigetről való távozásomkor várták. Búcsúzkodáskor rá se gondoltunk, hogy talán az volt utolsó találkozásunk.

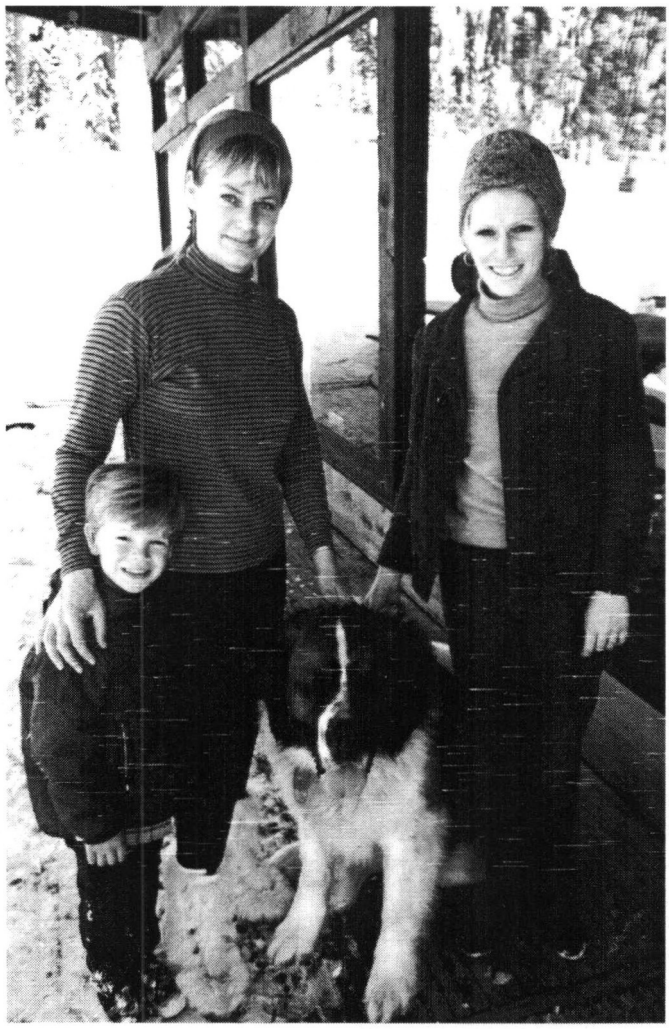

A korai húsvét 'hosszú hétvégét' Vancouverben még kihasználtuk baráti látogatásokra és szemügyre venni az újonnan alapított Simon Fraser Egyetem nem régen épitett (Kiss Zoltán, magyar származású építész által tervezett) épületeit.
Edmontonban a tavasz még váratott magára, így 'park biológus' csoportunknak volt ideje tüzetesen átolvasni az egybefüggő Jasper-Banff-Yoho-Kootenay NP complexumra vonatkozó, újonnan érkezett 'Ideiglenes Mester Terveket'. A feladat nekem jutott, hogy a többiek megjegyzéseit, javaslatait és kritikáit összevetve saját kommentárjaimmal riportot írjak és az igazgató beleegyezésével továbbítsam az illetékes NP szervekhez. Riportunk több példányát viszont rendszerűen, irodánk könyvtárában is elhelyeztük, ahol bárki olvashatta tartalmukat. A Calgary Herald napilap szemfüles újságírója el is olvasta és közre is adta, ami nagy felháborodást kelthetett a NP-bürokrácia köreiben. Hamarosan dorgáló levelet kaptunk Andy McPherson igazgatónktól és utasítást, hogy hasonló esetekben riportjainkat zár alatt kell tartanunk.
A felháborodás és titkolódzás legfőbb oka az a megállapításunk volt, hogy NP-okban csak olyan fejlesztések engedhetők meg amelyek nem csorbítják azon természeti értékeket, amelyeknek megőrzése felállításuk eredeti céljául szolgált. Nem mondtunk semmi mást, mint amit a NP törvény is kijelent, mégis magunkra hoztuk azon törvény felelősseinek haragját! Tényleg 'csatatéren' voltunk!
Az előző nyári esetből tanulva ezúttal nem kértem nyári-diák segítséget, inkább támaszkodtam meglé-űvő teknikusaink alkalomadta közreműködésére. A terepmunkát ott folytattuk, ahol a múlt nyár végén abbahagytuk, de a lendület, ha nem is lankadt, szétágazódott gyülekedő feladataim közt. Az útépítési 'mánia', ami a park mesterterv ek átvizsgálásakor jött figyelmünkbe, arra késztetett, hogy kiterjesszem vizsgálataimat az útépítésekkel kapcsolatos rézsűk befüvesítésére behozott, nem endemikus fű és más növény fajták az utaktól távolabbi terjeszkedésére (és az esetleges endemikus flóra megjelenésére a rézsűkön). A meglévő utak befüvesített párkányain és azoktól kissé távolabb eső, az eredeti vegetációban vas cövekekkel megjelölt transect' párokat állítottam fel évről évre való bemérésre. A több éven át mért változások a vegetációban mutatnák a nem endemikus fajok terjeszkedését vagy annak nem létét. A transecteket olyan helyeken kezdtem felállítani, amelyek a különböző útmetszetek sajátosságaira is mutathattak.
A sok utazás megmaradt, sőt fokozódott. Utazásaink alatt egyre jobban megismerkedtünk a wardenokkal és feladataik sokszerűségével. Egyre több, magasabb tanulmányi végzettséggel rendelkező fiatal warden került a parkok vérkeringésébe és egyre nőtt az elvárás felőlünk, de hivatalosan vezetőiktől is, a park állatvilágával és környezeti tényezőikkel kapcsolatos adatok gyűjtésének részvételében. A hivatalos elvárás sajnos többnyire csak papiron jelent meg, csalódást okozva mindannyiunkban.
Ezekben a hetekben kezdett tudatosodni bennem a parkok természeti értékeivel szembeni inzultusok talán legkirívóbb példája, a parkok használata által felgyülemlett szemét, hulladék és legfőképp szervesanyag-maradványok felelőtlen kezelése.
Június végére ismét összeállítottunk egy bíráló riportot Don Flook kollegámmal a Revelstoke és Glacier NP-okkal kapcsolatos 'ideiglenes mester tervekre'. Nem vonakodtunk a kritikus megjegyzésektől, sőt Glacier NP esetében, mint a legkévésbé 'fejlesztett' természetvédelmi park, számonkértük a szerzők fej-

lesztés-megrögzött hozzá-állását és általános tudatlanságát a területről. Arra viszont vigyáztunk, hogy erős hangvitelű riportunk maradjon az állami szervezetek berkeiben, ami által elvárhattuk, hogy érveinket és javaslatainkat komolyan vegyék.
Egy hónappal később ismét a Csendes Óceán partjára vitt utam. Most is, a korábbi 'marathon'-stílusú nekifutással, de most erősebb motoros állami autóval, 13½ óra alatt fejeztem be az utat Vancouverig (szerencsének könyvelhetem el, hogy nem akadtam fenn valahol sebesség ellenőrző radaron). Onnan pedig tovább a Vancouver Sziget nyugati partjára. A korábban említett tervek egy tengerparti NP felállítására haladtak előre és ottawai park tervezők meghívására vettem részt terepvizsgáló túrájukban a Sziget nyílt óceánra néző oldalán, Tofino és Ucluelet helységek közti területen. Utóljára 1962-ben jártam arra, kezdetlegesebb körülmények közt (lásd Kapocs 52:9-10, 2011). Vizsgálatunk célja a természeti adottságok és területi lehetőségek nagy vonalban való felmérése volt. A helyszinen végzett észrevételeim kiegészítésére meglátogattam több a térségben járatos BC-i biológust további releváns információk megszerzésére Nanaimóban (Wayne Campbell és Don Blood), Victoriában (Charlie Guiget) és Vancouverben (Dave Hattler, John Bandy és Ian McTaggart Cowan), majd azokat publikált adatok kiegészítésével egy nagyobb lélegzetű riportba foglaltava továbbítottam, feletteseimen keresztül, a NP tervezők ottawai központjába.
Kihasználva az alkalom adta helyzetet, Tofinóból halászoktól vásárolt egy tucat tengeri rákkal (*Cancer magister*) tértem vissza Vancouverbe (ahová addigra Leone is megérkezett repülővel), de kerülő úton Nanaimo és Victoria beiktatásával, ami rizikóssá tette a magammal cipelt, eredetileg még élő rákok ehetőségét. Nem volt azzal baj, csak a rákok forróvizbe való dobálásával, amit anyósom kész volt megtenni helyettem.
A lendület tartott tovább, augustus közepén ismét terepmunkára mentem Glacier NP-ba, ahol a hosszan délre nyúló Beaver völgyét már láttam a levegőből, de szerettem volna mintákat is venni a földszinten. Nem tartott sokáig rábeszélni Terry Gibbons-t, hogy kisérjen el segítőmként a völgy távolabbi részeibe. Velünk jött Bob Wood warden is, aki talán Terry fellettese is lehetett, de minden esetre őt is érdekelték kutakodásunk alanyai. Bár mindketten értettek lovakhoz és volt is alkalmuk azokat hozni, de nyitottságukat bizonyította, hogy az általam javasolt hosszabb gyalogolástól nem riadtak vissza. Első napon a 'Mile 20'-as warden kunyhónál áltunk meg éjszakázni, de maradt annyi a napvilágból, hogy felmérjek egy minta-transzektet. A strategikusan elhelyezett warden 'cabin'-ok a napi járáson túli területek látogatásakor adnak szállást, némely felszerelést és tartósított vagy maradandó élelmiszereket a parki alkalmazottaknak, de nemegyszer eltévedt turistáknak is. Az élelmiszerek nagy többségükben dobozokban konzervált készételek voltak, amik szavatossági idejük lejárta után'megsemmisítendők' lettek. Nos, ezzel kapcsolatos a mi esetünk. Vacsora után, körülültük tábortüzünket és csendes beszél-getés közben egymás után dobáltuk elégetésre a 'megpuffadt tetejű' konzervokat, mindaddig még az egyik, nagy hanggal, szó szerint 'felrobbant' és egy repülő bádogszilánk megsebesítette Terry felső ajkát. Nem volt nagy a seb, de környéke hamar feldagadt és meglévő ragtapasz készletünk nem volt hatékony a hasadást összehúzni. Kemény fából faradták ezeket az embereket, nem panaszkodott Terry sokáig, mi meg nem sajnálkoztunk, haem hamarosan visszatértünk régi dolgokról beszélgetni. Másnap folytattuk túránkat a következő, 'Mile 30'-as cabinig, ami talán a leghosszabb 10 mérföld volt, amit jól leterhelten valamikor is gyalogoltam. Maradt ismét napvilág és energia, hogy ott is felmérjek egy minta-transzektet barátaim segítségével.
Hasonlóan az előző esthez, vacsora utáni beszélgetésünk alatt itt is kezdtük égetni tábortüzünkben a megromlott konzerves dobozokat. Tanulva az előzményekből, most minden dobozba lyukat vágtunk késsel, hogy alkalmat adjunk a nyomásemelkedésnek szabad utat találni. Tüzifa hasábokon ülve hallgattuk egymást és a tűz duruzsolását. Váratlanul azonban ismét előfordult egy kis pukkanás, ami Terryt gyors meghátrálásra késztette, olyanyira hogy hanyatt esett ülőkéjéről. Mi pedig gonoszul ezután kis 'pukkanás-utánza-tokkal' próbáltuk őt tovább heccelni. Nevettünk is eleget, de Terry alig forradni kezdő sebe újból felszakadt, mi meg sajnos kifogytunk ragtapasz készletünkből. (A később beforradt seb örök jel maradt Terry arcán).
Harmadnap egy előzőleg elrendezett helikopterrel jöttünk 'ki' a rengetegből. Bobot hazavitte a gép, de Terryvel mi leszáltunk a Bald Hill magaslatán további növény-mintákat venni, majd kigyalogoltuk a hátramardt 15 mérföldet, most azonban hegynek le, még sötétedés előtt.
Szeptember közepére lelassultak, majd abbamaradtak a terepre való utazások és feladataim körének irodai és laboratoriumi munkával töltött hányada jött előtérbe. A terepmunkával kapcsolatos időigény mellett, az ahhoz kapcsolódó szellemi megfontolások, az ott tapasztalt körülmények értékelése, a munkatársak és munkánkon keresztül kialakult hivatalos/szakmai kontaktusok és természetesen a 'hogyan tovább'-ok átgondolása egyre több teret foglaltak el gondolatvilágomban. Ebben az időben kezdett aggódással tölteni el a világ népességének túlszaporodása és az azzal kapcsolatos természeti kincsek felélése és az emberi nyomorúság fokozódása, nem beszélve mindannyiunk életminőségének csökkenéséről a 'gazdag Nyugaton'. Gondolom nem csak engem! Ezért nem ért váratlanul, november végén a Canadian Institute of Forestry (Kanadai Erdészeti Intézmény) meghívása, előadást tartani Edmontonban tartott ülésén, a 'világ népesség növekedésének hatása a természetes vad biótára' témakörben. Jól felkészültem mondanivalómra, gondolva, hogy hasonló gondolkodású emberekhez szólok. Nos, udvariasan megtapsoltak, de sajnos nem érezten hallgatóságom körében empátiát a problémakörben: valószínűleg legtöbbje fakitermelő volt és még mindig hittek a kimeríthetetlen kanadai erdők mitoszában.
December eléjére még akadt terepmunka, amikor a NP park tervezők meghívására a BC-i Okanagan tó melletti 'Okanagan Mountain' többé-kevésbé 'érintetlen' területét próbáltuk felértékelni Bob Harris, vancouveri székhelyű CWS biológussal egyetemben. Rövid riportunkat hamarosan elküldtem Ottawába, de a tervek, ha jól tudom a mai napig is csak tervek maradtak.
Hogy a rengeteg utazás és gondolatvilágom leterheltsége mennyire befolyásolta 'családi' életünket nem tudom, de társam nem panaszkodott. Leone-nak akadt ideje, hogy a napi munkaidő után töltsön időt barátainkkal és fogadja a kevés Vancouverből érkező rokon és barát látogatását. Helyi baráti körünk ismét bővült Leone munkáján keresztül megismert, hozzánk hasonló korú fiatalokkal, többen közülük ausztrál és újzélandi 'graduate school' diákok, akikkel sok évig megmaradt a levelezési kapcsolat.
Anyagi helyzetünk tovább javult, banki kölcsönünket még az év elején kiegyenlítettük és csak Leone egyetemi évein felvett kölcsönök törlesztése maradt. Karácsonyra megint Vancouverbe utaztunk, de az új évet már Edmontonban köszöntöttük lakásunkon, több ottani barát körében.
(2014 március, Vancouver, BC)

Veszely Ferenc: **Akiknek létszükséglet az írás: Király Ilona és Pintér László**

Akár én megyek el előbb,
akár te hagysz itt engem,
egyik sem elviselhetőbb,
mindkét eset kegyetlen.
De én megígérem neked,
hogy a galaxis útjain
rongyos lelkem ott őgyeleg
és megvárlak odakinn.
Mit ér a fényes Mennyország,
hogyha nem vagy velem?
Mit ér az isteni jóság
ha nem fogod kezem?
Ha van túlvilági élet,
az csak teveled lehet.
Ha mégsincs, akkor is téged
e vers örökre szeret. (HŰSÉG)

Amikor először olvastam ezt a verset, átsiklottam felette. Ma minden sora szíven talál. Így lesznek általánosságokból személyes ütőerejű történetek. Pintér László sok mindenről írt és majdnem túl sokat, csakúgy mint Király Ilona. Türelmes olvasó legyen a fenekén aki minden versüket elolvassa! Ezt személyes tapasztalatból mondom. Sok időm ment rá, de egy percig se bántam meg.

Vannak költők és költők. Felkapottak, elkopottak, kicsik és nagyok, sőt óriások is. De mindegyik egy személyiség, személyes indokoltságból írnak. Legyen az kikapcsolódás, szórakozás, a szójáték élvezete, a mondanivaló belső nyomása, pillanatnyi ihlet, kötelességérzet, vagy csak munkaviszony: mind gyakori indíttatás az írásra. De vannak emberek akiknek létszükséglet az írás: ezek élete számukra megemészhetetlen lenne, ha nem írnának. A Soproni Alumninak két ilyen költője is van: Király Ilona és Pintér László. Az ő verseiket nem lehet elkülöníteni az életüktől, olyan szoros a kapcsolat. Belső, privát életüket osztják meg velünk mert, mint Király Ilona mondja, a költő sorsa „közkinccsé válni."

Alapfokon a szóbanforgó közkincs a magyar ugar terméke, szülőföldünk, igazi magyar kulturánk édes gyümölcse. A város természeténél fogva kozmopolita, a nemzeti értékek, az évezredes bölcsesség és hagyomány letétele a falu. Mindkét költőnek ez a táptalaja. Pintérnél ez értékrendszerének konzervativizmusában nyilvánul meg és családi életében teljesedik ki. Királynál elsősorban hatalmas energiájában, a hasznossá válás iránti elkötelezettségében, a vallásos hit és az emberi remény elválaszthatatlan egységében van jelen, és mindennapi életének szorgos, dolgos mivoltában nyilvánul meg. Költészetük hányattatott életükkel való küzdelmeik terméke, miután messze elszakadtak a hazai talaj biztonságérzetétől. Pintér szerencsés házasságában találja meg a biztonságérzetet, táguló világában vizsgál, okul, megkeményedik, nem is kicsit urbanizálódik is, de soha nem lesz talajtvesztett. Királynak nem füllik a foga a városi élethez. „Én csak a csendet, s magányt szeretem / sosem legyen hát zsúfollt életem," (ARROGANCIA?) írja. Az ő nyugalmas helye a farm. Mihelyst teheti, maga teremt magának ott világot. Ebben a világban szoros kapcsolatban marad mind a természettel, mind eredeti hitével. Istenhez való viszonya gyerekkora óta változatlan. Hűséges templomjáró is marad:

Talán a tamplom... talán a lélek...
talán a tény, hogy én is úgy vélek:
összeköt minket, – rokonként élünk;
s a félelmek közt kevésbé félünk. (GYÜLEKEZET)

Kérdezni kérdez ugyan, de egy ponton mindig megtorpan. Úgy érzi önmagát vesztené el ha tovább kérdez, mert neki úgy kell a hit mint a remény, és ő eltökélten optimista. Amíg Király Istene személyes tanácsadója és élete igazgatója, Pintéré egy kozmikus szellem, talán lény, talán nem. Talán van Mennyország, talán nincs. „Csak az anyag örök," írja.

De az idő meg nem állhat,
'sz alapja a változásnak.
A változás rendje örök,
akár a lengő ősködök.
Az Anyag győz az Élet felett,
s porba hull, ahonnan vétetett. (CSAK AZ ANYAG ÖRÖK)

Sőt kijelenti: „Az isteni fenség az agyunkban / született és csakis általunk van." (AZ ÉLET) Ez a képzet olyan messze van Király személyesített katolicizmusától, mint a közmondásos Makó Jeruzsálemtől, bár Pintér sem ateista.

Pintér minden versében benne van, önmagát adja teljesen. Király nemegyszer kiszáll önmagából, gyakran kívülről nézi önmagát.

Hajlott hátú öreg néne egymagában mendegél.
Lehullott már a fák lombja, de a nyár még benne él.
Fényre vágyik rendületlen, de az alkony közelít.
Fenn a csúcson élvezi a naplemente színeit.

Olvassuk SZÜRKÜLET című kötetének hátlapján. A kiadó hozzáfűzi: „Ez a négy sor elárulja egyéniségét, korát, magányát, optimizmusát és életfilozófiáját. Költészete az élet teljességére és a lélek tisztaságára figyelő őszinte üzenet."

Szerintem sokkalta több ennél. Király verseiből az idegenben való élet teljességében tárul elénk a magasból, ahonnan nézi azt. De itt két költő költészetének életükkel való szoros kapcsolatáról van szó, s ez nem tartozik most ide. A magány annál inkább. Pintér fél a magánytól. Házassága előtt ábrándokkal töltötte be magányos óráit, házassága után emlékekkel. Pintér versei szép házasságról, szép emlékekről beszélnek. Feleségében megértő társat talált. Nem úgy Király. PÁROMHOZ című versében felteszi a kérdést: ki voltál nekem? A tíz versszakos költemény legtöbbet mondó sorait idézem:

Gyermekem apja, kenyérkeresőm.
Döntést hozó az élet útjain.
Csak az fájt gyakran, nem volt érzéked
dalt kelteni a lélek húrjain.
Biztos voltál, földhöz kötött, szilárd,
míg én a fellegek között jártam.
...
Két külön ember, más egyéniség...
Alkotni vágytunk, s tettünk szüntelen.
Közös multunk: nagy fészeképítés.
A lehetetlent sosem ismertük,
csak az idő volt folyton oly' kevés.
Volt-e csalódás? Hogyne lett volna!
De amit elvállaltunk, azt megtettük.
Hol egyetértve, hol viták árán
a családot szépen felneveltük.
Egymást vigyázva, szabadon szálltunk,
mint két szabadröptű, büszke madár;
ki nem tűr kényszert, meg nem alkuszik,
s méltó társra csak magányban talál.
Míg ez a vers a megbékélő „te voltál mégis igazi párom."

sorokkal végződik, A PÁROS ÉLET? Című, későbbi versében félresikerültnek véli az ellentétek házasságát:

Félresikerült páros élet
ha a társunk örök talány.
Nélküle jó az egyedüllét,
mellette fájó a magány.

Szerencsétlen házasságról szól a még később kelt KESERŰ SZAVAK vers is. „Magányom mélyéből fakadnak a szavak," kezdi a verset, majd kérdez:

Mért szállnak felőlem keserű szavak,
búba öltözve, panaszosan sírón?
S miért van az, hogy mindezt le is írom,
olvasóknak, a meghallgatás híján?
Hát ezt teszi a megértő társ hiány?
Én, aki olyan optimista voltam,
megtörve, bénán, szinte félhalottan,
minden fűszálban megkapaszkodom.
Bocsáss meg, Isten, ha panaszkodom!

De legrettenetesebb magányáról a CELLÁBAN című verse szól.:

Cellafalak, – bezárt magány.
Magány a kín hatványfokán,
mit elviselni nem lehet.
Lappang benned az őrület.
Bár akad néhány cimbora,
kiből barát nem lesz soha,
csupán a sorsban osztozik,
abból kiszállni nem segít.
Napirend, pontos, megszabott.
Foglalkozás, s a megszokott
mozgás, evés, tisztálkodás.
Rabágyon ébren álmoldás.

Két költői élet, a végén egyik sem rózsás. De mindkettő túláradóan termékeny, őszinte és becsületes. Mindkettő kijárta az élet iskoláját és sokkal tartoznak nekik, akik tanulni tudnak tőlük. Adassék meg nekik, hogy megtalálják belső békességüket annak a kincsnek tudatában, amit megosztottak velünk!

(Kamloops, BC, 2015 szeptember 2)

R E F L E K C I Ó

Peter Bandi: **Davis Bay**

During the second phase of our sojourn on the Sunshine Coast of BC at Davis Bay (the first having been a cottage on Indian land), our western neighbors were a retired couple, whom our family became very friendly with. The husband (as was somewhat customary at the time) was a retired logger, the wife a retired schoolteacher. Even after we left the Coast, my wife kept in touch with them.

One day my better half handed me a letter, or rather two letters. One was written by our former neighbor, the other written to her by our then married daughter from Edmonton, AB. Our daughter's letter was a warning to our former neighbor to be very careful with us, for we are 'evil people' and that we were currently under police investigation. I wasted no time to call the Sechelt RCMP and enquire just what that investigation was about. Much to my surprise, I was told that in a file received from the Edmonton Police, our daughter had reported us for participating in 'Satanic Ritual Abuse'.

I knew the meaning of those terms, having heard about it on Bob Larson's program 'Shock Jock' (on radio station KARI, Blaine, WA). Satanic Ritual Abuse supposedly consists of group sex with underage girls, whose newborns then are sacrificially murdered in the course of their rituals. To be compliant participants, members of the cult put the girls through supposedly sophisticated psychological 'grooming'. When I first heard of it, my first thought was (make that the second, the first was: "what a heinous crime, and how brave of Bob to expose it"), that we do not come in those packages, we cannot be diabolically clever and totally stupid at the same time. That did not stop the Yakima police in Washington State from investigating a complaint brought to them by three mentally challenged members of a local religious congregation, nor did it stop the Sechelt RCMP from requesting an interview with us, for which we were even given a day warning. We had an extensive circle of friends and colleagues while living on the Sunshine Coast, so there were ample opportunities for the Police to dig. When the Constable did not show up for the interview, we thought sanity must have prevailed.

We were aware that all was not well with our daughter in Edmonton. What later turned out to be a psycho-affective disorder (delusions, brought on by 'Post Partum' depression) became too much for her husband to bear (even though he supported her in making her accusations), he disowned her and locked her out of their house. On the street, penniless, she was fortunate to be taken in by a local shelter, where she was encouraged to seek psychiatric help. The second psychiatrist she saw came up with the right diagnosis and the right medication, and encouraged her to write us and apologize for the pains she had caused. She did write, came to see us and all was well. Then, considered herself 'cured', she went off her medications and we became the 'evil people' once again. Fortunately, the Edmonton Police had the case on file, and we no longer had to wait for 'the other shoe' to drop.

This affair awakened in me an interest in mental illness. I had to start from the 'ground zero' of total ignorance. My wife being a nurse, was miles ahead both in the theory of and practical experience with mental illness.

We learned other lessons. We learned how to shed casual acquaintances (have police ask them weird questions about us) and how to find out who our real friends were. It was a stunning experience. It also brought us together like nothing else could. We also found that we were not alone. Most helpful were members of the Schizophrenia Society, people who had been through the same wringer we had been. We also found out that our case was not unique; one out of three people will experience some form of mental health issue in their lifetime. Depression, schizophrenia, psycho-affective disorders, phobias and eating disorders seem the most commonly mentioned. According to my better half, we all have some glitches in the 'belfry' and are still in the 'normal' range.

Earlier I lacked an understanding of 'homelessness', because in my mind anyone could buy, beg or borrow an axe to build a shelter within the thousands of acres of crown lands in BC. Eventually though, it dawned on me that if the 'control program' in one's cranium does not work, neither logical or goal oriented behavior can ensue. Thereafter, it was not hard for me to find the root cause of 'homelessness', 'prolific-offendership' and various

criminal behaviors. They are all symptoms of mental illness. The term 'mental illness' carries a near insurmountable stigma, so it is less frightening to use the names of its symptoms. Then, concern over the symptoms become the issue and the urgency of solving the underlying problem, that is mental illness, well nigh disappear.

So, how can the problem be eliminated? I was already involved with the 'Partnership Program' of the local Mental Health Association. Convenience and 'Deus ex Machina' had me join a New Episcopal Church with a 'Street Church' outreach ministry to feed the homeless. Slowly, I understood that 'Street People' are not lazy to work, but they lack the capacity to be fully functioning members of society. It is not a lack of will, but of capacity.

Thanks to the fuzzy-headed, but well intentioned initiative of John F. Kennedy (whose sister had a mental disorder), we declared Insane Asylums 'inhuman' institutions and closed them. Their turfed out inhabitants were expected to fend for themselves. They were expected to do what they are not capable to do. Instead they did what they are capable of: illegal activities. (Banks have money - so let 'them' part with some; people have possessions, so relieve 'them' of the ones easily converted to cash - Presto, we have 'prolific offenders'. Then, there is a need to dull the pain of incapacity - addiction to street drugs ensues; drugs need to be procured - so a supply chain of importers and distributors develops. All criminal activities! - A legal system was used to deal with those problems). But we closed the asylums!

The need to deal with the consequences of mental illness remains. The physical infra-structure for expected recovery, i.e. the 'Medical Model' is no longer there. Since the political cost would be too high to return to the medical model, the 'Business Model' was put to use, i.e. contract out aspects of the problem, to deal with the symptoms. There is a catch. Actually there is more. The business model operates on the 'profit' principle, not on the 'recovery' principle. So now, there are: minimal shelters, 'Recovery Houses' that only focus on recovering cash, 'Treatment Centers' that are at best staffed by 'counsellors' (not psychiatrists as of yore - apparently, it is less expensive?), that can be expensed from the 'Operating Budget' of the health care system and not the closely scrutinized capital cost file, but there is no reduction in the number of 'street people'.

Major changes are needed! Bypass the beneficiaries of the current 'non--system' i.e. the 'contractors', the judiciary and the purveyors of street drugs. Or even, 'perish-the–thought', return to effectively dealing with the real problem, i.e. mental illness by using the 'Medical Model'. After all we are talking about an illness!!!

N.B. Another piece of troubling news is the findings of a current study (replicating one done twenty years ago) of direct links between the consumption of THC (Tetra Hydro Cannabin/ Marijuana) and the onset of schizophrenia. It is anyone's guess what the current predilection toward possession and consumption of that substance will do to the number of new schizophrenia cases and the attendant social and medical costs. *(Maple Ridge, BC, 2015 July)*

N O S Z T A L G I A

Szabó György: **A karácsonyi narancs**

Körülöttünk mindenütt egy őrült háború maradványa. Decembert írtunk 1945-ben. Szomszédunk háza mellé az utca közepére egy bomba esett, ami 3-4 méter mély lyukat hagyott maga után, a ház felét pedig szinte eltörölte. A ház tégláit apró darabokra zúzta és a mi házunkat valóságos téglazáporral lepte el. Természetesen minden ablakot kitört a törmelék téglaáradat és a vakolatot tökéletesen leverte a falról. A tetőn tucat számra volt a törött cserép. Mindenek előtt ezeket kellett kicserélni. Hogyan sikerült, már nem emlékszem. Édesanyámra hárult ez a feladat, minden mással együtt, mivel apám menekülőben volt valahol, fogalmunk sem volt, merre lehetett. Főtörzsőrmester volt a debreceni rendőrségen s a rendőrök, a csendőrökkel és katonákkal együtt kedvenc célpontok voltak a 'felszabadító' szovjet hadseregnek – mondjuk összefogdosni őket és azonmód vinni mindet szibériai bányákba, ahonnan kevesen tértek vissza. Aki pedig visszajött, megtört, félhalott ember lett. (A tornatanárom a Debreceni Református Gimnáziumban 1953-ban tért haza egy szibériai bánya poklából, annak ellenére, hogy nemzetközi megegyezés szerint a békekötés után 2 éven belül haza kell engedni a hadifoglyokat. A szovjetek azonban ezt, mint sok minden mást, egyszerűen nem vették tudomásul.)

Szóval apám bujdosott, mint egy űzött vad a saját hazájában, és édesanyámnak kellett gondoskodni négy gyerekről. Élelemről, ruházatról, fűteni valóról. Soha nem tudtam meg pontosan, hogyan volt rá ereje, képessége. A kitört ablakokat fehér zsírpapírral fedte be, így valamennyi fény csak bejutott a szobákba, ugyanis üveget még aranyért sem lehetett kapni. Csodálatos módon a villany működött, de arra is nagyon kellett vigyázni, mert a villanyszámla egy kis vagyon volt. Ha kiégett egy villanykörte, szinte arannyal kellett fizetni egy másikért, ha egyáltalán hozzá lehetett jutni. Így a világítás többnyire az egyetlen petróleumlámpával történt, pedig petróleumra is nehéz volt szert tenni.

Az udvarunkon jó néhány kődarab hevert, amit a tőlünk nem messze lévő országútról repített hozzánk több bombabecsapódás. Az angolok bombázásának ugyanis a közlekedés megbénítása volt a fő célja, vasúti és országúti egyaránt. Így aztán nem sajnálták a bombát az utaktól sem.

Élelem szempontjából, úgy vélem, szerencsésebbek voltunk mint a legtöbb debreceni lakos. A családom mindkét ágról a 20 km-re lévő Vámospércsről való volt, így édesanyám hozzá tudott jutni egy kevés ehhez-ahhoz, a családon és ismerősökön, jó rokonokon keresztül. Azonban ez is nehéz dolog volt, mert amit a visszavonuló németek nem vittek el, azt az utánuk beáradó szovjet hordák mind összeszedték.

A vonaton való közlekedés egy kis kálváriát jelentett. Fél órai késés egyáltalán nem volt rendkívüli, de még egy óra késés sem volt ritka. Feljutni pedig kifejezetten művészet volt. Csakis könyökléssel, dulakodással, erőszakot alkalmazva lehetett sikeres az utazni vágyó.

Édesanyám Vámospércsre járt ki az esti vonattal, ahol rokonoktól, ismerősöktől (mind gazdálkodók, akik később a kommunisták 'leggyűlöltebbek' listájára kerültek, mint kulákok) megvett 15-16 liter tejet, amit másnap reggel a korai vonattal behozott Debrecenbe és ismerősöknek eladott háromszoros áron, házhoz szállítva. De a vevőknek még így is jó üzlet volt, mert először is nem kellett sorban állni a tejcsarnoknál, ahol vagy maradt nekik, vagy nem, mire rájuk került a sor, másodszor pedig szinte biztosítva volt számukra a tejellátás, ami abban az időben nagy szó

volt. És házhoz lett szállítva! Ennél többet már szinte nem is lehetett elvárni. Én gyakran vittem el a tejet 2-3 helyre, mielőtt iskolába indultam. Este pedig hol én, hol a bátyáim mentek ki anyámmal a vonathoz, ahol úgy kellett felverekednie magát, kezében fogva a tejeskannát, másik kezével kapaszkodva, és mikor végre fent volt a vonaton, úgy adtuk fel neki a másik kannát.
Karácsony közeledtével a két bátyám, Gábor és László, akik akkor 14 és 12 évesek voltak, kigyalogoltak egy közeli erdőbe, ami talán 2½ -3 km-re lehetett tőlünk, ahol kivágtak egy kis fenyő csemetét és hazacipelték (ami egyébként törvényellenes volt, ezért úgy intézték, hogy sötétben érjenek haza vele).
Természetesen arra nem is gondolt senki, hogy majd valami ajándék kerül alá, hiszen örültünk, hogy a mindennapi betevő falatunk megvolt. „Most nagyon-nagyon szegény a Jézuska – ismételgette édesanyám – az idén biztosan nem tud eljönni hozzánk!" Hét éves fejjel is beláttam, hogy ha szegény a Jézuska, mint mi vagyunk, akkor bizony nem tud hozni semmit.
Azért a bátyáim felállították a karácsonyfát a nagyszobában, ahol volt egy cserépkályha, amiben éppen csak annyit tudtunk tüzelni, hogy éjszaka ne fagyjunk meg. A kályha mellé került a karácsonyfa a szoba sarkába.
Julika nővérem, aki akkor 19 éves volt, papírból vágott ki díszítő figurákat, mégpedig színes papírból, amit el se tudok képzelni honnan vett. Még a rendes papír (meglehetősen rossz minőségű) is luxus számba ment, nem hogy színes! A papírfigurák mellé pedig ezüstre és aranyra festett diókat aggatott. Ezüstre és aranyra! Megáll az eszem, ha rágondolok. Honnan vette? Még a mindennapi élethez szükséges tucatnyi dologhoz sem lehetett hozzájutni. Örültünk, ha csak a nap egy részében korgott a gyomrunk az éhségtől. Az is csak azért volt, mert sem a németek, sem a szovjetek nem vitték el a kukoricát. Gondolom, mindkettő használhatatlannak minősítette. Mi pedig ledaráltuk és édesanyám kukoricalisztből sütött kenyeret, málét, reggelire főzött belőle puliszkát. És puliszka volt a reggelink hónapokon keresztül. Puliszka, kukoricakenyér, málé! Hónap hónap után! (Annyira megcsömörlöttem a fogyasztásától, hogy a mai napig sem vagyok hajlandó hozzányúlni a kukoricához semmilyen formájában.)
Eljött karácsony estéje. A szobában rég nem tapasztalt, barátságos meleg volt. Bátyám, hosszú sorban állás után, néhány hasáb fához jutottak, külön-külön, amit egy rozoga kézifűrésszel darabokra vágtak, majd felhasogattak és így volt lehetséges befűteni a szobában. Milyen fantasztikus érzés volt háttal nekidűlni a meleg cserépkályhának!
Természetesen a karácsonyfa alja üres volt, mindannyian tudtuk, hogy a Jézuska nagyon szegény volt azon a télen és nem tudott hozni semmit. Ezt édesanyám elmondta nekem sokszor, hogy jól belevésse a buksi fejembe. Azért körbeálltuk a kis karácsonyfánkat. Nekem szépnek tűnt, a sok színes papírfigurával, meg a szebbnél szebb ezüst és arany dióval, még akkor is, ha a Jézuska nem tudott hozni semmit nekünk, mert hát ő is olyan szegény volt, mint mi. Ahogy néztem aranyos kis karácsonyfánkat, észrevettem, hogy mégsem teljesen üres az alja. Egy csodálatosan szép, nagy narancs volt ott, egy cédula hozzákötve egy szál pamuttal. Szótlanul, elbűvölve néztem. Julika nővérem bíztatott, hogy nézzem meg.
Benyúltam a kis karácsonyfánk alá és kezembe vettem a narancsot. A cédulára, Julika nővérem gyöngybetűivel az volt írva: „Gyurikának szeretettel a Jézuskából." (Julika nővérem tanított meg írni-olvasni 1944-45 telén, mivelhogy akkor nem volt tanítás.)
Csak tartottam a kezemben azt a mesebeli narancsot, és úgy tűnt, hogy nekem hozta a Jézuska a legcsodálatosabb ajándékot egész Debrecen városban.
Julikának adtam a kincsemet, hogy hámozza meg. Ahogy hámozta, a fantasztikus narancsillat betöltötte az egész szobát. Majd gerezdekre szedte a felét és ideadta. Vittem egy-egy gerezdet édesanyámnak, meg Gabi és Laci bátyámnak is, végül Julikának kínáltam egyet, mert így tanította ezt nekem édesanyám. De senki nem fogadta el. Nem értettem miért. Kissé zavarosak lettek a dolgok a fejemben. Édesanyámhoz fordultam: „Édesanyám, nekem azt tetszett tanítani, hogy amim van, osszam meg a testvéreimmel, most meg senki nem vesz el tőlem egy gerezd narancsot ". Édesanyám homlokon csókolt, és elvett tőlem egy gerezdet, majd mindhárom testvérem egyet-egyet. (Most, hogy írom ezen sorokat, érzem, hogy egy forró könnycsepp gördül végig az arcomon. Drága szeretteim emléke igencsak rám nehezedett.)
A maradék narancsot megettem én. Olyan finom volt, hogy ma már tudom, sehol a világon nem volt soha, és nem is lesz soha olyan fantasztikus ízű narancs, mint az én karácsonyi narancsom volt 1945-ben.
Azóta gyakran elgondolkodtam, hogy ugyan honnan kerítette édesanyám azt a narancsot. Hiszen mást is alig, vagy egyáltalán nem lehetett kapni, mert egyszerűen nem volt. De narancsot, amit valahonnan délről kellett Magyarországra hozni! Édesanyám, szegény hamar elment. 1956 vihara után csak két alkalommal találkoztam vele, 1966 és 1968-ban. S bár volt eszemben, hogy megkérdezzem tőle, a viszontlátás öröme gyorsan kiverte a fejemből. Később Julika nővéremtől akartam tudakozódni, de mire hazaértem, minden alkalommal elfelejtettem. És szeretett nővérem is elment közülünk már több, mint 15 éve. Így hát semmi esély nincs arra, hogy valaha megtudjam.
Lehet, hogy valóban a Jézuska hozta.
Azóta már sok ajándék volt számomra a karácsonyfa alatt. Legtöbbről rég elfeledtem, hogy kitől, mikor kaptam, de annak az egy narancsnak az emléke visszajön minden alkalommal, mikor egyet hámozni kezdek, ami szinte minden nap megesik.
Mert karácsonyi narancs csak egy volt az életemben.
(Szeged, 2015 szeptember)

Markó Imre: **Szép ifjúság, nótás kedvem jöjj vissza egy szóra-vagy kettőre-vagy háromra.**

'Az Ifi Brigád teljesít'. A Gödöllőtől 5 km-re fekvô József Főherceg arboretumot szemelte ki a 'nép' egy tank alkatrész raktár építésére. 1951 nyarán kezdődött az épületek alapjainak előkészítése. Régi haverok, heten mint a gonoszok, elszegődtünk mint az 'ifi brigád' kubikus munkásnak. Legelőször a díszfákat távolították el a munkálatok. Utána a feltalaj eltávolítása, majd az alapok feltöltése következett. A munkagépek: markoló (backhoe), rakodó (loader), tehergépkocsik billenthető rakodó felülettel (dump trucks), hengerek és lapátok, gereblyék, kapák, szamaras kordék. Egyik legjövedelmezőbb feladatunkat a 'tereprendezés' alkotta: kiválogatni az ágakat, gyökereket a töltésből egyengetés előtt, azután kapával, gereblyével elegyengetni a töltés felületét hengerlés előtt.
A munkagépek gyakran szorultak karbantartásra, javításra. Mikor működésképtelenné váltak, kézi szerszámok és a szamaras kordék végezték a munkákat érdekes vegyületben: a markoló vagy rakodó helyett ásó, lapát, a tehergépkocsik helyett a kordék, attól függően, hogy melyik-melyik gép döglött be. Így esetenként a teherautót lapáttal rakodtuk, vagy a kordéket a rakodó géppel. Egyedül a tereprendezés és a hengerlés módja történt változatlanul. A tereprendezésnek az volt a legnagyobb előnye, hogy a felmérését körülményesen és nehezen ellenőrizhetően lehetett elvégezni. A

brigádvezető ceruzája pedig jó vastagon fogott. Így mire a hónap végi összegesítésre került a sor, kisült, hogy az Ifi brigád túlteljesítette a viharsarokból felkordézott hivatásos kubikusokat. Kaptunk is a vezetőségtől dicséretet, elismerést, amit nehezen tudtunk plépofával, vigyorgás nélkül méltányolni. A kubikusok 'mégsem' késeltek meg bennünket.
A nyári keresetből futott egy kirándulásra az 'Angol' (kommunista nyelven: Vidám) Parkba és egy vadonatúj öltönyre. A brigád tagjai közül kettő orvos, kettő mezőgazdász ('magyarul': agráros) és három pedig mérnök lett.

□

'Hajrá Vörös Traktor - avagy 'Double your money, double your fun' (Wriggley's gum commercial). 1951 tavaszán tudtuk meg, hogy a 'Civil a pályán' filmezéséhez statisztákat keresnek napi 10 forint díj jutalomért. Ferrari Violetta játszotta a 'femme fatale' szerepét, Latabár próbálta vidítani a közönséget és egy Soós Imre nevű szúnyogcsődör és izomgörcs egy élsportolóvá edzett hősszerelmest alakított. Ami röhelyesebben sült el, mint Latyi esetlenkedései. Minden esetre az osztályunk szép számmal meg is jelent a csepeli foci stadionban. A 10 forintot akkor kaptuk meg, mikor a szerepünket befejezvén kivonultunk a stadionból. Az egyik szemfüles kisdiák felfedezte, hogyha gyorsan visszamászik a stadion kerítésén valahol a kaputól látatlan helyen, ismét felszed-heti a 10 forintot. Buzgón követtük a 'jó' példát. Ha jól emlékszem, egy szalámis zsemlye 2 és egy mozijegy 1,30 forintba került.

□

'Munkára, harcra kész'. Ahogy legtöbbünk emlékszik, ezt a szocializmus megvédésére és építésére tanító mozgalmat 1950 évére a hatóságok 'népszerűvé' tették. Iskolák, munkahelyek szervezték a felkészülést és vizsgáztatták az ifjúságot, dolgozókat. Az osztályunk sok tagja addigra már kilenc éve együtt járt és kifejlesztette az egymás iránti segítőkészséget. Mire sor került a felkészültségünk bizonyítására, ismertük egymás tehetségét vagy az ellenkezőjét és ahhoz mérten osztottuk el a vizsga ágak teljesítésének szerepét: a leghosszabb lábú srác teljesítette a távolugrási követelményt a csapat tagjainak. Sorra, mindnyájan odaadtuk neki az igazoló cédulánkat és az eredményt kinek-kinek az igazolványába a vizsgáztatók bejegyezték. Több százan vizsgáztunk, de vigyáztunk, hogy elosszuk az időzítést, nehogy valaki gyanút fogjon. A magasugrást egy teniszező végezte, a labda hajítást (gránát dobás helyett) egy hosszú karú, széles vállú, a fekvőtámaszokat pedig a legrövidebb karú diák (short lever arm), stb. Csapatunk érte el az egyik legjobb eredményt és vidáman büszkélkedtünk közösségi szellemünkkel.

Agnes and Julianna Barabas: **Written by the daughters**

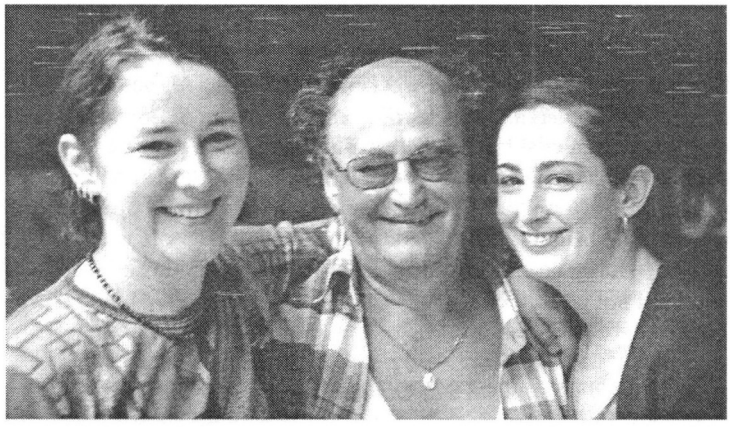

When the wind and lightening storms would come to northern Alberta, they would sometimes come hard and dry. The gales would sweep through the bottom 40, as we called the pasture beneath the picture windows of the home our Dad built for our family in Smith (aka Mirrorlanding for the locals). I know this is my first memory of him because the tall grasses came well above my head as Dad took my sister Agnes and I to walk down into the middle of that living sea. Bundled and wrapped almost into balls, we would all lie down and watch and listen to the wind, the lightning, the thunder. Here we lay for what seemed like hours, and the storm was a lullaby, a life-long reminder that when Dad was with us, we were safe. When the rain finally came, if it came, in we would go, chattering and exclaiming at the best cracks of thunder, the most spectacular bolts of lightning, the swoosh and roar of the wind in the grasses and trees singing as aspens do. For this gift - of the ability to watch and even enjoy the storm - I am forever grateful to my Dad, Apukám - Barabás József.
He gave us so many things, in his quiet and carefully considered way. When he called for the Kelvinator, he taught us the malleability of language, how one thing can become another and how the meaning of words can evolve. Some of you might remember how the Kelvinator fridge advertisements made them out to be capable of pretty much anything. So when Dad needed a tool, the 'right' tool, he would call for the Kelvinator. Somehow, we always managed to figure out which Kelvinator was the one for that moment.
As soon as we could walk, he taught us to measure our path with our bodies and our eyes. "How many steps to that tree? How big is your foot? Almost twelve inches? Only eight? Okay, so how many feet to that tree? Walk it out!" And then, once we had learned to measure with whatever tools were at hand, he stepped it up. "Look to that sign - how many feet, how many meters? Look with your sense of the distance and guess". And in guessing, again and again, we learned to take stock of the world, to know our physical place in it, and the distance of things, the height, the presence.
Later, when we joined him at Pelican Spruce Mills in the summers, after the long days in the bush, we learned the trees and the plants and that they had names not only in English, but also 'Magyarul', and in Latin (so what is in a name? Is it not exciting to know the range and difference of perception of one thing from language to language). Agnes recalls thinking to herself "Wow, Daddy is really smart" - and that he was so smart despite what she perceived as a youngster to be very humble beginnings. She was and is very proud of what he made of himself.
When the torrential rains would patter out the stay home rhythms on the tin roof of the logging camp, we sat at the long dining tables on the wooden benches, large maps spread in front of us and hand color the cut blocks, carefully and slowly doing the work that now takes moments by computer and printer. And in translating the notations that Dad had made from our walks and observations, we also developed maps in our minds. We do not get lost, Agnes and I. The ability to draw and keep those internalized maps I had thought was inherent to all. It was not until I was well into adulthood that I realized that it was yet another of the gifts that Dad gave us..
One of those walking trips, Dad has told in this issue of an accident Agnes had on the deadfall deep in the woods. To the two of us, Agnes and I, it would have been easy to fall into fear and collapse with shock. The blood that soaked her jeans ran up her thigh almost to hip and down to her ankle on that leg. Dad never liked the sight of blood, but Agnes recalls how calm and

composed he truly was despite what she knew to be a potentially dangerous situation - she was seriously hurt, and we were deep in the muskeg two kilometers walk from our Argo. His strength helped push us both along to get through it together safely. She learned how valuable a skill this can be in life and it has helped her greatly on several occasions.

I look back at the photos of all of you in those years before and shortly after coming to Canada, and I see how you talk of our Dad's quiet and deep gaze, his studious ways. This careful and considered approach to the world - to widen your eyes, place your finger on your lips as though schussing yourself, and to look and listen - this is the picture of our Dad that I hold in my heart, and when I am at my best, emulate.

With this careful looking came thinking deeply about the observations of the world - and the ability to think abstractly, to extrapolate. Dad, like all of you, is a practical scientist, and in that taught us of the possibility of things. He would draw out the scenarios, you can do it this way, or maybe this way, or that way and while there may be a best way, the best way might shift given this element or that element. At the end of whatever it was, he showed us how to understand all the angles of a situation, weigh out the positives and the negatives and ultimately solve the problem.

All the while, stories of his brothers and sisters and cousins, Mama and Papa, life lived simply but fully and what seemed to us a different world in Hungary. When the elementary school was teaching us about the Soviet Union in social studies, he was able to balance the fear that was laced through the texts with stories of the young soldiers sharing candy in the streets - it made them human instead of instruments of war as was sometimes portrayed at the time. When we would sit to our meals, we learned the sweetest meat is closest to the bone, and that all the parts of the animal could be enjoyed - we ate the chicken feet, the neck but oh how disappointed he was that we did not like the liver, the gizzards, such delicacies. Looking back, I wish I had the palate for those things as a youngster, but I have them now, in large part for having watched Dad savor these things, and be thankful and appreciative of every morsel. He taught us how to enjoy even the simplest things, and be happy to the fullest with what is in front of you.

Long before the hipsters were sipping lattes and eating pork belly, Dad would pick the pale yellow peppers, the dry sausage and bacon and we would convene to cook all day with red wine in hand and rye bread over the fire out back, dripping bacon onto it to snack with the 'lecsó' cooked. Cabbage noodles, goulash, paprikás and cucumber salad were my first cooked meals away from home. We travelled through food, Dad bringing spices and recipes from Japan, China, India, Africa into our rural kitchen.

When he took us back to Hungary to meet Mama, it was a shock to the community we lived in. You are going to Europe and taking your kids? What about Disneyland? What about trips to Hawaii where the kids get left behind with the grandparents? We met our Nagy Mama, also Julianna. I remember looking at her eyes, her wide open strong face, and seeing that I was named aptly for her. We met our cousins - and took pictures of the three Agnes's and the four Julianna's. To this day it amazes me how we did look like each other - the big brown eyes of the Juliannas', the olive skin and curly dark hair of the Agneses'. Before that trip, our names were foreign even to us - it was many decades before Agnes or I met another who bore our same names in Canada. But after seeing where we came from, who we were through Dad, the names were easier to wear - we were proud of them as markers of our family.

While in Kecel, we attended church with our Nagy Mama and then with our aunties and cousins. The beauty of that church, the air and lift of its interior, made it easier to understand Dad's faith and its beginnings. When I was striking out as a teenager, he encouraged me to always say yes to an invitation to church, no matter what faith my friends were. I always did, and my circle of friends benefits greatly from the diversity.

We came to understand that we were rich, not for the things we owned but for the relationships we had with our family, our friends. Sometimes Dad's ways were strange even to us, for the ways of Hungary were not the ways of Canada - but even in this, we learned that there is not just one way to live. Dad taught us tolerance, by example, even when he himself struggled with the chafe points between his understanding of the world born from rural Hungarian life and the sometimes bigoted realities of rural northern Alberta.

When I was two years old, the 'Váris' - Uncle Mickey and Aunty Elizabeth came to Smith to visit us. Mum would have been pregnant with Agnes. They stayed the weekend, and over the farewell dinner, one of them made a joke that I should go back to Edmonton with them for the week. They all laughed, but while they were busy saying their goodbyes, I met them at the door with my trench coat on and a little blue hard sided suitcase packed and said I was ready to go. They were all shocked, but when I stuck to my resolve, Mum and Dad let me go. I apparently waved 'Bye Mummy, Bye Daddy' and spent the whole week with my Aunty and Uncle and de facto cousins Tünde and Robert - and did not cry once.

Think of your own children at age two. Look at the children around you this age now. I did not remember this story, it was told to me by Mum, Dad and Uncle Mickey and Aunty Elizabeth. But as an adult seeing what a two year old is these days, I cannot imagine any of them doing such a thing. It was in my very blood and bones to be able to pick and go - much as you all had to - and to be able to enjoy life wherever I go. I thank Dad for that, and for all the times he encouraged me to go and chase my difficult and exasperating dreams. But I also thank all of you for your courage in leaving and for staying, for making a life here in Canada but continuing to be essentially Magyar.

Dad gave the very best of himself to us, and still does. While Dad rightly remembers aims of lawyer and judge for Agnes and I, in my heart I always wanted to be a writer. I had put that goal on the back shelf of my subconscious for decades - but in starting this writing process with Dad for these stories, he has inspired me again to return to this love of the word and the story. I appreciate the opportunity to tell this story now, and hope that more us first generation kids can tell their memories, too, while our parents are alive to read them - I invite it for all of you.

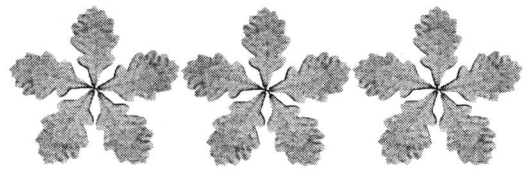

Imre Marko: **Why don't you flood the bastards?**

As I mentioned in an article published in the Oct. 15, 2006 Kapocs, I have worked on the Whatcom Creek Flood Management project for the City of Bellingham in the early 1980's. That experience provided me with an inside view into the modus operandi of environmental advocacy groups.

Whatcom Creek may be the shortest urban stream in the US: originating in Lake Whatcom and discharging into Bellingham Bay after a four mile run completely through city territory. Over time urban development encroached progressively on the Creek's flood plain. The increase of run-off resulting from the elimination of pervious surfaces and the gradual restriction of the stream channel led to more frequent flooding along and in the vicinity of the Creek. A dam at the outlet from the Lake provided control of the flow into the stream. Since the City lacked any kind of control of development outside and up-stream of its corporate limits, as the volume of flows increased from developments outside city limits, the effectiveness of the control diminished. At the same time the City and other effected parties signed an agreement that obligated the City to keep the water level in the Lake high enough to keep the boat docks along the Lake's shore operating and low enough to prevent flooding of the adjacent properties. Catch 22.

As most of us dealing with run-off and resulting flooding, know, flooding forecasts depend on unpredictable frequency of occurrence. Flooding usually occurs for a short period of time. In small drainage basins it may be over in a day or two and people forget about it by summer, for sure. Thus convincing the public of the need for improving flood management becomes a difficult endeavor.

Being aware of the increasing risk of flooding, the City attempted to acquire property rights for a project that would increase the flood conveyance capacity of the creek. After years of reaching out by the City, some of the owners of affected lands kept refusing to cooperate. The City - as many public agencies - suffered from poor public image, regardless how hard it tried to do the 'right thing'.

So, when a real rain storm descended on the tributary area of the Lake and of the creek in January 1983 and the dam had reached its holding capacity, a major flooding became imminent. In his frustration, with the lack of cooperation from property owners, the Mayor reportedly called the maintenance engineer with the famous question: "why don't you flood the bastards?" The engineer opened the flood gate and in less than a day, the results showed along the stream and beyond.

Having experience in the documentation of conditions from my previous positions, after an hour of persuasion, we were in the sky taking photographs. It was one of those rare cloudless winter days with temperatures around 15°C. The photos came handy at the public comment meeting come next summer.

In the mean time, the City has retained the services of a multidisciplinary consulting firm from Seattle. When the public comments period began, all kinds of self proclaimed and 'official' experts as well as other 'stake-holders' crawled out of their hiding and made demands for 'amenities' in the project. As I mentioned in my earlier article, one such expert came forward from the Huxley College of Environmental Sciences insisting, that we replace black berries and plant reed canary grass as mitigation for the adverse environmental impacts, two species that were declared invasive and undesirable anywhere, let alone in stream beds in the case of the latter plant. According to the grapevine, the 'professor' who advocated these plantings, enjoyed a romantic relation with the fish biologist of the US Fish and Wildlife Service, thus we had a difficult time talking her out of it.

A day before the scheduled fish count intended to prove the great habitat the stream provided and as an opportunity to exact some frivolous mitigation measures from the project, the City crews observed that a tanker truck of the fisheries agency released juvenile fish in the uppermost reaches of the stream. With this discovery the expectation of frivolous mitigation dissipated. Then fortunately the State's field biologist described the parameters for fish resting pools to be constructed in the rock outcrop that hindered fish passage. Jack hammer, grout, get in and get out, and forget sort term adverse effects - that's all he wanted. The experience demonstrated the difference between the regulatory bureaucrats of questionable integrity and the field personnel's sincere and pragmatic approach.

As summer approached, the consultants were ready with the presentation of the project to the public. The consultant assigned a project engineer in her 8th months of pregnancy. Now who would attack a project with such and engineer? The photographs from the winter flooding adorned the walls as a reminder. All in all, the project proceeded and everybody lived dry - for a while - I suppose, until further developments in the City and in the tributary area that exceed the flood protection limit afforded by the project. Kulacs may provide a report on the current situation.

(Sept.15, 2015, Eugene, OR)

Pintér László: **Versek**

HALÁSZSAS/Bald eagle - *Haliaeetus leucocephalus*

Egy öreg fenyőfa megcsonkult tetején
Magasztosan pihen, fehér toll a fején.
Mint király a trónján, jobbra-balra elnéz,
Ő a vadász-halász, lehet is ő merész.
Repülése csendes, nem is erőltetett,
Sötétbarna szárnya épp, hogy libeg-lebeg.
Sasszeme kinézi a tengeri halat,
Amit nagy ügyesen a vízből kiragad.
A visító hangja oly' különös neki,
Mikor zsákmányáért egy másik kergeti.
Tavasszal párosan nagyokat játszanak,
Égi balettjükből a hűségük fakad.

Thompson Sound, 1996. ápr. 28.

LUCFENYŐ - *Picea sitchensis*

Karácsonyfának megvenni szörnyű,
Szúrós a tűje, mint a varrótű.
Öregebb korban lelóg az ága,
Betegnek látszik a lankadása.
El tud pedig élni párszáz évig,
Nagyságát hatvan méterrel mérik.
Átmérője lehet három méter,
Ilyen nagyságot csak kevés ér el.
Fája finom, egyenletes, fehér,
A legtöbb fafajtánál többet ér.
Hogyha kiszárad, könnyű, de erős,
Ezért Japánban a fája kellős.

A háború alatt vadászgépek
Váza készült belőle avégett,*
Mert fája könnyű, mégis rugalmas,
Nem könnyen hasad, éppen alkalmas.
Vizenyős talajt a luc nem bánja,
Az sem baj, ha vízbe ér a lába.
Legszebben nő régi öntéseken:
Kavicsos föld, s lentebb víz is legyen.

Thompson Sound, 1996. május 1

ÜGYES-BAJOS DOLGAINK

A SOPRONI ERDŐMÉRNÖKI FŐISKOLA VOLT HALLGATÓI,
AKIK AZ 1956-OS MAGYAR FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC KÖVETKEZTÉBEN
A UNIVERSITY OF BRITISH COLUMBIA KERETÉBEN, VANCOUVER, KANADÁBAN
FEJEZTÉK BE TANULMÁNYAIKAT 1957-1961 KÖZÖTT,
KÖZÖS ELHATÁROZÁSSAL EREDETI ALMA MATERÜK JÖVENDŐ DIÁKJAI SZÁMÁRA

A KANADAI SOPRON ALUMNI EMLÉKÉREM

NÉVEN KITÜNTETÉST ALAPÍTOTTAK,
AMIT ÉVENKÉNT, 2016-2056 KÖZÖTT,
AZ ERDŐMÉRNÖKI KAR VÉGZŐS ÉVFOLYAMA ITÉL ODA AZON TÁRSUKNAK,
AKI LEGTÖBBET TETTE A SELMECI HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSÁÉRT.
LEGYEN EZEN EMLÉKÉREM
A SELMECBŐL FAKADÓ ÖSSZETARTÁS SZIMBÓLUMA
VANCOUVER, BC, 2015 ÁPRILIS 14

Sopron Alumni csoportunk tüzetesen megtárgyalta korábbi magasrangú magyarországi látogatóink javaslatát: nevünk és egyedi történetünk emlékezetben tartása érdekében évenkénti kitüntetést alapítani az 1956-ban elhagyott Alma Materünk jövendő diákjai számára.
A határozat hamarosan megszületett de a kitüntetés formájáról több összejövetelen váltottunk egymással véleményt, aminek eredményeként döntöttünk: a Nyugat-Magyarországi Egyetem 2011-es tanévnyitó alkalmával a főépület aulájában elhelyezett bronz plakett mintájára készíttetni 8 cm átmérőjű és 6 mm vastagságú emlékérmeket. Elgondolásunk szerint az érmeket az Erdőmérnöki Kar dékánja nyujtja majd át a fentebb látható, az érmekkel együtt adott oklevél szövege által megfogalmazott eljárás alapján, remélhetőleg az egyetem záró vagy nyitó ünnepségei alakalmával.
2015 szeptember 9.-én 40 díszdobozos érmet postáztunk Sopronba, a Erdőmérnöki Kar felügyeletére bízva. Ha terveink beválnak, az első érmet 2016-ban nyujtják át, a negyvenediket - az utolsót pedig 2056-ban, öreg Alma Materünktól való megválásunk 100. évfordulóján. Az érmek talán hírmondóink maradnak.

Emlékérmünk első díjazottjai

Grátzer Miklós, alias 'Kulacs' Sopron Alumni közösségünk nevében, 2015 szeptember 18.-án soproni látogatása alkalmával hivatalos keretek közt adta át a **'Sopron Alumni Emlékérem'** első két tisztelet példányát **Winkler András** volt rektornak, aki 1990-es 'visszafogadásunk' kezdeményezője és kivitelezője volt és **Faragó Sándor** jelenlegi rektornak, aki a továbbiakban is mindent megtett, hogy igazán 'otthon' érezzük magunkat régi Alma Materünk kebelén.

T A L Á L K O Z Ó K

Ebéd – 2015 április 14

A szép idő ellenére (talán amiatt?) többen lemondták részvétüket, de így is 29-en jelentünk meg havi ebéd-találkozónkon. Legmesszebbről jöttek Magasi Laci és Sári, Fredericton, NB-ból, a vancouveri lakosú após-apa Babinszki Imre kíséretében. A 'szigetiek', a törzstagoknak számító kontingens hiányában is szépen képviselték magukat, a ritkán látott Szamosi Gabi és a még ritkábban látott, elnökünk által 'Arizoniaknak' nevezezett (a telet elkerülendő rendszeres délre való vándorlásuk okán) Varga Pali és Jancsik Karcsi személyében. Szintén nagyon szívesen látottak voltak Victoriából (a 'szerkesztő' önző megitélésében, mert ezáltal postai díj nélkül kerülnek az új Kapocs számok kézbesítésre) Viszlai Jancsi és Éva. (Minden humoros megjegyzést félretéve, a Kapocs szerkesztője itt szeretné megköszönni és elismerését kifejezni Viszlaiéknak és minden 'szigetinek' önzetlen vállalásukat a sok munkával járó ottani kézbesítésért, amivel sokban támogatják lapunk megjelenését). Öröm volt látni Emiliát, aki apját, a hiányzó Pintér Lacit jött keresni és maradt velünk, mert otthon érezte magát körünkben. Megtisztelő számunkra, hogy Szász Julika, a nem kis szervezést igénylő utázás ellenére is mindig talál módot közénk jönni. A mindig elfoglalt Palkovics Jancsi ez alkalommal erősítette volt ötöd-éveseink táborát.

-Elnökünk javaslatára fejhajtással emlékeztünk meg Ambach Mihály és Tóth József elhúnyt társainkról;

-Kulacs mindannyiunk sajnálatára bejelentette, hogy szemoperációja nem sikerült, nem javított- inkább rontott látásán;

-közölte mindannyiunk helyeslésére, tisztelt barátunk Faragó Sándor soproni rektor állami kitüntetését, 'A Magyar Érdemrend Középkereszt' odaitélésével „a vadgazdálkodás és környezetvédelem területén elért kiemelkedő munkájáért és oktatási, kutatási és publikációs tevékenységeiért";

-közölte gondolatait a múlt találkozónkon felmerült javaslattal kapcsolatban, hogy Sopron Alumni csoportunk is alapítson nevünk és történetünk megörzésére, eredeti Alma materünk erdészeti fakultásán, a már működő ösztöndíjak mellett, egy évenként odaitélendő díjat: 2011-es kis kitűzőnk mását egy nagyobb emlékérem formájában. Hozott magával és bemutatott példaként díszes szalagon sportdíjakhoz hasonló érmeket. Szerinte a díjat a Kar utolsóéves diákjai itélnék oda egyik társuknak;

-továbbadta Kozák Tóni által említett hírt, hogy a UBC Erdész Fakultázs volt professzora, ...Taite, formálisan javasolta az egyetemi vezetésnek, hogy egy, a jelenlegi Erdész Épület mellett elhaladó utat, a mi emlékünkre, Sopron útnak nevezzék el;

A hozzászólásokban több gondolattal jártunk hozzá az említett témákhoz:

-Hajdú Cs javasolta, hogy emlékünk megörzésére a UBC Erdészeti Fakultás diákjainak is ajánljuk fel a tervezett érmeket;

-Józsa L felemlítette, hogy emlékünk megőrzésére a UBC-n már van több megfelelő és maradandó objektum, mint a székelykapu, a kópjafa a bronztáblával, a Juhász Gy plakett és tablóink leredukált változatai;

-Rétfalvi L javasolta, hogy az emlékérem legyen nagyobb és nehezebb mint a bemutatott példányok, amit majd a díjazott dísztárgyként inkább az iróasztalán tartana (esetleg 'levélnehezékként', ami által szem előtt lenne és praktikus célt is szolgálna). A hátsó oldalán megjelentethetnénk egy „ALMA MATERÜNK A KAPOCS AMI ÖSSZETART" szerű szöveget. Az 'összetart' szavat nagyon fontosnak tartja, mert abban mint 'magyar unikum' csoportunk példaként szolgálhat; -továbbá véleményezte, hogy a UBC diákjainak nem sokat jelentene egy ilyen érem és közölte (ritka) egyetértését Józsa megjegyzésével; -továbbá emlékünk UBC-n való megörzésére legjobb ötletnek a Kozák által említett javaslatot tartja, amit meg lehetne toldani egy bronztáblával, ami magyarázatot adna érdeklődőknek, hogy mi a jelentősége a 'Sopron' szónak; -végül megjegyezte, (de csak a 'bajúsza alatt'), hogy tényleg öregszünk, ha már ennyit foglalkozunk örökségünkkel!;

-Nagy M bejelentette, hogy 11 Sopron Alumni jelent meg a Szanyi Laci emlékére tartott szentmisén;

Az elnök a megjelentek támogatását kérte (és kapta) az éremmel kapcsolatos dolgokban, miután vállalkozott a 'papírmunka' elvégzésére és megkérte Rétfalvi L-t, hogy nézzen utána az 'éremverésnek'.

Az 2015-ös tavaszi Kapocs a megjelenők közt kiosztásra került. *(A Szerk.)*

Találkozás Németh Zsolttal – 2014 április 25

A vancouveri 'Magyar Ház' által, fennállásának 70. évforduló megünneplésére megrendezett gálaestre meghívott díszvendég, Német Zsolt a Magyar Parlament Külügyi Bizottságának elnöke kérte Ódor Bálint nagykövetet és Molnár Andre tiszteletbeli főkonzult, hogy ittléte alatt hozza őt össze egy rövid találkozóra néhány Sopron Alumnival. A UBC Golf Club éttermében történt találkozóra a 'rövid' kifejezés volt a legjellemzőbb, ahol az általános zaj és a látogatók szűkreszabott ideje nem adott alkalmat érdemleges eszmecserére. *(A Szerk.)*

Ebéd - 2015 május 12.

-Sokan jöttünk össze ma, még olyanok is akik nem jelentkeztek. A szokásos csámcsogás után, 12:45-kor Kulacs bemutatta két társunkat, akik régen nem vettek részt az ebédeken, mert messze laknak innen. Kerekes Józsi és Tóth Géza után Tuskó Csaba két vendégét mutatta be Magyarországról.

-Sopronban, Sarkady S. új könyve fog megjelenni az 56-os forradalom eseményeiről fényképekkel (CAD40 postai költséggel). 57-ben otthon rólunk azt mondták hogy rabszolgák lettünk Kanadában, de hamarosan megváltozott a nézet és kezdték értékelni, hogy mi sikereket értünk el Kanadában.

-Kaposváron lesz az otthoni erdészeti gyülés idén. Az otthoni erdészeti ujságban volt egy cikk amiben a kanadai és otthoni erdészek közötti veszekedésekről irnak. Ez teljes félrevezetése a valóságnak.

-A Sopron Divison emlékérméről volt beszélgetés, amit egy végzős diák kapna minden évben Sopronban. Az egyik javaslat az, hogy azon bronz dísztábla mintájára készüljön, amit 2011-ben helyeztünk el Sopronban a főépület aulájában. Rétfalvi már beszélt a vállalattal akik kitűzős jelvényeinket csinálták korában. A bronz érem kb. 8 cm átmérőjű lenne és 3 mm vastag. Józsa Erika véleménye az volt, hogy fából kellene faragni és erdészek kapják meg. Kulacs szerint a pénzügyi alap már megvan. Csak nagyobb számban csináltassuk, mert tiz év múlva már nem leszünk elegen, hogy újra kezdjük a keresgélést. Megszavaztuk, hogy Rétfalvi és Grátzer fogják elintézni a részleteket.

-A Kapocs számára kellenek az irások, (sajnos Kulacsnak nem lesz ideje irni a Division történetéről a következő kiadásba).

-Kocsis bejelentette, hogy a találkozó Nanaimoban augusztus 12-én lesz, szerdán.

-Palkovics otthonról kapott hirt, hogy mennyire értékelik a mi összetartásunkat; 1972-ben kezdtük a havi ebédeket; szeretné, ha mi is hangoztatnánk véleményünket arról, hogy mi is törtenik az erdészeti tevékenységekben otthon is meg itt is. *(Görgényi B)*

Ebéd - 2015 június

Ebéd - 2015 július 14

-Csak 25-en jelentünk meg. Az ebéd után Kozák Tóni bemutatta Dr. David Tait nyugalmazott tanárt a UBC-ről, aki a Sopron Lane utca nevet javasolta az egyetemnek. Válaszában megköszönte a meghivást és elmondta, hogy akkor jött neki az ötlet, amikor a folyosón látta a soproni tablókat. Akkor visszaemlékezett arra, hogy milyen jó hozzáállással lettünk mi UBC diákok, 1957-ben, nyolc hónap eltelte alatt.

-Kulacs átadott neki egy kis ajándékot, egy fényképet egy soproni utcáról, ahol egy helybeli fafaragó ninden utcának emlékművet farag. Aztán áttért az otthoni eseményekre. -Az Erdészeti Lapokban van egy megemlékezés Perlaki Ferencről. -Egy másik jegyzet megemliti, hogy az otthoni erdész lányok még a végzés után is összetartanak, évenkénti találkozókat szerveznek.

-Rétfalvi beszámolt az emlékérmek készitéséről. A soproni erdőmérnök hallgatók végzős évfolyama fogja megszavazni, hogy melyik évfolyamtársuk kapja meg minden évben. Csak egy nyertes lesz, 2016-ban az első és 2056-ban az utolsó. Kőrbeadta az érem tervezetét. Sajnos, a költségek megemelkedtek, mert a CAD nagyon leesett a U$-hoz képest. Emellett kérte, hogy ne felejtkezzünk el a Kapocsról sem, kell a sok személyi történet.

-Jövő hónapi ebédünket a nanaimói évenkénti összejövetel (augusztus 12-én, szerdán, 2 órakor) helyettesíti. Kocsis szerint a meghivón mi 'örök diákok' leszünk, nem pedig 'öreg diákok'. Másnap a balekok összejövetele lesz ugyanott.

-Baraksó beszámolt az ösztöndijakról. Nagyon kevés most a befektetési kamat, de idén 3000 dollárt küldtek Sopronba, hat diák kapott kb. 120 000 forintot egyenként belőle. Horváth Sanyi örökségéből is küldenek majd haza egy összeget. A UBC is kapott már abból.

-Szász Julika meghivta a társaságot a szokásos piknikre, ami idén szeptember harmadik vasárnapján lesz. *(Görgényi B)*

A volt IV. évfolyamosak találkozója - 2015 julius 28-30

Ahogy a gólyák minden évben visszatérnek Fertőmeggyesre, ugyanúgy a volt IV évesek is menetrendszerűen minden nyáron befutnak Harrison Hot Springre (Ez esetben a befutás az csak egy kifejezés és nem utal sebességre).

A három napos találkozó Jandó Tibor, a tőle megszokott és elvárt gondos előkészítése után julius 28-án kezdődött egy 'Isten Hozott' a hotelben recepcióval. Este mindnyájan átvonultunk a Black Forest étterembe, ahol kitűnő étel/ital választék volt. A legnépszerűbb választék a halfajta Schnitzel és Krumbacher sör volt. Másnap a közös reggeli után ki-ki élvezte a gyönyörű tópartot, séta utakat és természetesen a féltucat fürdőmedencét. Mondanom se kell, hogy a melegvízű dagonyázás volt a legnépszerűbb találkozó hely. Az esti banquet az erdészhimnusszal kezdődött, és utána megemlékeztünk az elmúlt évben elhúnyt társainkról. Tibor üdvözlő levelet olvasott fel Illyés Bénitól, Révész Mártitól, Tóth Gusztitól és Magasi Lacitól. Valós részvétel lélekben is lehet. Baraksó János barátunk jóvoltából 'open bar' működött. Később elszabadult a fényképezés. Harmadnap ismét közös reggelivel kezdődött és hosszú szívből jövő búcsúzással végződött. Felsorolok minden résztvevőt, mert ezek a találkozók egyre jobban seregszemlére módosulnak az idők folyamán: Jandó Tibor és Magda, Háhn Fülöp ás Elisabeth, Varga Pál ás Sharon, Takács jóska és Ági, Horváth Cz. Emil és Marjorie, Jancsik Károly és Isabella, Tolnai István és Joan, Grátzer Miklós ás Anni, Kapuszta József, Baraksó János, Szalkai András, Kósa Zoltán ás lányai: Marika, Cindy és Heidi. A Kósa lányok jelenléte (és még otthon is maradt belőlük!) külön örömet jelentett, fiatalos vidámságuk emelte a beszélgetéseket és zinesebbé tette a visszaemlékezéseket.

Minden évben érezzük a változásokat. Mindenki 80 felett van, már az ősz hajakból is 'homlok' lett és járásunk lasúbb és bizonytalanabb. Nem az autónkat, hanem a sétabotunkat hasonlítjuk össze (Tolnai Pista botjének agancs nyele van és irigyésre méltó mestermű, Tóth Géza készítménye.

Meleg és tele szívvel jöttem haza. Még a kivülállók is megérezték azt a mély hat évtizedes baráti szeretetet ami bennünk van, amit egymással megosztunk, és életünk alkonyán minden gátlás nélkül nyilvánítunk. Hogy a jövő mit hoz azt nem tudjuk és nem is akarunk jövendölni. De gazdag multunk és emlékeink megszépítik a jelent és a három napos jelen valóban szép volt.

(Kulacs, Bellingham, WA, 2015 julius 30)

Nanaimoi 'csúcs'-találkozó - 2015 augusztus 12

Az évenkénti összejövetelre 55-en jöttünk össze a Nanaimoi Magyar Házban. A fele Vanvouverből hajózott át, a másik fele pedig a szigetiekből állott. A konyhában jól ügyködtek, pontos időben felállhattunk az ebédet, elmondtuk az asztali áldást és jöhetett a leves. Sok köszönet Kurucz Marikánakés segitőinek akik már évek óta szervezik ezeket az összejöveteleket.
Elnökünk Kulacs kezdte a hivatalos mondanivalókat. Jelentette, hogy otthon megint volt egy ujságcikk rólunk, hogy mi milyen jól összetartunk ilyen messze a hazánktól. Bemutatott két új ösztöndijast Magyarországból, akik most érkeztek, hogy fentartsák a kapcsolatokat a kanadai magyarok és az otthoniak között. Elsőnek László szólt, röviden köszöntött minket. Mondta, hogy már évekkel ezelőtt látott egy filmet a nanaimoi találkozókról. Örült, hogy most ő is részt vehet benne. Utána Alexandra szavalt el egy verset.
Kulacs egy üdvözlő levelet olvasott fel Szy Máriától, amiben megemlékezett a múlt évi ebédről amiben Furi bátyánk utoljára vehetett részt. Utána az emlékéremről számolt be, ő viszi majd el a csomagot Sopronba. A soproniak fogják kiválasztani a nyertest minden évben, azok közül, akik a selmeci és soproni hagyományokat legjobban képviselik.
Szeptember 8.-án lesz havi ebéd-találkozó Vancouverben, a '31. Szász piknik' pedig szeptember 20.-án a szokott helyen (többen javasolták, hogy aki tud menjen korábban, segiteni Julikának Baraksó Jancsinak gratuláltunk, mert unokája Torontóban arany érmet szerzett evezésben. Utána elénekeltük, hogy „szeressük egymást, gyerekek".
Kurucz Marika szólalt következőnek. Köszönjük meg a Jó Istennek, hogy még jól vagyunk, élvezzük az életet. Megköszönte a szakácsoknak a munkáját és Pat Görgényinek a nagy kosár töpörtyűs pogácsát.
A következő lépés a csoportkép volt, mindnyájan kimentünk a Magyar Ház elé. Három órakor már jelezték, hogy odabent vágják a tortát, menjünk be. Draskóy Gyurka is kapott meglepetést, nyolcvanötödik születésnapjára emlékezve, külön tortát kapott, 85 gyertyával. Nekünk indulni kellett a komphoz, valaki majd megirja a nap további eseményeit és beszámolnak a másnapi balek összejövetelről is. *(Görgényi B)*

Balek találkozó - 2015 augusztus 13

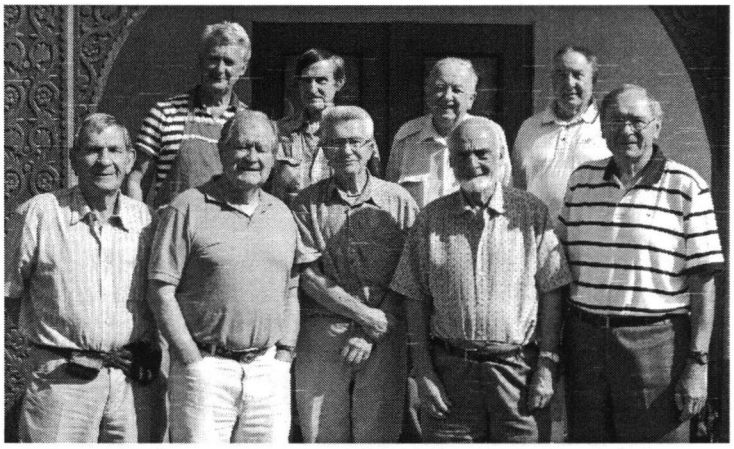

A Soproni Csúcstalálkozó másnapján a balekság színe-java találkozott a Nanaimo-i Magyar Házban. Tízen voltunk ott balekok (Báthy I, Draskóy Gy, Fodor Gy, Józsa L, Kocsis T, Kurucz J, Pintér L, Safranyik L, Simon J és Szabó Gy), plusz feleségek, testvérek, rokonok.
A reggeli 10 órakor kezdődött. Józsa és Szabó serényen szorgoskodtak a konyhában. Sült szalonna, tojás és pancake illata terjengett a légben. A bőséges reggeli után a társaság felkerekedett és elhajtott Coombs-ba fagylaltozni. Mivel a nap melegen sütött, a fagyizás ugyancsak jól esett. Kicsit böngésztünk a Coombs Country Market helységben is, amelynek fűvel borított tetején kecskék legelésztek békésen. Ezután az újdonsült Nanaimo-i lakosokhoz, Takács Jóska firmánkhoz, ugrottunk be. Jóska és Ági kedvesen meghívtak, hogy tegyünk látogatást új otthonukban. Kellemes időt töltöttünk ott görögdinnyén lakmározva.
Visszatérve a Magyar Házba, a Csúcstalálkozóról maradt ételekből (tyúkhúsleves, rántott csirke, tökfőzelék, mákos tészta) fogyasztottunk mielőtt szétszéledt volna a balekság. Mindnyájan jól éreztük magunk. Hálás köszönet a 'Józsa Clan' tagjainak odaadó munkájukért. *(Báthy I)*

Ebéd, 2015 szeptember 8

-Nagyon kevesen jöttünk össze, a szigetiek nagyjából elmaradtak. Józsa L köszöntötte a társaságot mert Gratzerék Sopronban vannak. Az ebéd után avval kezdte a társalgást, hogy az unokái voltak itt látogatóban, nagyon élvezték a környezeti változást, különösen azt, hogy huga kerjében sárgarépát húzhattak ki a földből, krumplit áshattak ki, meg babot szedhettek. Meglátogatták Adamovich tanárurat, aki jó hangulatban volt. Most volt 94 éves, szeretné megérni a százast. Vittek neki egy kis bort, amit nagyon

szeret. Kivitték az otthon körüli kertbe, élvezettel nézelődött.
-Utána köszöntöttük a két vendéget Magyarországról. Noémi Fekete, Draskóy Gy vendége három gyerekes anyuka, aki angol tudását jött javítani nyelv-vizsga letételére. Görgényi Livike pedig sok év után jött megint látogatóba bátyához. Mindketten örültek, hogy megismerkedhettek a soproni társasággal.
-Faragó Sándor Sopronban egészségügyi bajokkal küzd. -Molnár Andre megy Sopronba, meglátogatni Orbayékat. -Simon Joskának tegnap volt a születésnapja. Jandó Tibi mondta, hogy Komlóssy József jól szerepel otthon, beszélt a Sopron Divisioról Sopronban.
-Rétfalvi említette, hogy a sok egyetemi újraszervezések ellenére Sopronban Egyetem marad, négy fakultással. -Az emlékérmek elkészültek. Kulacs vitt kettőt magával Sopronba, kitüntetni Faragó Sándor és Winkler András rektorokat, akik legtöbbet tettek elszakadt csoportunk visszafogadásáért.
-Puskás Laci és Zsuzsa otthon volt a nyáron, sokat utaztak, Selmecbányára is eljutottak. Meglepte őket egy soproni diákcsoport ott, szép erdész ruhában. Sajnos, azok semmit sem tudtak a Sopron Divisioról, Vancouverről, az egyetem történetéről vagy a Kapocsról.
Draskóy Gyurka megköszönte a 85 gyertyás tortát amit Nanaimoban kapott.
A Szász piknik szept. 20-án lesz, Julika szeretettel vár mindenkit.
-A nyugateurópai soproni találkozó jövőre május 14-én lesz, Baden, Svájcban. *(Görgényi Béla)*

31. Szász Piknik, 2015. szeptember 20

Megtörtént a már szokásos összejövetel a tanyán. Sajnos ez nap esett az eső, nem voltak olyan kedvesek az angyalkák mint máskor. Feleségemmel, Pat-el, Livikével, hugommal és Draskóy Gyurkával már tiz óra után megérkeztün, hogy segiteni tudjunk az előkészülésre. A lányok segitettek a levesek főzésében és a pogácsa sütésben. Mi meg csak várunk az ég kitisztulására, de nem sikerült, a sátor alatt nem rendeztük el az asztalokat és a székeket, Úgy terveztük, hogy a földszinti szobákban fogunk csámcsogni.
Dél felé kezdtek a vendégek is megérkezni, úgy harminc körül volt a számunk, ebből 14 volt diák. A csoportképeken többen láthatók, mert a Szász család tagjai is jöttek mentek. A fényképezés 2 óra után kezdődött, amikor kezdett kitisztulni az ég.
A házi főztek nagyon finomak lettek, két féle bableves és gulyás, hogy a túrós pogácsákat ne keljen egyedül enni. Mindenki hozott szatyros ebédet is, igy nem volt senki éhes.
A kertben is lehetett sétálni már, almával etetni a lovakat és készültek a hagyományos szalonna sütéshez a tábortűzzel, de nem a földön, hanem egy vas tálcán, úgy egy méterre a fű fölött, hogy ne keljen sokat hajlongani az öregeknek.
Négy órakor mi négyen, akik elsőnek érkeztek, elköszöntünk és kocogzunk haza. És mi lett? Kezdett esni megint. Később beszéltünk Julikával megint telefonon, úgy tudjuk, hogy hat óra előtt már mindenki elkocogott. *(Görgényi Béla)*

HIREK/KÖZLEMÉNYEK

Hogyan áll a szénánk

'Kapocs' lapunk neve összetartásunkat szimbolizálja. Az utóbbi 10 évben minden Sopron Alumni tagnak és minden 'Soproni Család'-tagnak, akinek ismertük a címét eljuttattuk a lapot.
Viszont a Kapocs kiadása (majdnem kizárólag a nyomtatás és a postázás költségei) pénzbe kerül, amit Sopron Alumni csoportunk által beküldött adományokból fedezünk. Akadnak köztünk bőkezű adakozók, de sajnos sokan elfeledkeznek a támogatásról. Olvasóink támogatása érdeklődésük kifejezése lapunk iránt. A gyakori és elégedettséget kifejező visszajelzések elegendők ahhoz, hogy a szerkesztők munkálkodjanak a lap további megjelenésén, de ahhoz a fedezet is szükséges.
Lapunk támogatására szánt hozzájárulást a **'Sopron Alumni–Kapocs'** névre, a Szerkesztő (lapunk 49. oldal alján található) címére legyetek szívesek küldeni.

Sok ösztöndíjról olvastunk már a Kapocsban, de a
'Tony Kozák Scholarship in Forest Measurment'-
ről még nem.
Sopron Alumni társunk Tony Kozák 2001-es nyugalmazásakor kezdeményezte, hogy kollégái és (több ezer) volt hallgatói, ajándékok helyett adományozzanak egy ösztöndíj alapba, olyan kiváló eredményt elérő harmad vagy negyed éves hallgatók számára a UBC Erdészeti Karon, akik kiváló eredményt értek el az előző években erdőbecsléssel foglalkozó tárgyakból. Az alap jelenlegi összege $49,051 (a Kar szívesen fogad további adományokat), ami évi $1,400-os ösztöndíjat eredményez.

□

A $1,400 scholarship has been endowed in honor of Dr.Tony Kozak's contributions to the field of forest mensuration and biometrics. The award is offered to undergraduate students entering third or fourth year in the Faculty of Forestry with an interest and demonstrated aptitude in the area of forest measurement. The award is made on the recommendation of the Faculty of Forestry. Since establishment, the endowed fund has provided 11 awards totalling $13,245 to deserving students, It has helped to provide these students with the latitude to focus on their studies instead of worrying about accumulating debt, and to become more engaged in the transformative learning experiences that the university provides. The award may have been the determining factor for some to pursue a university education altogether.
(Ex UBC Stewardship Report, 2014)

Viszhang és esedezés

Nem szokásunk lapunkban, leginkább helyhiány okán, olvasóinkkal való levélváltásainkat közölni, de ezúttal kivételt teszünk, hogy mások is 'melengedhessenek' a biztató sorokban. Ezúttal szeretnénk azt is bemutatni, hogy nem adjuk fel a 'harcot' friss tartalmat szerezni lapunk számára, főleg olyanoktól akikről eddig keveset vagy egyáltalán nem hallottunk. Bár a havi ebédeinket megjelentek már beleunhattak rendszeres kéréseimbe, 'rimánkodásaimba', sőt fenyegetéseimbe („irjatok mert kifutunk az időből") a szerkesztők (csak fejedelmi többes!) nem fogják feladni, addig amíg vannak. (A Szerk.)

□

„Kedves Laci! Megkaptam a Kapocsot, nagyon szépen köszönöm. Nagy örömet szereztél vele. Boldogan olvastam a cikkeket. Jó volt hallani az ismerősökről, azokról is akiket csak hallásból ismerek, a fő dolog, hogy soproniak.
Megegyszer is koszonom. Szivélyes üdvözlettel. Buci Németh *(Nov 2, 2014)"*

□

„... Mint mindíg most is érdeklődéssel olvasom a nekem küldött Kapocs lapjait. Sajnos a soraink egyre apadnak de ez az élet sorja. Olvastam a te és régi kamarásom, Gyurka cikkjeit s jó visszagondolni a régi szép időkre, hisz én akkor láttalak benneteket utoljára mikor még mindanyian fiatalok voltunk s lélekben legalább is jó visszaidézni azokat az időket és megfiatalodni. A Gyurkával már rég tervezünk egy találkozót itt a házamnál s remélem sor fog rá kerülni mielőtt mind ketten megöregszünk oly annyira hogy még az utazás is nehezünkre esik. Laci még egyszer köszönöm a Kapcsot, s rajtad keresztül üdvözlök minden régi barátot és ismerőst.
Mivel ritkán kerül levélírásra sor, s Karácsony közeledik, s már nem hiszen hogy előtte fogok írni, boldog karácsonyi ünnepeket kívánok a régi Soproni osztag minden élő tagjának.
(Tóth) Tibi" *(Nov 11, 2014)*

□

„Kedves László! Köszönöm Neked hogy kint lévo barátaimról, és sorsukról folyamatosan értesülök a Kapocs címu általad szerkesztett újságból. Köszönöm azt is, hogy ez az újság címemre folyamatosan megérkezik... Erdész üdvözlettel: André Béla"
(Dec 22, 2014)

□

„(A cikkedhez szólva) Szeptember közepén Halifax-ba repültünk egy kis Maritime túrára. Körbe kocsikáztunk NS partvonalát. Sydney-ből indulva a Cabot Trail déli útvonalán is hajtottunk. St. Anns után vagy 7 km-en át valami pocsék volt az út. Hogy tudnak ilyen utakon odacsábítani turistákat? Az Ingonish Beach viszont valami remek. Gyönyörű, homokos, s főleg mindennemű szennyeződéstől tiszta tengerpart. A CBH NP bejáratánál szép interpreter center van. Mivel sokfelé áradoztak a csodálatos Mary Ann vízesésről, még megakartuk nézni még besötétedés előtt. Mit mondjak, baromi nagy csalódást okozott. BC és Alberta vízeséséhez képest ez bizony egy gyenge kis valami. Nem beszélve arról, hogy a bokrok által szinte teljesen el van takarva a kilátás az odavezető elég rozoga lépcsősorról. Mire visszaértünk Sydney-be már tök sötét volt. Két napot tekeregtünk PEI-on is. A következő tartomány NB volt. Természetesen Saint John-ba is bedugtuk az orrunk kutatván a dokk után ahol az Empress kikötött velünk 57 évvel ezelőtt. Három hivatalos helyről három különböző választ kaptunk. Aztán mondanom sem kell, hogy a kikötő nagyon megváltozott. Kicsit császkáltunk a belvárosban is de semmi nem tűnt ismerősnek. Aztán Fredericton-ba mentünk. Mivel az nap kivételesen esett az eső, elmentünk a tartományi archívumba. Már az is nagy szó volt, hogy az ott dolgozó fiatal nő hallott a soproni diákokról. Aztán az egyik munkatárs segédletével, Margaret végig böngészte a Saint John-i korabeli újságok mikrofilm anyagát. Ez már 'bingo' volt, sok cikket találtunk. Másolatok csináltunk és Görgényinek meg Pintérnek adtam belőlük egy-egy példányt. Aztán Margaret csak úgy kapásból beütötte a Kováts Miki nevét s mi nem jött elő mint a házassági levele. 50 év elteltével ezek a dokumentumok nyilvánosságra lettek hozva s az archívumban meg lehet találni őket. Néhány cikkel fényképek is voltak de ezek sajnos nem valami jól jöttek vissza a nyomtatáskor, amelyek valami múzeumba való öreg gépen lettek kopírozva.Volt egy nagy cikk a Fredericton-i lappban is az ottani egy-napos egyetemi látogatásunk alkalmából. Mivel a tartományi archívum az egyetem területén van - méghozzá az erdészeti épület mellett - onnan átmentünk az erdészeti épületbe. Mivel szombat volt csak néhány diák lézengett az épületben. Pedig szerettem volna a dirivel találkozni és érdeklődni tőle, hogy mit is tud a soproniakról. Tán a tél folyamán majd összehozok egy cikket az utunkról a Kapocs részére. Fel tudnád venni a kapcsolatot Héjjassal? Ö már Ausztriában el kezdett fotózni. Tán neki vannak képei Saint Johnból.
Üdv! Báthy" *(Prince George, BC, December 2014)*
„István, említetted, hogy (talán) fogsz írni egy beszámolót utatokról a Kapocs számára. Hol állsz a gondolattal? Az én megjelent irásomra való reakciód sok jót tartalmaz, talán azt kellene kibővítened. Időszerű is lenne, mert legutóbb jelent meg Kulacs irása a Kanada-keresztül utunkról. Irásod mindkettőre hivatkozhatna. Jól megírt és érdekes tartalmú cikkekre a Kapocsnak mindig szüksége van. Cheers, LászlóR" *(Jan 20, 2015)*

□

„Kedves Laci Barátom, kedves Főszerkesztő Úr, most az ünnepek alatt jutott idő a két utolsó Kapocs szám részletes átböngészésére. Minden alkalommal örömmel veszem kezbe ezen irodal-

mi terméket keresem benne elsönek Kulacs tollából származó irományokat, utána a Te beszámoloidat és csak ezek után jönnek a többiek. Ezen úton szeretnék a Kapoccsal kapcsolatban kifejtett szeleskörű munkádért köszönetet mondani az én nevemben és a svájci kis csapatunk nevében is. Tudom, hogy mennyi fáradtság, de valószinűleg öröm is van mögötte, mig egy ilyen szám összajön. Lacikám kivánok Neked további egészséget és örömet az újság szerkesztéséhez! Az Újesztendőre kedves Családodnak is minden jót, jószerencsét. Mit freundlichen Grüssen Zsolt Czeiner" *(Jan 2, 2015)*

Kedves Zsolt, Köszönöm bátorító szavaidat és érdeklődésedet a Kapocs-al kapcsolatban. Jól érzékeled, hogy szivesen szerkesztem mert örömem telik benne és tudom hogy hasznos, nem csak nekünk, hanem azoknak is akik majd utánunk jönnek. Egyik legolvasottabb és keresettebb rovata lapunknak az 'életbeszámolók' itt is de főleg az otthoniaknak (a régi otthonra gondolok!). Ezennel szeretnélek megkérni, ha kedvet és időt találsz rá, hogy vessed papírra saját életutad eseményeit (megpróbáltatásit, buktatóit, de örömeit és eredményeit is), bármilyen hosszban lapunk számára. Kommunikációidból látom, hogy nem félsz az irástól (nem úgy mint sokan körünkben) és nem sokat felejtettél anyanyelvünkből. Ha pozitívan érint felkérésem, akkor tudok küldeni olyan sablon kérdéseket, amiket eddig is használtam a korábbiakban, de őszintén azokat az irásokat tartom legérdekesebbnek, amiket szerzőik saját fontossági listájuk alapján írtak meg. Remélem hamarosan hallok felőled, addig is barári üdvözlettel, maradok, László Rétfalvi"

Kedves Laci, köszönöm a vàlaszodat. A felvetett feladaton gondolkozni fogok, pozitivan àllok hozzà, de egy kis idő kell, mig megszàll a múzsa. Addig is baràti szeretettel, Zsolti"

□

„Csumy Úr! Nagyon érdekes irásodnak csak egy baja van: nagyon rövid! Visszaemlékezésed hasonló az enyémhez, bár én nem emlékszek a puskadurranásra, valószinűleg ugyan abban a csoportban 'slattyogtunk' át a határon. Nekem vannak félig felrémlő emlékeim a határátlépés előtti történtekre is, talán neked tisztább emlékeid lehetnek. Ezt abból gondolom, hogy idősebb léven (akkor a két év korkülönbség többet jelentett) jobban kiértékelhetted a velünk történteket. Emlékszem egy szüreti összejövetelre, ahová kedveseb befogadtak bennünket az osztrákok (lehet hogy csak elosztrákosodott 'poncihterek' voltak). Szintén, a diák-szabadságharcos 'eligazítás'-ra csak reggel emlékszem, de akkor hol aludtunk, ha aludtunk egyáltalán? Megrpóbálhatnád összeszedni emlékeidet a siezenheimi érkezés előtti időkre is, mivel az nagyon ködös legtöbb résztvevőnél, akiket kérdeztem. Nekem van egy közel komplett listám a siezenheimi balekokról, jó lenne ha tudnál egyet összeállítani a másodévesekről. Szintén, a Péri féle emlékeket is kibővíthetnénk (például Kocsis balek annyi csokolédét evett hogy hetekig székszorulása volt). Különben gratulálok magyar iráskészségedhez; mint szerkesztő (sajnos) ritkán találkozok hasonlóan jól megírt beadványokkal. Említetted, hogy kész vagy egy másik irással is. Küld el, a Kapocsnak mindig süksége van jó tartalomra. Beszéljünk erről a témáról többet! Cheers, LászlóR" *(January 2015)*

Szia Réti, I read your article in the Kapocs with great interest. We went through the same feelings/experiences like you did when we drove to Hungary back in 1968. After leaving Vienna the countryside became more and more desolate. The Austrian border guard waved good-bye, the barrier opened and we drove on 'noman's-land'. Then came the Hungarian barrier and the boarder guards. I guess, I do not have to describe our feelings when they disappeared in the building with our passports. The same feeling came over us when we stayed in the Fenyves hotel in Sopron and we had to leave our passports at the desk for overnight. We were told that the documents spent the night in police headquarters. On the way out, the guards looked over our VW thoroughly, lifting up the back seat, etc. We felt that a ton of weight lifted off our body when we crossed the Austrian boarder. We sent a telegram back to Canada that we are safe!

How different was the crossing in 1985! Smiling, friendly guards, etc. Yes, those were the days. Cheers! Bathy *(April 2015)*

□

„...A környezetre valószínű nem ismersz rá! Gondolom azóta sokat változott. De magadra biztos ráismersz. Most is olyan fiatalos vagy mint akkor, hiszen amíg mi Fónagy Sanyival ott feszengünk öltönyben, te menő 'szerkó'-ban – ahogy most a fiatalok mondják – ülsz a korléton. Sajnálom hogy azóta nem találkoztunk, most már lassan a véghez közeledünk de sose késő...A 'Kapocson' keresztül meg van a kapcsolat...Ölellek, Boa Sanyi *(January 2015)*

20 éve volt a **'nemzetközi akkreditáció'** a soproni Erdészeti és Faipari Egytemen. Az egyetem 1995-ben, megelőzve a többi magyar egyetemeket, önként vállalkozott egy nemzetközi megmérettetésre és megkérte a Society of American Foresters, ami 1935 óta végez akkreditációs felméréseket amerikai egyetemeken az erdészet, faipar és környezetvédelem területén. Az öttagú bizottság tagjaként **Dr.Grátzer Miklós** kezelte az összekötő szerepet. A bizottság véleménye szerint az oktatás a magyar intézményben magas szinvonalú és minden szempontból összevethető az USA és Kanada felsőszintű képzéseivel. *(ex NYME Press)*

A 2016-os svájci erdésztalálkozó ideiglenes programja

Talákozó helye: Baden, Svájc (gyorsvonatállomás Zürichtől 25 km-re nyugatra)
Talákozó ideje: 2016. május 14./15.
Tervezett program:
Péntek (máj. 13): Érkezés, a viszontlátás öröme, elszállásolás, egyéni vacsora
Szombat: Városnézés - Baden Svájc volt fővárosa és európai nagyságok találkozóhelye, pick-nick, egyéni séta a városban, bevásárlási lehetőség, közös ünnepi vacsora.
Vasárnap: Busztúra:: Habsburg vár megtekintése, borkostoló és ebéd Schinznachban, középkori kolostor (magyar vonatkozással) és a volt római tábor megtekintése Windischben, búcsúvacsora, éneklés.
Hétfő: Búcsúzkodás, hazaút.
Szeretettel hívunk és várunk minden volt kollégánkat, a szervezők nevében:
Bariska Mihály
Am Rain 7
5210 Windisch
SCHWEIZ
Tel./Fax: 0041 56 441 14 39
embariska@bluewin.ch
PS. végleges megkívót az év vége felé küldünk

A 'Roller Kálmán Ösztöndíj' Intéző Bizottság döntése alapján lehetőség nyílt a faipari mérnökhallgatóknak is pályázni az ösztöndíjra. Alpár Tibor L, a Simonyi Károly Kar (azaz Faipari Kar) dékánja és Westergom Viktorné, dékáni hivatalvezető közös levélben köszönték meg Baraksó Jánosnak, a nevezett bizottság vezetőjének (és egyben az ösztöndíj fáradhatatlan 'mindenesének') a nagylelkű határozatot.

A faipari mérnökhallgatók közül **Götz Sándor** és **Fellai Benedek** lettek sikeresek az ösztöndíj elnyerésében. A Sopronban tartózkodó Grátzer Miklós adta át az ösztöndíjakat a tanévnyitó ünnepség keretében a két nyertesnek.
(A. Martinek és a Szerk.)

EGY SZILFA EMLÉKÉRE

Meghalt a szilfánk. - Szilfavészben.
Őrt állt esőben, hóban, szélben,
messze ellátott a mezők felett.
És őt is látták mind az emberek,
akik az úton erre haladtak.
Illő tiszteletet is tán adtak
e kimagasló egyéniségnek.
Most levél nélkül mered az égnek.
Mellőzi őt az énekesmadár,
felső ágára csak a varjú száll,
szerte károgni fűnek és fának:
kór vetett véget szegény szilfának.
A belső erek gombásodása,
melynek spóráját bogár beássa,
titkon legyőzte az erős tőrzset,
amit a téli vihar sem tört meg
Az ember és fa lélekben rokon?
Bosszantás!, sértést mért veszünk zokon?
Az apró gondok elsorvasztanak,
mig mi is helytállunk nagy csapás alatt.
Mért ütött a vész pont e szép fába?
Mint egy határkő, útjelző tábla
díszlett e formás, magas fatermet
az árok parti kőrakás mellett.
A farmer, ki a szénát kaszálta
a nap járását aszerint látta,
merre veti a vén fa az árnyát.
Mikor szedheti elő tarisznyáját,
hogy kis ebédet falatozhasson?
Vándormadárhad ott pihent sokszor
tavasszal, ősszel hosszú útjukon.
Hányan fájlalják hiányát vajon,
ha fejsze, fűrész, vagy a szélvihar
végleg felszámol a nyomaival?
Búcsúzom tőled, szilfa barátom.
Fáj, hogya lombod hullani látom
idő előtt, és ilyen hirtelen.
Csak emlékezetben maradsz meg velem,
és e kis versben, s néhány fényképen.
Hogy segíthetnénk aszilfavészen?

Király Ilona (Aug 30, 2014)

A **Sopron Alumni** azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry-Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőnökök, akik szoros kapcsolatot tartanak fenn a csoporttal.

Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye.
Szerkesztő: Rétfalvi László, [4646-West 5th Ave, Vancouver, BC, V6R 1S8; Tel/Fax: 604-224-3655; (e-mail: llretfalvi@shaw.ca)],

SOPRON ALUMNI

Adamovich László
Ambach Mihály 1938-2015
Andódy Edit 1932-1993
André Béla
Apt Kamill
Apt Ödön 1901-1990
Apt Ödön
Bajzák Dénes
Bakó József
Bakonyi Nándor
Bakos Tibor 1935-2010
Balatinecz János
Balpataki György?
Bándi Péter
Barabás József
Baraksó János
Baranyay József 1922-1974
Bátay János?
Báthy István
Bella Imre
Benkő Géza
Benyovits Gyula?
Bezerédi Gyula 1926-2005
Bige Zsolt 1924-2005
Boa Sándor
Boda Zoltán
Bódig József 1934-2007
Bogyai Elemér
Bölecz Béla
Boncz Ernő
Bordulák Zoltán 1936-2010
Borovits Ferenc
Borsos Zoltán 1935-1979
Budai Géza 1930-2003
Csányi Elek 1920-2009
Csapó Imre 1934-2014
Császár Rudolf
Cserjesi Antal 1925-2006
Csima István
Csizmadia Ferenc
Csizmazia József
Csizmazia Tibor 1932-1979
Deminger Károly
Dibúz Jenő 1933-2011
Dibúz (Bruckner) Judit
Dobozy Tamás
Domsa Zoltán
Draskóy György
Farkas István 1937-2000
Farkas Mihály
Fazokas Ferenc
Fekete Róbert
Ferdinánd István
Fodor Gyula 1890-1982
Fodor Gyula
Fodor (Tormássy) Erzsébet
Fónagy Sándor
Frey Otto
Fülöpp Zoltán
Für Károly
Füstös Árpád 1926-2004
Gáspár József
Gerencsér László 1914-1976
Gőgös Ferenc 1938-1972
Görgényi Béla
Grátzer Miklós
Grozdits György
Gyöngyösi Sándor
Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989
Háhn Fülöp
Hajdú Csaba
Héder István
Héjja Anna
Héjjas József
Héjjas (Bernsdorfer)Katalin
Herczeg Endre
Hidasi István
Hirczy Béla
Hokhold Ferenc 1923-2015
Homoky István 1929-2013
Horváth Cz.Emil
Horváth István 1934-2010
Horváth Otto 1926-1984
Horváth Sándor 1933-2013
Horváth (Balogh) Izabella
Hudák János 1935-1997
Huszár Károly
Ifjú Géza 1931-2014
Illés István
Jablánczy Sándor 1908-1999
Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989
Jákóy Endre
Jancsik Károly
Jandó Tibor
Józsa József
Józsa László
Juhász (Gyöngy) Erzsébet
Juhász Gyula 1934-2002
Jutasi Béla 1933-2007
Kafka Péter 1899-†?
Kalmár Lajos
Kercsó (Jagodits) Edit
Kapitány Gyula 1937-2008
Kapuszta József
Kassay Viktor 1933-2005
Kémes József
Kenedi (Király) Ilona
Kerekes József
Kiss-Tóth János 1934-1977
Kiss Gyula
Kiss János
Kiss János
Klíma Imre 1924-2000
Kocsis Tibor
Koczó Mihály
Koller Pál 1894-1972
Koltai István
Komlóssy József
Komondy Gyula 1921-?
Kondor György 1934-2012
Koós Béla
Korán Zoltán
Kornya Lajos 1917-1979
Kósa Zoltán
Kováts István 192?-2010
Kováts (Erdős) Márta 1934-1967
Kováts Miklós
Kozák Antal
Krajczár Ernő
Krétai Ernő 1933-1995
Kurucz Ferenc
Kurucz János
Leskó György
Leskó (Rácz) Anna
Lovrics (Somogyi-Tóth) Eszter 1936-2012
Magasi László
Major Richárd
Markó Imre
Márkus Gábor 1937-199?
Matolcsi Géza.
Medveczky Lajos 1910-1989
Molnár József
Must (Hankovsky) Éva
Nagy Géza 1933-1991
Nagy (Link) Magda 1930-2006
Nagy Mihály
Nagygyör Sándor
Németh József
Németh Lajos 1931-2011
Németh László
Németh Zoltán †?
Noviczky Zoltán 1936 -1992
Nyers Ferenc
Ocskó István 1933 - 2010
Orlóci László
Orlóci (Mihály) Márta
Orosz Iván 1937- 2009
Oroszlán József †?
Ötvös Imre
Pál László
Pálffy Csaba 1927-1999
Pálka László 1937-1995
Palkovics János
Pandák László
Papp Ferenc 1901-1967
Pászner László
Pataki István 1937-2009
Péch Gyula
Pendl Ferenc 1933-1998
Pénzes László 1927-2010
Ping Ferenc 1922-2014
Pintér László
Poprádi László
Porpáczy Lehel
Prém Béla
Puskás László
Rab Rudolf 1935-2005
Rabóczi László
Ravai János
Rédey József
Rétfalvi László
Réthy Sándor
Rikli Olga
Roller Kálmán 1913-2004
Rónay Sándor
Ronyecz József 1935-1998
Rupf László
Safranyik László
Salamon Marion 1911-1990
Sebestyén László 1923-1995
Selmeczi György
Simon József
Sinka Gyula
Sivák Béla 1935-2005
Skorka Mihály 1935-1992
Soós József 1930-2014
Spándli Imre
Spuriga István 1934-1977
Szablya János 1924-2005
Szabó György
Szabó Tivadar
Szalamin Gábor
Szalkai András
Szalkai (Somogyi) Eszter 1927-2015
Szamosi Gábor
Szántai Ferenc
Szanyi László 1933-2012
Szármes Kornél 1927-2014
Szász István 1933-2013
Szász (Kubinyi) Júlia
Szauer János
Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
Székessy László
Sziklai Oszkár 1924-1998
Szy Ferenc 1923-2014
Takács József
Takaró László
Tamási Miklós 1936-1994
Tarnócai Károly
Tögel Gyula 1938-2001
Tolnai István
Tóth Endre
Tóth (Molnár) Erzsébet
Tóth Géza
Tóth János
Tóth József 1936– 2015
Tóth Tibor
Tresó Bertalan 1930-2008
Tresó Ferenc 1932-2012
Túrmezei Zoltán
Tuskó Ferenc 1913-1965
Tutunovszky Koszta
Vadai János 1928-2006
Vajas Jenő 1936-2000
Váradi Béla 1932-2003
Váradi (Fejes) Mária 1934-2014
Varga Pál
Vári Miklós
Veres Gábor 1933-2013
Veres Sándor 1927-1998
Vető László
Viszlai (Delkin)Éva
Viszlai János
Vlaszaty Ödön 1937-2012
Weidinger Imre 1934-2013
Witt Lajos 1898-1994
Zoltay Endre 1935-2006

Akik elmentek, de el nem szakadtak,
Kanadában is magyarok maradtak,
Akik meggyőztek egy messzi világot,
De ma sem mások: soproni diákok,
Az ősi otthont, az Akademiát,
Szívből köszöntik: Vivát! Vivát! Vivát!

Vargha Domokos